

"జలుబును పోగొట్టుటకు
నేను విక్స్ వేపొరబ్‌ను
నమ్ముకొంటాను"
" ఈమధ్య మా అబ్బాయికి ఎక్కువ జలుబు చేసి సులువుగా ఊపిరితీసుకోలేక పోయేవాడు. నేను వానికి ఎన్నో రకాల మందులను వాడేను. కాని వాటివలన ఏమీ తగ్గలేదు. అప్పుడు విదేశాలనుండి తిరిగి వచ్చిన మా డాక్టరుగారి చిన్న అబ్బాయి గోపాలం విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను యిచ్చి నన్నూ వాడమన్నాడు. పొద్దున్న అతను మా యింట్లోకి వచ్చి దానిని మా అబ్బాయి ముక్కుమీద, గొంతుక మీద, ఛాతీమీద ఎలా రుద్దాలో కూడ చెప్పేడు. మర్నాడు ఉదయానికి మా అబ్బాయి జలుబు పూర్తిగా పోయి, హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకొంటూ లేచేడు.
ఆ అనుభవము తరువాత, జలుబును పోగొట్టుటకు విక్స్ వేపొరబ్ మహా మంచి మందని నేను నమ్ముకొంటున్నాను. నేను ఎల్లప్పుడూ ఒక విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను అందుబాటులో ఉంచుకొంటాను."
VICKS VapoRub
VICKS VapoRub
5 గ్రాముల ఆకువచ్చని డబ్బీలలో కూడ లభిస్తోంది.
వాడుటకు సూచనలు: విక్స్ వేపొరబ్‌ను వారు పడుకోబోయేముందు రుద్దండి.
దానిని వాని ముక్కుమీద, రెండు వైపులా రుద్దండి
...వాని గొంతుక మీద, ఛాతీమీద రుద్దండి
...వాని వీపు అంతటి మీద రుద్దండి. కంబళీ కప్పి పడుకోబెట్టండి
"జలుబును పోగొట్టుటకు మీరూ విక్స్ వేపొరబ్‌ను నమ్ముకోండి"

తొలిమాట

సంక్రాంతి పాటల పోటీ విజేతలు 9వ పేజీలో కనిపిస్తారు.

ఈ పోటీ విజయవంతం కావడానికి మాతో సహకరించిన నిర్వాహకులకు, పాఠకులకు, నెగ్గిన విజేతలకు మా శుభాకాంక్షలు.

★

అందచందాలు ఐశ్వర్యం పొందాదా, తెలివితేటలు ఒకేచోట సమకూరటం జరుగదు. అలా అన్నీ వున్న అదృష్టవంతుల్ని చూసి 'వాళ్ళకేం. వడ్డించిన విస్తరిలాంటి జీవితం' అనుకుంటాం. కాని అలాంటి అదృష్టవంతులు అందరికీ జీవితంలో సంపూర్ణత ఉంటుందని చెప్పగలమా? (37వ పేజీ)

★

రేవు - రేవుని పెళ్ళికని కృషి చేస్తున్న రాఘవరావుకి రేవు రాగానే పెళ్ళి నయమనిపిస్తుంది. కారణం? (65వ పేజీ)

★

బతుక్కి నుకి పదవులు ఇవ్వాలు కాని సమాజం పెరిగి వాళ్ళను ఇక పెరిగి యిచ్చిపుచ్చుకోవటాలు ప్రారంభించారు. అలా కాకుండా వర్ణవసావం? (75వ పేజీ)

సుచిత్ర మాసపత్రిక
మాచవరం, విజయవాడ—4.
విడిప్రతి వెల : 1 రూపాయి
ఏడాది చందా: 2 రూపాయిలు
సంపుటి 7 ఫిబ్రవరి 1969 సంచిక 2

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ వి. వి. రాఘవయ్య

**Edited and Published by V. V. Raghavaiah
and Printed by him at Jyothi Printers,
Machavaram. Vijayawada-4.**

"జ్యోతి" సంక్రాంతి

పాటల పోటీ - బహుమతి విజేతలు

1.	శ్రీ వి. వి. స్వామి	[illegible]
2	శ్రీ మువర్ల వెంకట రామారావు	హైదరాబాద్ 4
3	కుమారి వి. లక్ష్మి	శ్రీకా[illegible]
4.	శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు	విజయవాడ 8
5.	కుమారి కె. సంధ్యారాణి	విశాఖపట్నం
6.	శ్రీ ఎమ్. సాయిప్రకాష్	అనంతపూర్. 3
7	కుమారి జి. కె. శకుంతలాదేవి	విజయనగరం 2
8	కుమారి వి. భానుమతి	గుంటూరు
9	శ్రీ ఎన్. కె. జి. శంకర్	[illegible]
10.	శ్రీ ఇ. టి. రామారావు	కావలి
11.	శ్రీ ఎమ్. నటరాజన్	తిరుపతి
12.	శ్రీ పి. వెంకటరత్నం	[illegible]

ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో పాల్గొని పోటీని జయప్రదం గావించిన వారందరికీ 'జ్యోతి' శుభాకాంక్షలు. గెలుపొందిన వారికి ఫిబ్రవరి నెల ఆఖరులోగా బహుమతి చెక్కులు అందగలవు. పోటీదారులలో విద్యార్థులేకాక డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, భాషాభిజ్ఞులు ఉండటం ఒక విశేషం. అందరి పత్రాలూ ఆయా చిత్ర నిర్మాతలకు అందజేయబడినవి.

ఒకే వ్యక్తి ఇద్దరు ముగ్గురు పేర్లతో పంపటం ఇకపై అనవసరం. ఒక్కొక్కరు యెన్ని మార్లైనా పాల్గొనవచ్చు. తమ రూపాలలోనైనా నియమాలను పాటించక కొందరు, అర్థాలు మరచి కొందరూ గెలుపొందే అవకాశాన్ని జారవిడిచారు.

ఉగాది పోటీలో పఠితలు ఇతోధికోత్సాహంతో పాల్గొంటారని ఆశయం.

సం॥

మీ
అందచందాలను
అభివృద్ధి పరచడానికి
Remy® BORATED TALCUM POWDER
రెమి®
టాల్కం పౌడర్
Remy
SARATHI

ఉత్తరాలు

ముందు 'సినిమా పాటల పోటీ' లాంటి ఉత్సాహకరమైన కార్యక్రమాన్ని పెట్టి బహుమూల్యమైన బహుమతులు అందజేసినందుకు బహుమూల్యమైన నా అభినందనలు స్వీకరించ మనవి. 'జ్యోతి' ద్వారా ఇలాంటి కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టింది తెలుగు పత్రికా లోకంలో మీరే ప్రథములని నా అభిప్రాయం.

జనవరి సంచికలో కథలన్నీ 'సత్య వధ', (అ)సంతృప్తి, 'ఇన్‌కాగమ్', చైత్రమాసమ్' మొదలైన వివిధ శీర్షికలు అధిక సంతృప్తిని కల్గించాయి.

వి. వి. స్వామి,
కరీంనగర్

జనవరి నెల జ్యోతిలో 'ఛద్మవేషి' ఒక మాస్టర్ పీస్ 'అఫీసరూ లీవివ్వవూ?' అన్న కథ చాలా హ్యూమరస్‌గా ఉంది. రచయితలకు, ఇలాంటి కథ లందించిన మీకు నా ధన్యవాదాలు.

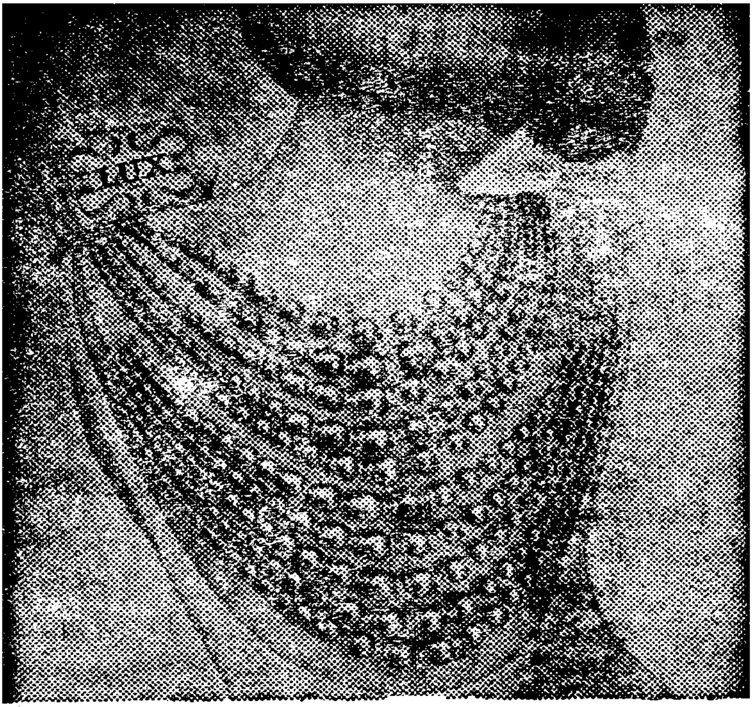
జి. వి. రమణ,
చందువా (ఒరిస్సా)

1969 జనవరి 'జ్యోతి' సంచికలో ప్రచురించబడిన ఎస్. ఎస్. లాల్ గారి 'సత్యా వధ', స్వామి చిత్రానంద 'చిత్ర (వి చిత్రాలు)' మంచి హాస్యాన్నందించింది. 'తుక్క చిల్లర రిక్షావాలా' సన్నెంతో ఆకర్షించింది. ఈ రచయితలకు నా కృతజ్ఞతలు

జువ్వల నరసింహారావు
పాలకొల్లు

జ్యోతి జనవరి సంచికలో ప్రచురించిన ఎం. రామకోటిగారి 'ఛద్మవేషి' కథను చదివి ఏమని చెప్పాలో తెలియటంలేదు. మామూలు చవకబారు కథలు చదివి విసిగెత్తిన వారికి 'ఛద్మవేషి' 'సహారాలో ఒయాసిస్సు'లా కనబడింది కథ చాలా గొప్పగా వుంది. రచయిత రామకోటిగార్కి క్రొత్త సంవత్సర శుభాకాంక్షలు. ప్రచురించిన మీకు అభినందనలు.

కె. బి. కె. మూర్తి
[illegible]
[illegible]

'ఇప్పుడు సబ్బులలో శ్రీమంత శృంగార తిలకం లక్స్'

అంటున్నది సినీతార కాంచన

కొత్త లక్స్‌లో అమూల్యమైన కొత్త
పరిమళం మరియు అంతర్జాతీయ
కొత్త రూపు గలదు

లింటాస్-LTS.224M-77 TL

హిందుస్థాన్ లీవర్ వారి విశిష్టమైన ఉత్పత్తి

రాజకీయాలు

"అన్నా" అస్తమయం డి. ఎం. కె. భవితవ్యం

ఈ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో పార్టీలను నెలకొల్పడం తేలికైన పనే. కాని ఆ పార్టీ ప్రణాళికను, కార్యక్రమాలను నిర్దుష్టంగా రూపొందించి ఆచరణలో పెట్టగలగడం, ప్రజా హృదయాలలోకి ఆ పార్టీ చొచ్చుకుపోయేటట్టు చేయగలగడం మాత్రం సాధారణమైన పని కాదు. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో వుంచుకుంటే యిటీవల అస్తమించిన తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి అన్నాదురై ఎంత ఘటికుడో అవగాహన చేసుకోవచ్చు.

తమిళనాడులో డి. ఎం. కె. పార్టీ వ్యవస్థాపకుడాయనే. దాన్ని ప్రజలలో వ్యాప్తికి తెచ్చినవాడా యనే. ఆ పేరా ప్రజలు ఆ పార్టీయే తన ప్ర[illegible] అ[illegible] [illegible]చేసినందుకనే డి. ఎం. కె. తమిళనాడులో అధికారాన్ని చేపట్ట గలిగింది. పైగా ఆయనలో మరో విశేషమున్నది. కాలమాన పరిస్థితుల బట్టి తన అభిప్రాయాలను, పార్టీ విధానాలను మార్చ గలగడమే ఆ విశేషం.

మొదట్లో తమిళనాడు భారత యూనియన్ నుంచి విడిపోవాలన్నది డి. యం. కె. ఆశయాలలో ఒకటి

అన్నాదొరై

గాని తా... ప్రధాన మంత్రి అయ్యాక
... అవశ్యకతను అన్నా
... తన సిద్ధాంతాన్ని వివరించు
... ప్రతిభకు, దేశ
... ఒక ఉదా హరణ మాత్రమే

... యిటీవలి కాలంలో
... అన్నాదు లభించి
... పుష్కలంగా ప్రజల ఆదరాభి
... రాష్ట్రంలోని
... చెందటం ...
... దుం

డి. ఎం. కె. భవితవ్యం

ఇత ... ప్రసిద్ధ ... పేరు
పొం... న అన్నాదురై మ... చడంతో
డి. ఎం. కె. పార్టీకి తీరని ... టు
ఏర్పడింది.

అ తేకాదు ఇప్పటి వాతావర
... చేసే డి. ఎం. కె. లో
ముసలం తప్పదేమోనన్న అను
... కలుగుతున్నాయి.

ఇంతవరకు డి. ఎం. కె. పార్టీ
... అన్నాదురై
... త స్థానాన్ని నెడుంచెళియన్
... వచ్చారు. అన్నా మర
ణించిన తర్వాత నెడుంచెళియన్
... గారని ... అనిం
... పార్టీలో ... ముఠా
... ల ఫలితంగా ... ముఖ్యమంత్రి
పదవి ... డి.
... స్థితిలో యింతవరకు ...
ఘాటంగా పురోగమిస్తూ ... వచ్చిన
డి. ఎం. కె. భవిష్యం ...
... లో పడింది ... ఎలా
ఉంటాయో వేచి చూడవలసి
ఉంది.

ఆంధ్ర - తెలంగాణా విభేదాలు

ఈ మధ్య ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ...
... తెలంగాణ ...
... జరగడం ... ం
... దాం ... దాలు ... గా
[illegible]

... ...

తెలంగాణాకు ప్రత్యేక రక్షణలు కల్పించటానికి మొదట నిర్ణయించ బడిన గడువు ... ఆ గడువు తీరగానే ... ప్రతిపాదన వచ్చింది. ... ఈ గడువును పొడిగించాలని ... వేశంలో ... బడింది. అయితే ... విద్యాలయాలలో ... వున్నవని ఆంధ్ర ... కలవరపడ్డారు. తెలంగాణాలో ఉద్యోగాలు ... ప్రాంతీయులంతా ... తరతరమైనవని ఆంధ్ర ప్రాంతం ... లోనే ప్రత్యేక ... జరిగాయి. ... విద్యార్థులు ప్రారంభించిన యీ ఉద్యమం ... మారింది ... తెలంగాణా, ఆంధ్ర ప్రాంతంవారిపై దౌర్జన్యాలు జరిగాయి. గృహదహనాలు, దోపిడీలు జరిగాయి. దానితో ఆంధ్ర ప్రాంతం లోని వారు కూడా ఆవేశపూరితులై ప్రతి ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. వారం రోజులపాటు యిలా తీవ్ర స్థాయిలో మొత్తం రాష్ట్రంలో అలజడులు ... తర్వాత ... తున్నాయి.

ఈ అలజడుల దౌర్జన్యాల ... ఎవరి బాధ్యతలున్నా విషయంలో అలా వుంచి రాష్ట్ర సమైక్యం భంగం కాకుండా వుండాలంటే ఉభయ వర్గాల ప్రజలలోను సామరస్యాన్ని సాధించటం తక్షణ కర్తవ్యం. ... ప్రభుత్వం ... ఆంధ్రప్రదేశ్ భవిత ... కారణం ...

మధ్యంతర ఎన్నికలు

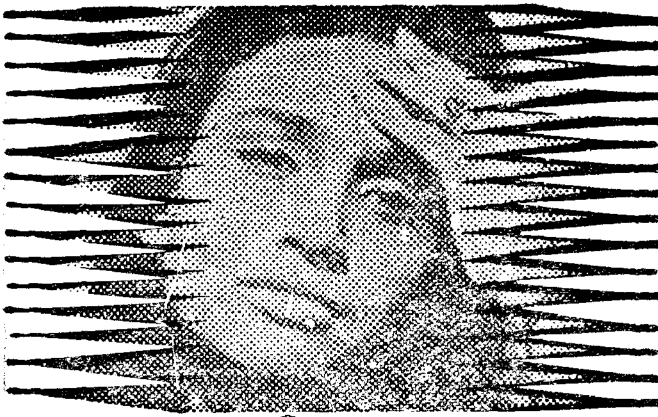
ఉత్తరప్రదేశ్ ... బీహార్ ... రాష్ట్రాల లలో మధ్యంతర ఎన్నికలు ... వరిలో జరిగాయి.

ఈ ఎన్నికలలో ... ఒక్క ... ఉత్తరప్రదేశ్‌లో తప్ప, మిగతా రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు ... పొందింది. ఉత్తరప్రదేశ్‌లో సైతం పూర్తి మెజారిటీ ... సీటు ... అయినా ... ఢిల్లీలో ... ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ... బెంగాల్‌లో ఐక్యసంఘటన ప్రభుత్వం ఏర్పాటు ... కూడా ... సంఘటన ... రావచ్చు.

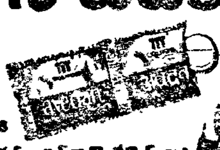
పోతే బీహార్‌లో ... పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్నంగా ... ఏ పార్టీ సుస్థిర ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పలేకపోయిన ... సూచనలు ... వున్నవి.

... ఎన్నికల ... కాంగ్రెసు ... చేవు.

● ...

సీరియల్

రేపటి మనుష్యులు

శ్రీసుభా

అక్కడ సుందర్రావు చేత అవమానపడి. రౌద్రాకారంతో యింటికి వచ్చి కేశవమూర్తి మీద రెచ్చిపోయాడు.

'నువ్వు చదువు పేర కాకినాడ వెళ్ళకుండా వుండి వుంటే యీ గొడవ రేగేది కాదురా. యీ స్నేహాలూ వుండేవి కావు'

అతను అప్పటికే కేశవమూర్తి ఖర్చుపెట్టిన డబ్బును సూచాయిగా లెక్కలు కట్టి అతని భవిష్యత్ మీద వో నిర్ణయానికి వచ్చాడు.

కేశవమూర్తి మాట్లాడలేదు

'చదివింది చాలు బుద్ధిగా యీ వ్యాపారం చూడు. యిక్కడ నేను అయినవాళ్ళెవరో, కానివారెవరో తెలియక వ్యాపారం చెయ్యడం. అక్కడ నీ ప్రవర్తన మీద నమ్మకం లేక – యేమిటిదంతా' అన్నాడు.

'అది కాదు.'

'నువ్వేం చెప్పద్దు.'

'మధ్యస్థంలో తమరు అన్నీ చెయ్యడం యేమిటమ్మా, నే చేసింది అంత చెడ్డదేనా' అన్నాడు కేశవమూర్తి తల్లితో.

'నాకేం తెలియదురా' అంది ఆవిడ.

'ఉహూ. నేను చదువుతాను. నువ్వు చెప్పమ్మా' అన్నాడు. తండ్రి కోపం తగ్గినతర్వాత మనసు మార్చుకుంటాడనే వుద్దేశంతో.

'అదేం కుదరదు.'

'అతనికి యేం చెప్పాలో తెలియలేదు. యిలా స్వల్ప విషయాల గురించి తన చదువు ఆగిపోతుందని అనుకోవాల్సి వస్తుందని వూహించలేదు కూడా. కళ్ళ వెంబడి నీరు క[illegible]లాసింది. కొందరికి జీవితం వయిను

కన్నా పెద్దవారిని చేస్తుంది. అనుభవాలు అల్లిక తీవ్రంగా వుంటే, మనిషి యిలాగే మారి పోతాడేమో! యేమయితే అదే అవుతుందని కాకినాడ వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు, కేశవమూర్తి. బయలుదేరుతూంటే తండ్రి అన్నాడు -

"నువ్వక్కడ గొడవలన్నీ వదుల్చుకుని వచ్చెయ్యి. లేకపోతే ఆస్తి పంపకాలు చేసేస్తాను. ఆపైన నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చేసుకోవచ్చు." కొడుకు చెప్పే జవాబు వినిపించుకోకుండా లోపలకు వెళ్ళిపోయాడు. యేం చెయ్యాలో తోచక కేశవమూర్తి అచేతనంగా పిఠాపురం రావడం జరిగింది.

అంతా విన్న శేషులో బయలుదేరేముందు అతనిలో వున్న ఆలజడి తగ్గి ఆ స్థానంలో కేశవమూర్తి చెప్పిన సంఘటనలు పేరుకున్నాయి.

"యిప్పుడేం చేస్తారు?" శేషు అడిగాడు.

"నిజం చెప్పాలంటే దేశాలు పట్టుకుని పోవాలని వుంది. ఆఖరిసారిగా మీకు కనిపించి వెడదామని వచ్చాను."

"ఛా, ఛా, అదేం పని."

జరిగిన కథ

భుజంగరావు, లలితమ్మ దంపతులకు ముగ్గురు సంతానం. పెద్ద కూతురు అరుంధతికి పెళ్ళయింది. రెండో కూతురు తులసి పెళ్ళి ఒక సమస్య అయింది. ఆమెకు చదువుకోవాలని వుంది. పెళ్ళి చేయాలని తల్లికి వుంది. రెండింటికి డబ్బులేదు. తండ్రి ఆమెను కాలేజీలో చేర్పించాడు, కాని కొడుకు శేషును కూడా కాలేజీలో చేర్పించవలసిరావడంతో ఆమె చదువు మధ్యలో ఆగిపోయింది. ఆమె పెళ్ళికి డబ్బు కోసం భుజంగరావు విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు.

శేషు కాకినాడలో జగన్నాథరంగారి ఇంట్లో అద్దెకువున్నాడు. కాలేజీలో చదువుకుంటున్న ఆయన కూతురు రాజలక్ష్మితో అతనికి పరిచయం వృద్ధి అవుతుంది.

ఇక చదవండి.

"మరేం చెయ్యను ఇంటిదగ్గర కూర్చోవా."

"మీ నాన్నగారు కోపంతో అంటే దాన్ని పట్టించుకోవడం దేనికి. మీరు తప్పించకపోతే ఆస్తి యెవరికి రాస్తారు."

"తప్పించకుండా యెక్కడ వుండను."

నా రూమ్‌లో వుండండి."

"మా నాన్నగారు అక్కడికి వస్తారు."

"నేను చెబుతాను. రాజశేఖరం గారిచేత చెప్పిస్తాను."

"వద్దు. ఆయన అసలే కోపంతో వున్నారు. మిమ్మల్ని యేమన్నా అనొచ్చు.

"మనం కాకినాడ వచ్చేశాం" అన్నాడు శేషు మెడికల్ కాలేజీ బిల్డింగ్స్ చూస్తూ.

వాళ్లిద్దరూ వెళ్ళేసరికి రాజశేఖరంగారి యింట్లో అందరూ నిద్ర పోతున్న గుర్తుగా లైట్లు ఆర్ప

వున్నాయి. శేషు తనకి కేశవమూర్తికి పక్క బట్టలు పరిచి.

"మీరు రెస్ట్ తీసుకోండి. ప్రొద్దున్న ఆలోచిద్దాం."

"సరే" అంటూ కేశవమూర్తి రెండు చేతులూ తల క్రింద పెట్టుకుని పైకి చూస్తూ పడుకున్నాడు.

శేషు లైటార్పి పడుకుంటే చీకటిని చీల్చుకుని దుర్గ కన్పించింది. తను తిరిగి కన్పించకపోతే యేమనుకుని వుంటుందో! రేపు తను వెళ్ళేసరికి వుండకపోవచ్చు. వొకవేళ వుండటం జరిగితే యేం ప్రశ్నిస్తుందో, ఆ పైన యేం చెబుతుందో తల్చుకుందుకు కూడా భయపడ్డాడు, శేషు. దుర్గ తెలివైందనుకున్నాడు, లోపల. వెంకాయమ్మగారి దృష్టితో ఆలోచిస్తే బాలామంది వయసువాళ్ళకన్నా- అందం, అర్హతలూ వున్న అవివాహిత. ఆమెతో పరితూగగల వధువు తనకు దొరకదు. దొరక్కూడదను అనుకోగల భావాల సమ్మేళనం.

అక్కయ్యగా చూస్తే తనకన్నా, తులసి కన్నా తనకు తెలిసిన ఆడపిల్లలందరికన్నా దుర్గ తెలివైంది. బాగా మాట్లాడగలేది.

యిక తనకు తనుగా వూహించుకుంటే, పెళ్ళి కావలసిన ఆడ వయసూ సొగసూ అందంగా అతుక్కుపోయిన శరీరం. మాటలు ఆ అమ్మాయికి దైవప్రసాదితాస్త్రాలు చెవులు మూసుకున్నా, మనస్సుకి కాదని విన్పించగల, ఆకర్షించగల మాటతీరు. ఆ వెనక వ్యక్తి. కాని ఆరూపం తన ఆరోప్రాణమయిన తీయని మమతముందు వోడిపోతుంది.

తన ఆరోప్రాణంగా అవతల గోడల వెనుక గదిలో నిద్రపోతున్న రాజలక్ష్మి కన్పించింది.

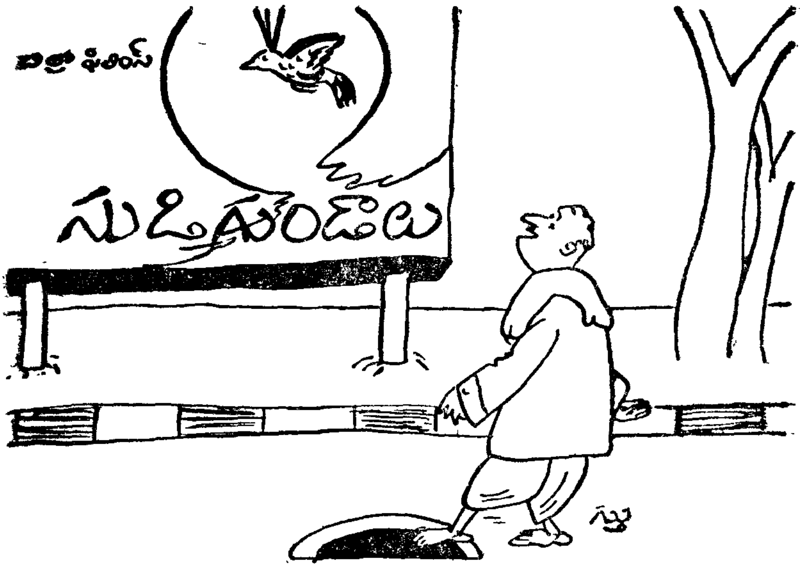
అలా వూహాలతో గడియారం రెండు గంటలు కొట్టడం వొకటే విన్పించింది.

"యిక నిద్రపోవాలి." అనుకుని పక్కకు తిరిగే సరికి కేశవమూర్తి మంచం మీద నుంచి లేచి, స్విచ్ కోసం వెదికి లైటు వెలిగించి తన వైపు చూస్తున్నాడు. తనతో చెప్పా పెట్టకుండా పారిపోతాడేమో అనుకున్నాడు శేషు.

కాని కేశవమూర్తి తనతో కూడా తీసుకు వచ్చిన బేగ్ తెరిచి అందులో వున్న నల్లని ద్రవాన్ని గ్లాసులో పంచుకుంటున్నాడు. శేషుకు వారించాలో, మౌనంగా సహించి వూరుకోవాలో తెలియలేదు. తన దృష్టిని అతనికి తెలియకుండా కప్పే దుప్పటి నుంచి శేషు చూస్తూనే వున్నాడు.

గది బాగా చిన్నగా మత్తువాసన గుప్పుమంది. కంఠం పట్టుకుని కేశవమూర్తి లైటు ఆఫ్ చేసి పక్కమీదకు చేరబోతూంటే బయటనుంచి

"శేషూ శేషూ" అన్న రాజశేఖరంగారి పిలుపు విన్పించింది.

కేశవ చేతనావస్థలో వుండికూడా అచేతనుడయ్యాడు. అచేతనుడైవుండి కూడా పరిసరాల్ని మర్చిపోలేక తెలివిలోకి అడుగు పెట్టడానికి భయపడి, సిగ్గుపడుతున్నాడు కేశవమూర్తి.

11

మనిషై పుట్టినవాళ్ళ పరిస్థితులు తీరిగ్గా కూర్చుని హాయిగా నిట్టూర్చనీకుండా ఏదో విధంగా సంఘర్షణల పేర అలజడి కల్గించి పరుగులు పెట్టిస్తూనే వుంటాయి. ఈ సమస్య తీరింది– ఈ రోజు హాయిగా వుండవచ్చునే వాళ్ళు చాలా తక్కువమంది వుంటారు. కఠినమైన లెక్క చేసి సంతృప్తిపడ్డ విద్యార్థిని వెంటనే మరో లెక్క తికమకపెట్టి తల దిమ్మెక్కించి, పై ఆనందాన్ని మర్చిపోయేటట్లు చేస్తుంది. సమస్యలనేవి యీ 'థియరీ'లోనే మనుష్యుల్ని వెంటాడుతూ వుంటాయి.

ఈ విషయం గురించే తోపాల్లో దక్షిణామూర్తితో మాట్లాడుతున్నాడు, భుజంగరావు.

మొన్నటివరకూ అరుంధతి పురుడూ, వాడి పెళ్ళి కబుర్లూ అయ్యాయి. తులసి పెళ్ళి ఎలా అవుతుందో, చెయ్యగలనో లేదో నాకే అర్థం కావడంలేదు. యిప్పటి–" అన్నాడు వ్యధగా.

"ఏం చేసేది ఆలోచించాలి, మతం."

"పోనీ యిల్లు అమ్మేయ్యమంటారా?"

భుజంగరావుగారు అరుంధతి పెళ్లి కని, ఆనాటి యింటి ఖర్చుల గురించీ, తులసీ శేషుల చదువుల నిమిత్తం ప్రోనోట్లు వ్రాసి యింటి మీద డబ్బు తీసుకు వచ్చాడు. కాలం కలిసిరాక, అవకాశం లేక శ్రద్ధత వలనా ఆది వడ్డీతో ముడిపడి యీనాటికి అంతెంత మారిపోతూనే వుంది. క్రిందటిరోజు డబ్బు అప్పుగా యిచ్చిన రాజేశ్వరరావుకి నానా మాటలూ అని కోర్టుకు వెడతానని కూడా బెదిరించాడు.

"యిల్లు అమ్మద్దు. వాకేత అప్పుకి తరువాత."

యేదో విధంగా చేసి, ఆ డబ్బుతో తులసి పెళ్లి చెయ్యాలనుకుంటే - దానికి తులసి వొప్పుతంలేదు"

పోనీ రాజేశ్వరరావుని దావా వేయనివ్వండి. కోర్టుకు వెడదాం - అంతేగా. మన ప్రాపర్టీ చూపించి అంత మొత్తాన్ని వొకేసారి కట్టలేమని, టైము అడుగుదాం"

"మీరు లాయరు కాబట్టి యిట్టే తేల్చిపారేశారు."

దక్షిణామూర్తి చిన్నగా నవ్వి అన్నాడు. "కోర్టు మనకు టైము యిస్తుంది."

"కానీ యిన్‌స్టాల్‌మెంట్స్ మీద తీర్చాలన్నా అందుకు డబ్బు కావాలి కదా?? నాకేం తోచటం లేదండీ" అనేశాడు నిస్పృహగా.

వాళ్లిద్దరూ రెండు గంటలు ఆలోచించి తేల్చుకోలేని సమస్యని తులసి యిట్టే విప్పి చూపగలిగింది. అందుకే అంది.

"అది కాదు బాబాయ్ మనిల్లు ఎలాగూ పెద్దదే-వుంటున్నది, మేం ముగ్గురం. నాలుగు గదులు మాకు చాలు కనక మిగిలింది అద్దెకిస్తే సరి" అంది.

భుజంగరావుగారు ఆశ్చర్యంగా చూశారు తులసి వైపు.

"అవున్నాన్నా. యింత పెద్దయిల్లు మనమేం చేసుకుంటాం. రెండొందలైనా పాతిక రూపాయలు రాకపోవు."

యీ కబుర్లు విని, పక్కనే లలితమ్మగారు అనేసింది...

"యిదేమిటే చుట్టాలా, పక్కాలా వచ్చి కొంప. పైగా రకరకాల మనుష్యులు వస్తారో."

"ఏం ఫర్వాలేదమ్మా. మంచితనం అంటావా, అది మన మాటలను బట్టి వుంటుంది."

"అయినా" అన్నారు సందిగ్ధావస్థలో తండ్రి.

"కావేరి చెప్పింది నాన్నా-ఫ్యాక్టరీలో టైపిస్ట్ పోస్టు ఖాళీగా వుందని. నన్నుకూడా అప్లికేషన్ పెట్టమంది" అంది దూరంగా చూస్తూ.

'నువ్వు ఉద్యోగం చేస్తావా' అంది లలితమ్మగారు ఆశ్చర్యంగా.

'అవును.'

'నీకు మతిగాని పోయిందేమిటే. చదువయ్యింది. ఇక ఉద్యోగం వెలగబెడుదువుగాని. ఇంత వేరే తలెత్తుకోనక్కరలేదు...'

'ఉద్యోగం చెయ్యడంలో తప్పేం లేదు.' అన్నారు దక్షిణామూర్తి. లలితమ్మగారు మాట్లాడాలనుకునేలోపు భుజంగరావుగారు...

'నువ్వు లోపలికి వెళ్ళు' అన్నాడు భార్యవైపు చూస్తూ. ఆ దక్షిణ్ణ వదనంతో, అయిష్టంగా లోపలకు వెళ్ళింది

భుజంగరావుగారు తులసి ఉద్యోగం గురించే ఆలోచిస్తున్నాడు. పెళ్ళిచెయ్యవలసిన వయసులో, అది ఆపుచేసి కూతురు ద్వారా ఉద్యోగం చేయించడం–తన గురించి ఏమనుకుంటారో అనివూహించుకుంటే బాధ, ఆ బాధ వెనక నరనరాల్లోని అసమర్థత బయల్పడింది –

'నువ్వెళ్ళు తులసీ. నాన్నా నేనూ కలిసి ఆలోచిస్తాం' అన్నాడు దక్షిణామూర్తి.

'ఇది తప్పుకాదా దక్షిణామూర్తీ'

దక్షిణామూర్తి ఆలోచనల నుంచి తప్పించుకుంటూ అన్నాడు...

'ఆలోచిస్తే వెనుకటి రోజుల్లో మనం చాలా తప్పులు చేశాం. ఆ తప్పుల ప్రభావమే యీ సమస్యలకు కారణం అనుకుంటున్నాను నేను.'

'నిజమే.'

'అందుకే ప్రవాహాన్ని ఏటి వరవడి వున్నచోట ఆపాలని ప్రయత్నించేకంటే యిలా ప్రశాంతంగా వున్నప్పుడే ముందు ఆలోచనతో పనిచేసుకోవాలి.'

'తులసి బాధ పడదంటావా.'

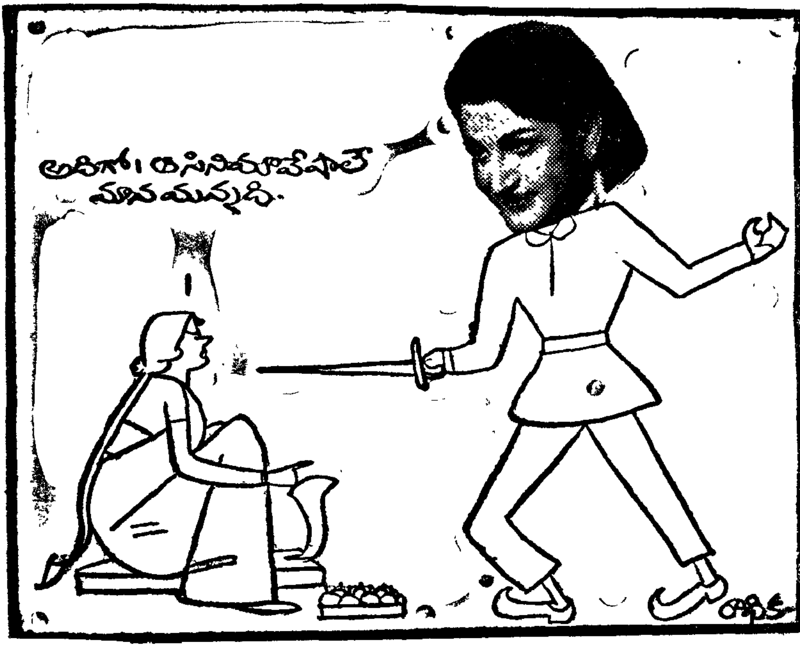
'బాధ మర్చిపోవడానికే తులసి, యీ పని చేస్తోందేమో?'

'మరేం చేస్తుందిలే. వాళ్ళ ప్రతి కులపట్లా, ఇంటిపట్లా నేను బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించిన మూలంగా, యువతి జీవితాలను వాళ్ళే బాటలు వేసుకోవాల్సి వస్తోంది. నా చేతకాని తనాన్ని – భగవంతుడు పిల్లలద్వారా నాకు నిరూపించి చూపిస్తున్నాడు.'

దక్షిణామూర్తిగారు నవ్వడం మాత్రం చేశారు. ఆ నవ్వులో చేతకాని తనం, బాధ, నానా విధమైన స్వయంకృతాపరాధం అన్నీ కదలాడాయి.

ఆ మరునాటి ఉదయానికి తులసి– తన స్వహస్తాలతో వ్రాసిన 'టూలెట్' బోర్డుని వీధి గోడకు తగిలించింది. ఆ బోర్డ్‌ని చూడగానే ఆమెకు 'తన చదువు యీ విధంగా ఉపయోగపడింది, మొదటి' అనిపించింది.

లలితమ్మగారు కలవరపడుతూ,

ఆ బోర్డుని చూడ్డం కూడా చెయ్యి లేదు. భుజంగరావుగారికి అది వెక్కిరిస్తూ దర్శన మిచ్చింది. ఎంత దీనంగా వున్నా, ఆయనకు తన అసమర్థతని కళ్ళముందు ఫ్రేంలో కట్టబడినట్టు అనిపించింది. వీధిలో చాలామంది ఆ బోర్డుని చూస్తారు. వెంటనే వాళ్ళకు తన రూపం, తన చరిత్ర గుర్తు కొస్తుంది. వాళ్ళు వెంటనే జాలిగా నవ్వుతుంటారో హేళనగా చూసి ముందుకు సాగిపోతారో తల్చుకుంటే మరీ చిన్నతనం అనిపించసాగింది.

12.

తంలని వుద్యోగానికి అప్లికేషన్ పెట్టిన పదిహేను రోజుల్లో 'పోస్టింగ్ ఆర్డర్స్' వచ్చాయి. వెంటనే అదే విషయం తల్లికి చెప్పింది సంతోషంగా. ఆవిడకు కూతురు వుద్యోగం చెయ్యడం మత రామూ యిష్టం లేదు. అప్పటికే రాజేశ్వరరావు కోర్టులో భుజంగరావుగారి దావా వెయ్యడం, నెలకు యాభైరూపాయల చొప్పున కోర్టు ద్వారా చెల్లించే పద్ధతిని ఏర్పాటు

...తం అన్నీ జరిగాయి. ఇవన్నీ లలితమ్మగారికి, భర్త చేసిన పొరపాట్లకు నిదర్శనంగా కన్పించాయి. చివరికి - కూతురు ఉద్యోగ విషయంలో కూడా భర్త తన మాట ఖాతరు చెయ్యకపోవడం ఆవిడకు ఉక్రోషమే తెప్పించింది. భర్త చేతకానితనం వెనుక దాగిన తన అసమర్థత కూడా కొద్ది కొద్దిగా గుర్తుకు రాసాగింది. "అసమర్థుని చేతకానితనం వల్లే సంసారాలు పాడవుతాయని" తల్లి చెప్పిన మాట గుర్తొచ్చింది. అవును. తన మాట భర్త వినేటట్టుగా చేసుకోలేక పోయింది - మొదటి నుంచీ కూడా. అది తన తప్పో, చేతకానితనమో, నిర్ధారణగా ఆవిడకే తెలిసిరాలేదు.

ఇక - తులసికి పెళ్ళి చెయ్యమని భర్తను పోరడం తప్పించి ఆయనెలా చెయ్యగలడో నిజానికి ఆవిడకూ తెలియదు. ఇలా పెళ్ళిమాట వెనక్కి పోనీ తులసిని ఉద్యోగానికి పంపడం అదీ కావేరితో... వరుసగా ఆవిడకు తప్పనిపే కన్పించాయి. ఆలోచనల తోరణాలింకా వెక్కిరింపుగా కన్పిస్తూ పైగా కావేరి అంటే ఆవిడకు ఇష్టం లేదు. పెళ్ళయి సంసారం లేకుండా పుట్టింట్లో వున్న ఆ అమ్మాయితో తన కూతురు తిరగడం ఆలోచిస్తే మరీ వెగటనిపించింది. అయినా తమాయించుకుని అంది...

"ఇంకేం తండ్రీ కూతుళ్ళ మాట ప్రకారమే జరిగిందిగా..."

"అదేమిటమ్మా అలా అంటావు."

"అవునే పెళ్ళి పేరంటం లేకుండా నువ్వు ఊరమ్మట తిరిగి సంపాదించటం మీ నాన్నకు ఆనందం కావచ్చుగానీ నాకెలా అన్పిస్తుందో?"

తులసి మాట మారుస్తూ అంది "ఇంట్లో వట్టినే కూర్చునే బదులు అక్కడ కూర్చోవడం, అంతే"

"ఇలా ఉద్యోగాలు చేసేవాళ్ళను చేసుకుందుకు యే పెళ్ళికొడుకు ముందుకొస్తాడో నాకు తెలియకుండా వుంది తల్లీ..." ..ఆగి పోయింది, బాధతో మాట్లాడలేక.

తులసి నవ్వుతూ అంది. "అమ్మగా నీకు పదేళ్ళ వయసులో పెళ్ళి అయితే, అరుంధతి అక్కయ్యకు తల్లిగా నువ్వు పదిహేనో యేట గానీ పెళ్ళి చెయ్యలేకపోయావు. చూశావా అమ్మా, రెండు తరాల్లో యెంత మార్పు వచ్చిందో. కాలం తెచ్చిన మార్పును మనమేం చేస్తాం?"

"అదేమోగానీ ఆ కావేరితో తిరక్కు. దాన్ని చూస్తే నాకసహ్యం."

"అదేమిటమ్మా అలా అంటావు."

"ఇంకేం మనాలి. ఈ ఉద్యోగం పిచ్చి నీకు పట్టించింది కావేరి కదూ?"

తులసి యేం మాట్లాడలేదు.

"అదేం సంసారమో, యేం మనుష్యులో భగవంతుడికే తెలియాలి" అని లోపలకు వెళ్ళిపోయింది లలితమ్మగారు.

"అవును. వాళ్ళు వింత మను

ష్యూలే. కాని వాళ్ళనలా చేసింది ఎవరు?" అనుకుని ప్రశ్నించుకుంది తులసి మనసులో.

దక్షిణామూర్తిగారు వాతానాశ వృత్తుకు జాకివాడలో పేరు మోసిన లాయరు. ఈ రోజున కూడా ఎంతో దూరం వచ్చి ప్రాధేయపడుతూ వుంటారు చాలామంది, వచ్చి తమ కేసుల్లో పని చెయ్యమని. కాని ఆయన ఆ వృత్తి అంటే విరక్తి పెట్టుకున్నట్టుగా మౌనంగానే తిరస్కరిస్తాడు.

ఆ రోజుల్లో ఆయన ప్రాక్టీస్ గురించి ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే- ఆయనకు భోజనం చెయ్యడానికి, యింటి గురించి ఆలోచించడానికి గాని తీరిక వుండేదికాదు. ఆఫీసు నిండుగా క్లయింట్స్ని పెట్టుకుని, పది దాటేవరకూ వాళ్ళతో వాగి, ఆ తరువాత రెండు మెతుకులు కతికి కోర్టుకు వెళ్ళిపోయేవాడు. సాయంకాలం ఆరు గంటలకు తిరిగొచ్చి భోజనం ముగించుకుని వెంటనే టౌన్‌హాల్ క్లబ్‌కువెళ్ళి, రాత్రి పది గంటల వరకూ అక్కడే గడిపేవాడు.

ఆయన వచ్చేవరికి యింట్లో పిల్లలందరూ నిద్రపోయేవారు. భార్య వర్ధనమ్మ మాత్రం పాలు కాచి యివ్వడంకోసం అవస్థగా మెలకువగా వుండేది. ఒక్క ఆదివారం మాత్రమే ఆయనకు పిల్లలూ, పిల్లలకు ఆయనా కన్పించేవాడు. మాట్లాడినా, యేం చేసినా ఆ రోజే. అలా పదిహేను సంవత్సరాలు ఆయన యింటిని పట్టించుకోకుండానే గడిపేశాడు.

ఇంట్లో ఆయన విధవ చెల్లెలూ, మరో తలమాసిన మేనత్తా వంటా వార్పూ చేసేవారు.

ఆయనకు కావేరి పైన పెద్ద పిల్ల

● పేర్రాజుకు సంగీతంలో ఫస్టుప్రైజు వచ్చేవరికి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. 'సంగీతమంటే ఓనమాలు తెలియని పేర్రాజు కా ఫస్టుప్రైజు' అని ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు. తనకొచ్చిన బహుమతి తాలూకు వృత్తాంతాన్ని స్నేహితులందరిమధ్యనా పెద్ద గర్వంగా విప్పాడు పేర్రాజు.

మొదటి వృత్తాంతం : అపస్వరాలు

రెండోది : శ్రుతితప్పిన రాగం

మూడో : రాగహీన

—ఆంధేవ్ (వైజాగ్)

సుందరి. కావేరి తరువాత శ్యామలా కలిగారు.

స్వంత వ్యాపకాల్లో, సంసారం, పిల్లల గురించీ దక్షిణామూర్తిగారు పట్టించుకోకపోతే ఇటు వర్ధనమ్మ కూడా పిల్లల విషయంలో అంతే నిర్లిప్తతతో ప్రవర్తించింది. వర్ధనమ్మ గారు తనకు పెళ్ళి నిశ్చయమైన రోజు నుంచీ భర్తమీదా, బ్రతుకు మీదా పెద్ద ఆశలు అల్లుకున్న మనిషి. అలాంటిది దక్షిణామూర్తి ప్రవర్తన ఆమె కలల కూడికలో హెచ్చుతగ్గుల్ని యెప్పుడూ బేరీజు వేసి చూపించి, కన్నీరు కార్పించేది.

దానికితోడు ఆవిడ కలల్ని మరీ వెక్కిరిస్తూ ప్రపంచ ప్రవేశం చేసింది, పెద్దపిల్ల సుందరి. పుట్టుకతోనే అవకరం వున్న పిల్ల. ఆ అమ్మాయికి ఐదేళ్ళ వరకూ మాటలు రాలేదు డాక్టర్లకు చూపించినా లాభంలేక పోయింది. మాటలు వచ్చిన తరువాత కూడా అవి ముద్ద మాటలే అయ్యాయి. చిలక పలుకులు చెప్పే చక్కంటి పిల్లల్ని చూసి వర్ధనమ్మ చాలా రోజులు యేడ్చింది. దానికి తోడు సుందరికి పిచ్చిగా చూడ్డం, వెర్రిగా ప్రవర్తించడం, అన్నీ ఎవరో నేర్పుతోన్నట్లుగా త్వర త్వరగా రావడం మొదలు పెట్టాయి. వర్ధనమ్మ మాత్రం సుందరికి బట్టలు కట్టుకోవడం దగ్గరనుంచీ, యెవరైనా చుట్టాలువస్తే యే విధంగా మాట్లాడాలో, కూర్చోవాలో మారిం పోసేది. కానీ తల్లి యెన్ని చెప్పినా సుందరి, తన సహజ ధోరణిలో అడ్డదిడ్డంగా బట్టలు కట్టుకుని వచ్చిన వాళ్ళని జంతువుల మాదిరి చూస్తూ తనలో తనే నవ్వుకునేది. అందరూ వెళ్ళిపోయిన తరువాత వర్ధనమ్మ సుందరిని బాదబాది ఆ కోపం తీరిన తరువాత గదిలోకి వెళ్ళి తనలో తనే యేడ్చేది.

కూతురి అమాయకత్వం లోకానికి తెలియకుండా కప్పివుంచాలన్న ఆతుర్దా, తన కడుపున పుట్టింది పిచ్చిది కాకూడదనే దుగ్ధ—ఆవిడలో యెంతటి బలవత్తరమైన కోరికలైనా, విధి అనేది వొకటి వుందనుకుంటే, అది వర్ధనమ్మగారిమీద పగదీర్చుకుంటుకే ఇలా విజృంభించింది అన్పిస్తుంది, యెవరికైనా...

ఆవిడ ఆశ వొక్కటే - సుందరి పిచ్చిది కాదని అందరూ అనుకోవాలని, సుందరి గురించి ఎవరికీ తెలియకూడదని. కానీ ఆమె ఆ గుణగుణాలతో ప్రారంభమై ఆఖరికి అడదను మొహం మీదే అడిగేవరకూ యెదిగాయి. పైగా యింట్లో కావేరి, శ్యామలా "పిచ్చి అక్కయ్య" అంటూ సుందరిని పిలవడం, వెక్కిరించడం యెన్నో సార్లు వర్ధనమ్మగారు చూసింది. వాళ్ళను బెదిరించి లాభంలేక పోయింది, దాంతో ఆవిడలో తన అశక్తత [illegible] చ్చింది. ఆ అశక్తత పెరిగి [illegible] విరక్తిగా మారింది.

[illegible] ంతుతె [illegible] త బిడ్డల్ని తన, [illegible]

పొత్తిళ్ళలో ఉంచుకోవడం, వారిపట్ల తన ప్రేమను వ్యక్తీకరించడం మాని వేసింది. చిన్నపిల్లలు సహజంగా లాలించే వారిపట్ల ఎక్కువ మోజు చూపిస్తారు. ద్వేషించే వారి ఎడల విముఖతా, అయిష్టం వాళ్ళొక్కొక్క సంఘటన దృష్ట్యా వారి జీవనాల్లో విత్తులు వేయడం ప్రారంభిస్తుంది. ముఖ్యంగా వరదమ్మగారి విముఖత కావేరి మనస్తత్వంమీద ఎక్కువగా పని చేసింది- చిన్నతనంనుంచీ కూడా.

కావేరి చాలాకాలం - తల్లినీ, తండ్రినీ అందని వస్తువులుగానే ఊహించుకుంటూనే వచ్చింది. ఏం అవసరం కలిగినా అత్తయ్యనో అమ్మమ్మనో అడిగేది. వాళ్ళ దగ్గరే మారాం చేసేది. ఆ సమయంలో వరదమ్మగారు అటుగా వచ్చినా కూడా తనవని చూసుకుని వెళ్ళిపోయేది తప్ప కూతుర్ని పట్టించుకునేది కాదు.

దక్షిణామూర్తిగారిలో సంసారం గురించిన ఆలోచనను రేకెత్తించింది కావేరే. సుందరితోపాటు ఎదిగి తన కళ్ళముందు తిరుగుతూవుంటే తండ్రిగా తన బాధ్యత గతంలో కదులాడింది కొత్తగా. ఆపైన కర్తవ్య

నిర్వ్యాజంగా, పెల్లుబికిన ప్రేమగా ఊడలూ, వలవలూ వేసుకుని శాఖోపశాఖలుగా విడిపోయింది. అందుకే భార్యతో అన్నాడు

"సుందరి పెళ్ళి చెయ్యగలం అంటావా."

అవిడ మాట్లాడలేదు...

"ఏమ్మే" అన్నాడు.

"ఎలా" అంది పరధ్యాన్నంగానే

"పదివేలు పోస్తే యువకులో కొందరు ముందుకు వస్తారు.

కాని దాని భవిష్యత్ మాటే ఏమిటి? పెళ్ళిపేర దాని జీవితం నాశనం చేసినట్టవుతుందేమో?"

పర్వతమ్మ ఆలోచన్లు మెదడులో విస్మిత కేంద్రాల్ని తెలుపుతూంటే నీళ్ళునిండిన కళ్ళతో భర్తని చూసింది.

"వద్దు. దానికి దేవుడూ దగా చేసినట్టు, మనం అన్యాయం చేస్తే నోరులేని దాని ఆత్మ ఘోషిస్తుంది. మన కళ్ళముందే వుండనీ" అన్నాడు పర్యవసానం వూహిస్తూ.

"మన తరువాత దాన్నెవరు చూస్తారు."

"దేవుడు" అన్నాడు.

దక్షిణామూర్తి తత్వంలో చదువుతోటే పయసుమంచీ వివేకానంద, అరవింద, రామకృష్ణ పరమహంసల ఫిలాసఫీ నిద్రపోతోంది. కాని తరువాత ఎదురయిన - తీరికలేని బాధలలో ఆది నీరు తగలని విత్తుగా వుండిపోయింది. యివాళ రోజున- సుందరికి జరిగిన, జరుగుతున్న అన్యాయానికి కర్త, కర్మలను వెదుకుతున్నప్పుడు మొదటిసారి ఆ విత్తుకు వానేసారి గాలీ నీరూ తగిలి లోపలి ప్రాణి లేతగా బతుకుని పరిజ్ఞానుకోవడం మొదలు పెట్టింది.

సుందరి బ్రతుక్కి దేవుడు జవాబుదారీ అనుకున్నారేగాని ఆ దంపతులు యిటు కావేరి భవిష్యత్‌కు సుందరి అప్రయత్నంగా అడ్డు తగులుతుందని తెలుసుకోలేకపోయారు. సుందరి గురించి బాధపడి అది అయిన తర్వాత కావేరిని గురించి ఆలోచించి ఆ ఆలోచనుంచి నిర్ణయానికి వచ్చేసరికి కావేరికి యిరవై సంవత్సరాలు దాటాయి. యింటర్ పాసయ్యింది.

దక్షిణామూర్తిగారు కావేరిని పెళ్ళిచూపుల నిమిత్తం ఆహ్వానించడానికి పోతుగూరు వెడితే పెళ్ళికొడుకు తండ్రి అడిగాడు...

"మీకు పెళ్ళి చేయాల్సిన పెద్దమ్మాయి వుండాలికదా? ఆ అమ్మాయి పెళ్ళి అయ్యిందా?" అ

దక్షిణామూర్తి యీ ప్రశ్న తట్టుకోవల్సి వుంటుందని వూహించలేదు. మావాడికి యిప్పట్లో పెళ్ళి చేసే వుద్దేశ్యం లేదండి."

దక్షిణామూర్తిగారు మరోచోటికి వాకబుచేసి వరి ప్రయత్నం. వాళ్ళూ అలాగే అడిగారు.

"మీకో పిచ్చిఅమ్మాయివుండాలి- యీ పెళ్ళికూతురు కాదుగదా" అని

"వుహూ" అన్నాడు గుండెలు మండిపోతూంటే

"కాకపోతే మంచిదేగాని, యిటు వంటివి వంశ పారంపర్యంగా రావొచ్చు అంటారు." అన్నారు, కొన్ని తరాలకు అఘాతం పులుముతూ

సంబంధాలు యెందుకు చెడి పోతున్నాయో, ఆయనకు అర్థం కాలేదు. "డబ్బు విలువయ్యింది" అనుకునే ఆయన వూహ యీ రోజున తలొగ్గడం మొదలుపెట్టింది. కొందరు డబ్బులో సవేమిటని కొట్టిపారేశారు. మరి కొందరు అత్యంతరమైన సరతులు మొహంమీదే అడిగారు. అప్పటినుంచీ దక్షిణామూర్తిగారు దూరంగా స్థిరపడ్డవాళ్ళని వెదకడం మొదలు పెట్టాడు. కులగోత్రాలంటే లెక్కింపు చెయ్యని వాళ్ళని వెదికి తీసుకు వచ్చాడు. వాళ్ళుకూడా పిల్ల నచ్చితే చాలా నిబంధనలు సడలించు కోవివాళ్ళే

కావేరి అందగత్తె కావడంతో దక్షిణామూర్తిగారికి కొంచెం ధైర్యం కలిగింది. పెళ్ళి చూపుల తంతు ముగిసింది. ఆయన పెళ్ళివారితో ఆఫీసు రూంలో కూర్చుని మాట్లాడుతుంటే - సరిగ్గా ఆ సమయానికి "నాన్నగారూ" అంటూ సుందరి అవకతవకగా కట్టుకున్న చీర చూసుకొని మురిసిపోతూ "నేను మేడ్ని సినిమాకు వెళ్దాంది" అని అడుగుతూ వచ్చి ఆయన కుర్చీచేతిమీద కూర్చుంది.

ఆ క్షణం వాళ్ళందరి హృదయాలూ మూగపోయాయి...

"సరేలే నే తీసుకువెళతాను" అన్నాడు కంఠం తీరపలుకుతూంటే దక్షిణామూర్తిగారు.

"ఏమా అమ్మాయి, యెవ్వరు" అన్నాడు వచ్చినవాళ్ళలో కొకా యన

దక్షిణామూర్తిగారు "నా పెద్ద కూతురు" అని మొదలుపెట్టి అంతా చెప్పి "ఈ నీ విషయం మీ దగ్గర దాచాను నిజమే దీని బతుకు దేవుడు పాడుచేశాడు దీని మూలంగా మనుష్యులందరం కలిసి ఆ అమ్మాయి జీవితాన్ని మట్టికరిపిస్తామా చెప్పండి" అంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు.

"మీరు చెప్పింది నిజమే. కాని యేదోవిధంగా ఆ అమ్మాయికి పెళ్లి చెయ్యండి, తరువాత ఆలోచిద్దాం" అన్నాడు పెళ్లిపెద్ద లౌక్యంగా తప్పుకుంటూ.

చాలా రోజులవరకూ దక్షిణామూర్తి వర్ధనమ్మ, కావేరి యెవరికి వారుగా బాధపడ్డారు. యీ సంఘటనతో కాని మరీ దౌర్భాగ్యం పొట్టగొట్టు కున్నది కావేరి మాత్రమే.

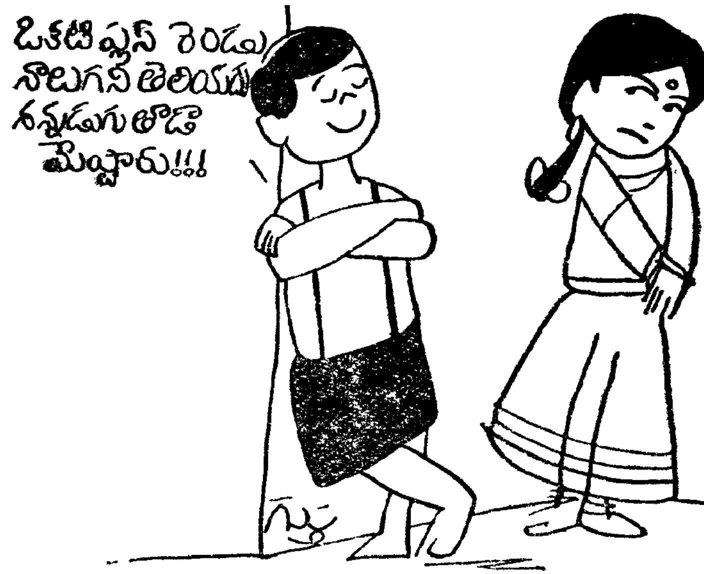
ఆ అమ్మాయికి పెద్దక్కగా తన పెళ్ళి కబుర్లు యీ విధంగా స్వాహా అయిపోతూంటే మొదట కలిగ్గా

కన్పించినా తరువాత అది పెన వేసుకుని భయంకరంగా కన్పించసాగింది. ఆశలు మొలిగే వయసులో, కోరికలు చెలరేగే సమయంలో నిరాశ అనేది పొడచూపనే కూడదు. ధైర్యంగా చీకట్లో నడిచివెళ్ళే వ్యక్తికి ఒక్కసారి కాళ్ళకింద తాడు పడి, పాము అనే భ్రమ కల్గితే చాలా రోజుల పాటు ప్రతి తాడూ, పాములా కన్పించి భయపెడుతూ కొంత పిరికితనం ఆపాదిస్తుంది.

చదువుకుని యిటు తండ్రి పెళ్ళాంతో జీవితం అంటే సుఖ స్వప్నంగా వూహించుకుని ఒకరి బ్రతుకుతో మరొకరి బ్రతుకు ముడి వేసుకుని వుంటుదనే నిజం తెలియని కావేరి కూడా పై మనిషిలా రోజు రోజుకు మారిపోయింది. ఆ మార్పు వెనుక ఆవేశం కోపం తెలియని తెరల వెనుక మనుష్యుల మీద ఈర్ష్యతోపాటు, కొంత స్వంతం గురించి తెగింపు కూడా కలుగుతుంది. అదే మార్పు కావేరిలోనూ వచ్చింది.

రోజూలాగే పేపరు తిరగవేస్తూంటే కావేరికి "వధువు కావాలనే" ప్రకటన ఒకరోజు అకగా పెద్ద అక్షరాలుగా తిరుగుతూ కన్పించింది. అర్హతలు చూసింది. చాలా మటుకు సరిపోయాయి. వెంటనే వుత్తరం వ్రాసింది. జవాబు కూడా వచ్చింది. అతని పేరు సత్యం. హరి యిలక్ట్రికల్స్‌లో పని చేస్తున్నాడు. నెలకు రెండు వందలు సంపాదించుకుంటున్నాడు. ఎక్కడో "సౌత్"లో తమ్ముడు మాత్రం వున్నాడు. యివన్నీ వ్రాసినా అతన్ని వ్రాసిన అతని అభిప్రాయాలు కావేరిని ఆకర్షించాయి.

నేను పెళ్ళి చేసుకోవాలని చాలా మంది యువకుల్లాగే ఇరవయ్యో యేట నుంచీ అనుకుంటున్నాను. ఆ వయసులోనే ఉద్యోగం పేర ఇక్కడకు రావడం జరిగింది. మన దేశంలో ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశంలో మగవాళ్ళకు "ప్రోపగాండా" మీద పెళ్ళిళ్ళవుతున్నాయని నా నమ్మకం. యే అన్నో, దగ్గర బంధువో ఈ ప్రోపగాండిస్టులు. బయట జనాన్ని కలసినప్పుడల్లా అవసరం అయినా "ఫలానా మా వాడు బి.ఏ; యం.ఏ; మంచి కుటుంబీకుడు, ద్వ రసుడు" అత్తుకుపోయేటట్టు చెప్పడం నేను చూశాను. ఈ విధంగా కొంత అత్యుత వృష్టించి వస్తే, తర్వాత అది రాణిస్తుంది. ఇక - నాకు ప్రోపగాండా చెయ్యడానికి ఆంధ్ర దేశంలో నా అన్నవాళ్ళు లేరు. యెక్కడో దూరంగా పని చేస్తున్న వాడి గురించి యెవరికి ఏం తెలుస్తుంది, కనుక. "ప్రోపగాండా లేనే యెవరో ఒకరిని పెళ్ళి చేసుకోవచ్చుగా" అని మీరు ప్రశ్నిస్తే నా జవాబు. మా ఆఫీసులో కూడా అవివాహితలు వున్నారు. వారిలో

అందగత్తెలూ వున్నారు. కాని కర్మ. మీరు నచ్చితే నచ్చుతారు. ఫలానా ఈ అమ్మాయి భార్యగా రావుంటుం దని 'ఇన్ ఫరమ్' చేసుకుని ఆ 'ఇన్ స్టింక్ట్'తో ప్రేమించడం మొదలు పెట్టడం ఏ మనిషికి అయినా అసం భవమని నా వుద్దేశం. ఈ నా దురు దాలకు మంతా ఇలాంటి వివాహమే అన్పిస్తోంది' సత్యం, కావేరి ఆ మరు నాటి సత్యానికి జవాబు వ్రాసింది. తన అర్హతలూ, కుటుంబాన్ని పరి చయం చేస్తూ. ఆఖర్ని సుందరి గురించి వ్రాయాలా, వద్దా అని ఆలోచించి, వ్రాయటానికి నిశ్చ యించుకుని. ఏవిధంగా అక్కగారు తనకి తెలుసును విల్పింది వ్రాసింది. తన ఫోటో వొకటి పంపించింది.

తిరుగుటపాలో సత్యం వుత్తరం మొత్తాన్ని వ్యాఖ్యానించకుండా 'మీ ఫోటో చూసిన వెంటనే మని షితో మాట్లాడాలనే ఆవేశాని తట్టుకోలేకపోయాము. మీరు కోరిన ప్రకారం పదో రోజున, కాకినాడలో మీ ఇంట్లో వుంటాము' అంటూ వుత్తరం ముగించాడు. అతను పంపిన ఫోటో చూసి కావేరి తీయని కలలు కనలేదు. భవిష్యత్ మన్నిద్దే సహ

తీరిగా మాత్రం పరిపోల్చుతుంది - అంతే.

మరుక్షణంలో కావేరికి తల్లీ తండ్రీ గుర్తొచ్చారు. ఈ చొరవకు వాళ్ళేమంటారో వూహించుకుంటే చెమటలు పట్టాయి. కానీ జరిగేది తను ఆపలేదు. జరిగేదానికీ, ముందు దారిని సుగమం చేసుకుందుకూ కావల్సింది ధైర్యం వొక్కట్టే అన్పించింది. అందుకే తండ్రి దగ్గరకు వెళ్ళి నిమ్మదిగా కొంత చెప్పి ఆ పైన వుత్తరాలు యిచ్చి లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

అవన్నీ చదివి దక్షిణామూర్తి గారికి కూతురి తెగింపునట్లు ఆశ్చర్యం కల్గినా తన యిన్ని సంవత్సరాల చేత కాని తనం గుర్తొచ్చి "కావేరి మంచి పనే చేసింది" అనుకున్నాడు. భార్యతో చెప్పాడు.

"ఇదేం గొడవో, నాకు మతి పోతోంది" అంది. అది మంచో చెడో తేల్చుకోలేక.

వారం తరువాత సత్యం వచ్చాడు. ఇంట్లో మరెవ్వరికీ అతను వరుడని తెలియదు. మొదట దక్షిణమూర్తి గారూ సత్యం మాట్లాడుకున్నారు. తరువాత వర్ధనమ్మగారు వచ్చి తన సంశయాల్ని తీర్చుకుంది. ఆ తరువాతే కావేరి అతనితో ముఖాముఖిగా మాట్లాడింది.

వారం లోపునే రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో వాళ్ళిద్దరి వివాహం జరిగింది. దక్షిణామూర్తి బార్ మెంబర్స్‌కు మాత్రం డిన్నర్ పార్టీ యిచ్చాడు. చాలా మంది యిది తెలిసి వెనక నవ్వుకున్నారు. మరి కొందరు ఆయన చొరవని ప్రశంసించారు. ఇంట్లో ముసలివాళ్ళకు మాత్రం ఇదంతా మాయలా తోచినా పైకి యేమీ అనలేకపోయారు. సుందరి అమాయకంగా యే అలజడీ లేకుండా తిరిగింది.

శ్యామలకు మాత్రం కావేరి పెళ్ళి కొంత ఆనందాన్ని ఇచ్చింది. 'ఇవన్నీ యెప్పుడు జరిగాయా' అనుకుని తన్ని తనే ప్రశ్నించుకుంది తప్ప కావేరిని అడగలేక పోయింది.

సెలవు పూర్తి అయిపోతోందని సత్యం కావేరితో కలిసి భోపాల్ ప్రయాణం పెట్టుకున్నాడు. వెళ్ళే రోజు దక్షిణామూర్తిగారు వెయ్యి రూపాయలు అల్లుడి చేతిలో పెట్టి "యికనుంచి నువ్వే నా కొడుకువి. అది నా కోడలు మాత్రమే. దాన్ని సుఖపెట్టు. మీ రిద్దరూ ఆనందంగా వుండాలి" అన్నారు పైమీది కండువాతో కన్నీళ్ళు ఒత్తుకుంటూ. కావేరి సత్యంతో వెళ్ళిపోయింది.

* *

(సశేషం)

నిర్వచనోత్తమ రామాయణము

● **కో-ఇన్సిడెన్స్:** చిత్తజల్లు పడుతున్నప్పుడు, ఆకాశవాణి పసుఖులు "చిటపట చినుకులు పడుతూ ఉంటే... చెలికాడే పక్కన ఉంటే... ఎంత చక్కని హాయీ... ఎంతో వెచ్చగ ఉంటుందోయీ..." అనే పాట ప్రసారం చెయ్యటం!

● **వర్జనీయ పొగాకు:** కవులకు ప్రవేశం మరియు వర్జనీయమైన పొగాకు! జీనియస్లు మాత్రమే తాగు పొగాకు. కొండొకచో బీడి వికల్పముగు.

● **రు ట్ బన్:** భూమి గుండ్రముగా వున్నదనే సిద్ధాంత సాధనాల్లో ఒకటి. లేదా రెండు తలల పాము. ఉదా: దృష్టాన్న పరటం?

● **యాచకం:** పెట్టుబడి, లాభనష్టాల బేరీజుల ఔకేలేని వ్యాపారం

● **ఆధునిక చిత్రకళ:** అయోమయం - సమ్మోహనం-

● **ఎం. బి. బి ఎస్.:** నిరుద్యోగ బ్రహ్మచారుల సంఘ సభ్యుడు (మెంబర్ బేకార్ బేచిలర్స్ సొసైటీ)

● **బ్రహ్మచారి;** ఓ స్త్రీ ఉష్ణ కంఠాశ్లేషంతో కలుకోలేకపోయినా, తన మదిగదిలో స్వప్నసుందరితో నిక్షేపంగా కాలక్షేపం చేసేవాడు.

● కళ్ళు : పెళ్ళికి ముందు తెరిపార చూసి - దాంతర్వాత అర్థనిమీలిత నేత్రాలతో చూడ్డానికి ఉద్దేశించబడినవి.

● అవకాశవాది : వేడి నీళ్ళలో పడ్డప్పుడు - కోపిస్తే, వేణ్ణీళ్ళస్నానం చేసేద్దాం... ఇంతలో నీళ్ళు కొంచెం మునిగిపోయింది- అని అనేవాడు.

● స్పెషలైజేషన్ : కుడికన్నుకో డాక్టర్ని - ఎడమ కన్నుకి మరో డాక్టర్ని చూసే యుగం.

● కాలయాపన : వాయిదా పద్ధతుల మీద ఆత్మహత్య.

● కళ : ఇంటి కప్పుకి బదులుగా కనుబొమల్ని పైకెత్తడము చేత.

● మానవసేవ : గొప్ప స్వార్థపరత్వం.

● ఆత్మ : ఒకరు మనని తొంగి చూస్తున్నారని హెచ్చరించే లోపలి కంఠం

● అనుమానం : కటికరాత్రుల్లో పెళ్ళాం పక్కన పడుకుని కూడా కిటికీ లోంచి శ్రీమతి అక్కతో సరసాలాడుతుంటే - ఇంకో అమ్మాయిలో కలిగే రియాక్షన్.

● స్వయం శ్రామికులు : దీన అరుపులు అరిచే యాచకులకి - అట్లా యాచించటం ఎంత నీచమో, తాము యాచించకుండా అంత ఘనతకు ఎట్లా రాగలిగారో తమ స్వీయ చరిత్రని చెప్పి పంపించేవారు

● కంట్రీ విస్కీ : పాత నేస్తాన్ని హఠాత్తుగా కల్సినప్పటి అనుభూతిని రేకెత్తించేది.

— రామవరపు జగన్మోహనరావు

రాగస్నేహ

కుసుమారంగారావు

అందచందాలు, ఐశ్వర్యం, హోదా, తెలివితేటలు ఒకే చోట సమకూడటం అరుదు. అలా అన్నీ వున్న అదృష్టవంతుల్ని చూసి "వాళ్ళకేం పెట్టిపుట్టిన వీళ్లలాంటి జీవితం" అని అనుకుంటాం. కానీ అలాంటి అదృష్టవంతులందరికీ జీవితంలో పరిపూర్ణత వుంటుందని చెప్పలేము. విధి అందర్నీ ఒక్కలా చూడదు. ఆస్తికులైనా విధి చేతిలో కీలుబొమ్మలే. ఎవరికి నిర్దేశించబడిన బాటలో వారు ఇష్టంవున్నా లేకపోయినా నడచి తీరవలసిందే.

రఘురామయ్యగారు తాసిల్దారుగా పనిచేస్తూ కావలసినంత సంపద, పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించారు. పార్వతమ్మ కూడా వారికి తగ్గ ఇల్లాలు. వాళ్ళకు దేవుడిచ్చిన వరంలా వాసుదేవరావు ఒక్కడే కొడుకు.

ప్రక్క వూళ్లోనే రఘురామయ్యగారి చెల్లెలు శాంతమ్మ, బావమరది అనంతయ్యగారు వున్నారు. చెల్లెలంటే రఘురామయ్యగారికి ఎంతో ఇష్టం. అనంతయ్యగారికి సక్షేత్రం లాంటి భూమి, వ్యవసాయం వున్నాయి. కానీ ఆయనకు మనశ్శాంతి లేదు. ఎన్ని పూజలు చేసినా, వ్రతాలు చేసినా పుట్టిన బిడ్డలు దక్కటంలేదు. నలుగురు పిల్లలు పుట్టిపోయారు. తమకిక సంతానయోగం లేదని బాధపడుతుండేవారు. చింతలతో; దిగుళ్ళతో, అనారోగ్యంతో శాంతమ్మ చిక్కి శల్యమయింది. ఇంత ఆస్తి ఎవరికి పోతుందో అని అనుకునేవారు. ఇలా కష్టపడి సాగుచేయించడం, డబ్బు చేసుకోడం వృథా ప్రయాస అని

అనుకుంటూ విరక్తిలో పడిపోయారు. ఆ విరక్తి కారణంగా శాంతమ్మ మళ్ళీ గర్భవతి అయినా పోలేదు. పుట్టడు, పసి పిల్లలు అని తలచుకుంటూ చూసే ఇద్దరి మనస్సులూ భయంతో ముడు చుకు పోయేవి. "ఆ భగవంతుడు, దక్కని పిల్లల్ని ఎందుకు చూపిస్తాడో!, ఆయుష్షం వరకూ, కష్ట పడడం వరకూ తమకు ఋణం. తరు వాత ఇక కేం మిగిలింది – అంతే" అలా బాధతో సుడులు తిరిగేవారు.

ఏనాడు చేసిన పూజ ఫలప్రద మైనదో! అయిదవ సారి పుట్టిన ఆడ పిల్ల బ్రతికింది. ఐదేళ్ళు నిండేవరకు ఆ పిల్లకు ఏ ముద్దూ ముచ్చటా జరిపించలేదు. కనీసం పేరన్నా పెట్ట లేదు. ఊళ్ళో తిరపమెత్తి రాగి కాడతో చెవులు కుట్టించారు.

ఇక రఘురామయ్యగారు ఊరుకో లేకపోయారు. తన చెల్లెలి కడుపు పంట కనాటికి నిలిచినందుకు ఆయ నెంతో సంతోషించారు. చెల్లెల్ని, బావమరిదిని ఒప్పించి ఊళ్ళో పెద లకు అన్నదానం చేయించి ఆ పిల్లకు అన్నపూర్ణ అని పేరు పెట్టించారు. ఇన్నాళ్ళ తరువాత శాంతమ్మ దంపతుల కళ్ళల్లో దీపాలు వెలి గాయి. వాళ్ళ ఇల్లు మళ్ళీ కళకళలా డింది. వాళ్ళకన్నా ఎక్కువగా రఘురామయ్యగారు, పార్వతమ్మ సంతోషించారు.

ఆ ఆనందం, సంతోషం ఎక్కువ రోజులు నిలువలేదు. అన్నపూర్ణకు ఏడవ ఏడు రాకముందే శాంతమ్మ గర్భసంచి క్యాన్సర్‌తో బాధపడి తీసుకు తీసుకు చనిపోయింది. అనంతయ్యగారి శ్రమ, రఘురామయ్య గారు చేయించిన వైద్యం అన్నీ వ్యర్థ మయిపోయాయి. అనంతయ్య గారు భార్యకు ఒక తండ్రిలా, ఒక తల్లిలా ఎంతో సేవ చేశారు. శాంతమ్మ భర్తను వారించలేక, ధైర్యం చెప్పలేక, ప్రియమైన కూతురి సుఖం చూడలేక లోలోన కుమిలిపోయింది. పాపం! త్వరలోనే భగవంతుడు ఆమెకు విముక్తి ప్రసాదించాడు.

అనంతయ్యగారు కూతుర్ని చూసు కుంటూ దుఃఖాన్ని దిగమ్రింగు కున్నారు. అన్నపూర్ణకు ప్రాణం కన్నా ఎక్కువగా వేలమీద పడవ నీయకుండా చూసేవారు. రఘు రామయ్యగార్ని చెల్లెలు లేని లోటు బాలా క్రుంగదీసింది. చెల్లెలిగుర్తుగా మిగిలిన ఆ పసిదంటే ఆయనకు అంతులేని అభిమానం.

విధి వంకరగా చూస్తుంటే అభి మానాలు, ప్రేమలు ఏం చేయగలవు? ఉన్నట్లుండి, పొలం నుంచి వస్తున్న అనంతయ్యగారు పాము కరచి చని పోయారు.

అస్థిపాస్తులకు తగిన కట్టుబాట్లు చేసి అన్నపూర్ణను తీసుకొని వెళ్ళి పోయారు రఘురామయ్యగారు

దిక్కులేని ఆ పిల్లమీద జాలివల్లకొ అనండీ బంధుప్రేమ వల్లగానండీ పార్వతమ్మ అన్నపూర్ణను కన్నబిడ్డలా ఆదరించింది. ప్రత్యేకంగా ఆడపిల్లలంటే మోజుపడే పార్వతమ్మకు ఆ లోటు ఈ రూపంగా తీరింది. పెద్ద కళ్ళతో సన్నగా రివటలావుండే అన్నపూర్ణ ఆయింట్లో అందరికీ ఆరో ప్రాణమైపోయింది.

పార్వతమ్మ, రఘురామయ్యల పిల్లల నిద్దర్నీ రెండు కళ్ళలా చూసుకునే వాడు ఇక వాసుకు కూడా అస్తమానం తన ఇంట్లో వుండి తను చెప్పినట్లు వినే మంచి నేస్తం దొరికి నందుకు ఎంతో సంతోషం కలిగింది. ఇద్దరూ కలిసి స్కూలు వెళ్ళడం. కలిసి చదువుకోవడం, కలిసి భోజనం చేయడం, కలిసి ఆడుకోవడం, అలా

...క్కతోటి వుండేవారు. చివరికి తు లకు తప్ప అంతా తాసిల్దారుగారికి ఇద్దరు పిల్లలనుకునేవారు.

రఘురామయ్యగారు పిల్లలమీద ఎంత ప్రేమ వున్నా పైకి కనబర్చే వారు కారు. చదువు విషయంలో గాని క్రమ శిక్షణ విషయంలో గాని చాలా ఖచ్చితంగా వుండేవారు. ఎవరు తప్పుచేసినా సరే శిక్ష అనుభవించాల్సిందే. అల్లా అని వారి కోరికలకు సరదాలకు ఏనాడు అడ్డు పెట్టేవారు కారు. సమంజసమైన కోరుస్నిటికీ వారి ఆమోదముద్ర వుండేది. వాళ్ళ అవసరాలని జాగ్రత్తగా కనుక్కుంటూ తక్షణం తీర్చే వారు. పిల్లలకు తనపట్ల భక్తి, గౌరవం తప్ప భయం ఏర్పడకుండా చూసుకునేవారు పిల్లలకూ ఆయనకు మధ్య ఎలాంటి దాపరికాలు, సంకోచాలు లేకుండా చేయగలిగారు. భర్త పట్ల అంతులేని గౌరవం, నమ్మకం వున్న పార్వతమ్మ కూడా పిల్లల విషయం వారిమీదే వదిలేసి తను నిశ్చింతగా వుండేది. పిల్లలసంరక్షణా భారం మొత్తం ఆవిడ తననెత్తిమీద వేసుకొని ఆ పనిలో కావలసినంత తృప్తి శాంతిని పొందుతూ వుండేది. జాగ్రత్తగా కావలి కాచి పెంచిన తోటలో వికసించిన పుష్పాల్లా వనజా, పూర్ణా దిన దిన ప్రవర్ధమానంగా పెరిగారు.

పూర్ణ చదువులో చాలా చురుకై ంది. వనజ పూర్ణల ప్రవృత్తి చాలా [illegible] ఏ విష యమైనా [illegible] ఎంత శ్రద్ధైనా [illegible] శక్తి, పట్టుదల వుండేవి.

కాలచక్రం గబగబా దొర్లి పోయింది. వనజా పూర్ణా మెడిసన్లో చేరిపోయారు. రఘురామయ్యగారు రిటైరయిపోయారు. పార్వతమ్మ [illegible] భర్త [illegible] ప్రేమాలు [illegible] ఊర్ధ్వలోకానికి వెళ్ళిపోయారు. ఇంట్లో మిగిలిన ముగ్గురూ బంధువుల్లా కాకుండా ఆప్తమిత్రుల్లా, ప్రాణానికి ప్రాణం ఇవ్వగల స్నేహితుల్లా బంధు ప్రేమకు అతీతమైన అభిమానంతో వుంటున్నారు. ఒకరి [illegible] ఒకరు [illegible] దంలో కోరకుండానే ఒకరి కొకరు సాయం చేసుకోవడంలో ఎంతో తృప్తిని అనుభవిస్తూ వుండే వారు.

హడావిడిగా పరీక్షలకు వెళ్తున్న పూర్ణా, వనజాల పెన్నుల్లో సిరా వుందో లేదో చూడటం, లేకపోతే పోయడం, వాళ్ళ [illegible] డస్టు [illegible]ంచడం, పెన్సిల్స్ చెక్కి సిద్ధం చెయ్యడం రఘురామయ్యగారికి ఎంతో తృప్తి కలిగించేవి. మామయ్యకు కావాల్సిన మందులు [illegible] వున్నాయో లేదో చూసుకోడం, ప్రొద్దున్నే ఆయనకు కాఫీ అందేలా చూడటం పూర్ణకు ఇష్టమైన పనులు.

తండ్రికి ప్రియమైన సాహిత్యం వెతికి వెతికి తెచ్చిపెట్టడం వానుకు సరదా. కావ తీరువా, బట్టలూ పుస్తకాలు [illegible] సీటుగా [illegible] పూర్ణకు పంతోషం. పూర్ణ నోట్సులు దిద్దడం, [illegible] సైన్సుకు సబ్ మిట్ అయ్యేలా [illegible], పూర్ణకు [illegible] కుడు [illegible] విషయాలు చెప్పడం వానుకు హాబీ. [illegible] విశేషాల్లో [illegible] గడిపేవారు.

[illegible] గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీలు కూడా తీసుకున్నారు. రఘు [illegible] వరకు [illegible] వానని పూర్ణ [illegible] అయన బాధ్యత [illegible] ఒకసారి [illegible] ఇద్దరిముందూ చెప్పారు. ఇద్దరూ [illegible] పూరుకున్నారు ఇదో పెద్ద [illegible].

[illegible] అయన [illegible] మరో ఆలోచన [illegible] మెరిసింది. అయన ప్రభుత్వోద్యోగం చే [illegible] రయి [illegible] దానికోసం పెద్ద [illegible] లేదు. [illegible] [illegible] తగిన [illegible] పుద్యోగులు. వాళ్ళకు [illegible] [illegible] అయ్యడం, అణగి మణగి ఒదిగి వుండటం అయనకు ఇష్టం లేదు. [illegible], [illegible] గర్నమెంటు [illegible] రవడం అయనకు ఇతరాముా తప్పలేదు. "వాళ్ళిద్దర్నీ విదేశాలకు

పంపి పెరో పట్టభద్రుల్ని ప్రెపరెల్ చేయించాలి. ఒక్క ఏడాదిలో తిరిగి వచ్చేస్తారు. వాళ్ళు వచ్చేవరకూ [illegible] వున్న [illegible] అస్తి [illegible] [illegible] పిత పరిపాయాలన్నీ [illegible] హాస్పిటల్ [illegible]. ఇద్దరికి ఎలాగూ పెళ్ళయిపోతుంది. ఇక వాను అనని పూర్ణ పంపదని తేగా ఏముంటుంది? [illegible] దేశానికి హాస్పిటల్ [illegible] ఇప్పుడు ఖర్చుపెట్టిన దానికన్నా [illegible] సంపాదించు కుంటారు వాళ్ళు తిరిగి వచ్చేకనే పెళ్ళిచేస్తే [illegible]. ఇదే [illegible] పూర్తవ్వాలి. లేక [illegible] దీక్ష, [illegible] తప్పిపో తుంది. [illegible] హనీమూన్ ట్రిప్ [illegible] ఏడాది [illegible] వాళ్ళ [illegible]. వాళ్ళు [illegible] కాదనరు." అని గుబురు [illegible] చాటున [illegible].

రఘురా[illegible] అనుకున్నా [illegible] జరిగి [illegible] వానుని పూర్ణని పంపింపె[illegible] పెట్టిం చారు.

ఢిల్లీ [illegible] కూడా వుండి తీసికెళ్ళారు. పాస్ పోర్టు వీసా అన్నీ ప్రయత్నించి [illegible] గారు. వాళ్ళకి [illegible] [illegible] బట్టలు తెప్పించ [illegible] అయనకు [illegible]. [illegible] వృద్ధుని శ్రద్ధ, ఆరాటం చూస్తుంటే ఇద్దరికీ హృదయం ద్రవించి [illegible]

కొమర్చాయి. అది గ్రహించి వారు నవ్వుతూ, 'ఏమర్రోయ్! నన్ను ముసలాడి క్రింద జమకట్టేస్తున్నట్లున్నారే? ఇది కాలిఖానా చేసిన కాయకల్పం గుర్తుంచుకోండి. నా కన్నా [illegible]గా [illegible]రే ముసలాళ్ళవుతారు [illegible]స్తూండండి!' అన్నారు తేలేస్తూ. ప్రయాణం రోజుల్లోకి వచ్చింది.

[illegible] పూర్ణ 'సెలిటీ' వాసు 'ఆర్థో పెడిక్స్' స్పెషలైజ్ చేయడానికి నిర్ణయించుకున్నారు. అదృష్టంకొద్దీ ఇద్దరి ప్రొఫెసర్లు ఆస్ట్రేలియాలోనే వున్నారు. ఒకరు మెల్‌బోర్న్‌లో ఒకరు సిడ్నీలో వుండాలి కాని ఫరవాలేదు ఒకేచోట వుండే అవకాశం లేకపోయినా కావాలనుకున్నప్పుడు కలుసుకోవచ్చు. ఇద్దరూ వుంటారుగనుక మరీ బెంగపడిపోవక్కర్లేదు. అందుకని ముగ్గురూ తృప్తిగానే వున్నారు.

కాని అనుకోకుండా ఏర్పడిన ఖాళీలో వాసుని సివిల్ సర్జనుగా ప్రమోట్ చేస్తూ, మరొక సంవత్సరం వరకు దేశాన్ని వదలడానికి వీల్లేదని' ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

వాళ్ళకు వాసుకు ఇంకా త్వరలో ప్రమోషన్ వచ్చినందుకు సంతోషించాలో, లేక విదేశ ప్రయాణం ఆగిపోయినందుకు విచారించాలో తెలియలేదు. మొత్తానికి ఉత్సాహం తగ్గిపోయింది.

పూర్ణ తనకు భయమనీ, ఒంటరిగా వుండలేనని, వచ్చే సంవత్సరమే వాసుతో కలిసి వెళ్తానని మొండికేసింది. రఘురామయ్యగార్కి, వాసుకి పూర్ణని బలవంతం చేసి ఒంటరిగా పంపడం బాధగా వున్నా కర్తవ్యం ముందుకు తోసింది.

వాసు, "పూర్ణా! నా మాటవిను. ఇంత ప్రయత్నం చేశాక ఏకారణం చెప్పి నేవెళ్ళకపోతే ఈ ఛాన్స్ రావడమే కుదరదు. నీకు తెలియనిదేముంది? ఎంత కష్టపడి ప్రయత్నించాము? ఇప్పుడు వద్దని తిరస్కరిస్తే ఈ అవకాశం మళ్ళీ రానే రాదు. ఏడాది ఎంతలో తిరిగి వస్తుంది? మన కాలేజీవాళ్ళు, పరిచితులు ఎంతమంది లేరు? నీవు పరిస్థితులు అర్థం చేసుకో. మరీ పసిదానిలా మారాం చేయకు" అని అన్నాడు.

రఘురామయ్యగార్కి పూర్ణను మాత్రమే పంపడం నిజానికి అసలిష్టం లేదు. వాసు వెళ్ళడంలేదని పూర్ణను మాన్పించడం అయినా అంతరాత్మ ఒప్పుకోలేదు. "ఒకే ఒక్కసారి లభించే ఈ అవకాశం పూర్ణకు లేకుండా చేయకూడదు. చిన్నతనం వల్ల, భయంవల్ల వెళ్ళనని అంటున్న పూర్ణని తను ఆమోదించకూడదు. తరువాత ఆ పిల్లే విచారించవచ్చు. తన ప్రేమ పూర్ణ భవిష్యత్తుకు ఏ విధంగా ఆటంకపరచకూడదు. ఏదైనా తన మనస్సే తనను ఎదురుతిరిగి 'పూర్ణను నయానో భయానో చెప్పి ఎందుకు పంపలేదు? అదే వాసైతే వూరుకునేవాడివా?' అని అడిగితే తను సమాధానం చెప్పలేని దుస్థితిలో వుండకూడదు. 'ఇద్దర్నీ ఒక్కలా చూశాను' అని గుండెమీద చేయివేసుకుని తన చెల్లెలికి చెప్పగల ధీమా తను కోల్పోకూడదు. ఎలాగైనా పూర్ణ వెళ్ళవలసిందే అని నిర్ణయించుకున్నారు.

మొత్తానికి ఎలాగైతేనేం పూర్ణను ఒప్పించగలిగారు. పితృసమానుడూ, గురువూ, ప్రియమిత్రుడూ, ఆత్మబంధువూ అయిన రఘురామయ్యగారి పాదాలకు వంగి నమస్కరించింది.

అత్యంత సన్నిహితుడూ, ప్రియతముడూ అయిన వాసు గుండెలమీద వాలి బావురుమంది. వాసు వాత్సల్యంతో, ప్రేమతో పూర్ణను గుండెలకు హత్తుకొని నుదుట ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. ఆ పరిష్వంగంలో ఉద్రేకమూ, ఇంద్రియ చాంచల్యమూ, తమకమూ లేదు. అంతులేని మమత, ఆత్మీయత, స్నిగ్ధమూ మధురమూ అయిన స్నేహం

న్నాయి. దీనంగా, దిగులుగా వున్న పూర్ణను తీసుకొని విమానం ఎగిరి పోయింది.

పూర్ణ లేని ఇంట్లో మంగళం గారికి ఎంతో కష్టమైపోయింది. ఎవరికి వారు బాధను అణుచుకొని, నిగ్రహించుకొని కాలం నెట్టినా గాని పూర్ణ ఉత్తరాలు కొంత వరకు తృప్తి కలిగించేవి.

పూర్ణ విక్టోరియాలోని విన్సెంట్స్ హాస్పిటల్లో ఆనరరీ అసిస్టెంట్‌గా జాయిన్ అయింది. గైనకాలజీ ప్రొఫెసరు మిస్టర్ బ్రూక్‌కి పూర్ణ చూడగానే నచ్చింది. సన్నగా తెల్లగా పొడవైన ఒడలో కాస్త పొట్టిగా వున్న పాతికేళ్ళ పిల్లల చిన్న పూర్ణ పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్ చేసిందంటే ఆయనకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. ఇంత దూరం తనదగ్గర చదువుకోడానికి వచ్చిన ఆ అమాయకపు ఇండియన్ గర్ల్‌ని చూస్తుంటే ఆయనకు అంతులేని పితృవాత్సల్యం కలిగింది. పూర్ణమీద ఏర్పడిన ఆ అభిప్రాయం ఆయన అలానే నిల్పుకోగలిగాడు. పూర్ణ విషయంలో ఎంతో శ్రద్ధ చూపుతూ ఆమె భయాన్ని సంకోచాన్ని తొలగించాడు.

పూర్ణతోపాటు మిస్టర్ బ్రూక్ దగ్గర పరిశోధకులుగురు సైంటిస్ట్స్ వున్నారు. వాళ్ళల్లో మిస్టర్ స్మిత్ మంచి చలాకీ అయినవాడు. అందరితో నవ్వుతూ, హుషారుగా వుండేవాడు. పూర్ణతో చనువుగా స్నేహంగా మాట్లాడేవాడు. పూర్ణకు ఏ అవసరం కలిగినా సాయం చేసేవాడు. అక్కడి హాస్పిటల్ పద్ధతులు, తీరు తెన్నులు పూర్ణకు చెప్తూండేవాడు.

రెండు మూడు నెలలు జరిగేసరికి పూర్ణకు క్రొత్త భయం మాయమ

మయ్యాయి. బాగా స్థిరపడి పోయింది. పరిచయస్తులు ఏర్ప డ్డారు. మాలి, పూర్ణా మంచి స్నేహితులయ్యారు. మాలి, పూర్ణను ఇండియా గురించి, ఇండియన్ హాస్పిటల్స్ గురించి అంతులేని ప్రశ్నలు వేస్తూ కుతూహలంగా వినేవాడు. పూర్ణ సమాధానాలు చెప్తూ అదొక రకమైన హాయి ననుభవించేది.

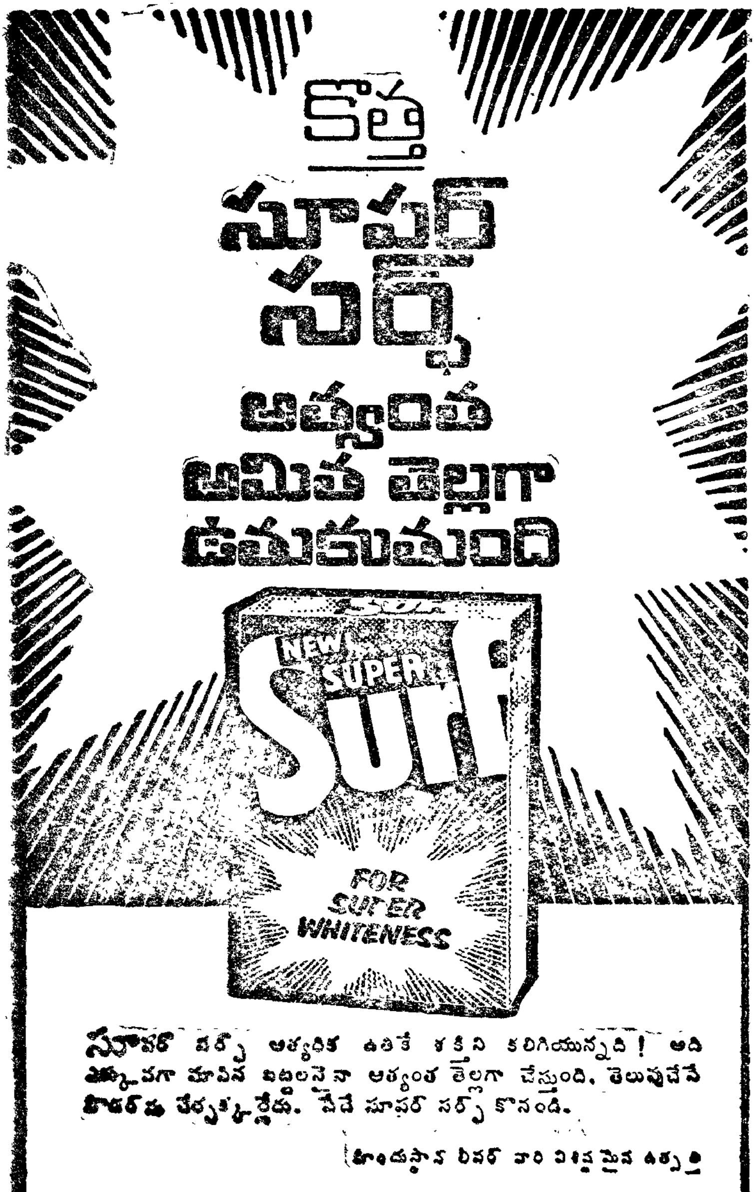
మాలి ఎంతకష్టమైనా, ఎన్ని గంటల తరబడైనా సరే విసుగూ విరామం లేకుండా ఉషారుగా చేసేవాడు. అలుపూ, చిరాకూ అతనికి లేవేమో ననిపించేది పూర్ణకి. ప్రొఫెసర్కు మాలి అంటే చాలా ఇష్టం. హాస్పిటల్ విషయాలన్నిట్లో మాలి సలహా అడిగేవాడు 'మై రైట్ హాండ్' అని గర్వంగా చెప్తుండేవాడు.

హాస్పిటల్ సమయంలో పూర్ణని ఒక్క నిమిషం వృథా చేయనిచ్చే వాడు కాదు మాలి. 'ఇంత దూరం వేస్టు చేయడానికి వచ్చేవా' అని లాక్కుపోయేవాడు. పూర్ణకు మొదట్లో చిరాకువేసినా మాలి నిష్కల్మషమైన హృదయాన్ని, స్నేహానికి విలువనివ్వక తప్పలేదు. ఏ క్రొత్తరకమైన కేస్ వచ్చినా విధిగా పూర్ణ వుండాల్సి వచ్చేది. పూర్ణ ఎప్పుడైనా అలసిపోయి వెనకాడితే మాలి ఏమాత్రం లెక్కచేయకుండా ప్రొఫెసర్ కన్నా ఎక్కువగా విసుక్కునేవాడు. పైగా 'ఇలా ఇండియాకు వెళ్ళాక మాలి అనే దయ్యం నాకేం నేర్పలేదు, నాకే ప్రాక్టీస్ ఇవ్వలేదు అని చెప్తావు దానికి నేను ఒప్పుకోను' అనేవాడు. అతని వాక్కు మానాకి పూర్ణ మనస్సు ఇక్కడ మరిగేది.

ణో, తి

పూర్ణకి తెలియకుండానే మాలి ఆమె హృదయంలో చాలా చోటు చేసుకున్నాడు. హాస్పిటల్ అవర్స్ అయిపోగానే ఇద్దరూ కలిసి సినిమాలు మాట్లాడుకుంటూ గడిపేవారు. వీక్ ఎండ్స్ లో పూర్ణని అక్కడికీ ఇక్కడికీ తిప్పేవాడు. కాని ఏనాడూ తొందరపడి హద్దులు మీరేవాడు కాదు. విదేశీయులకి నైతికవిలువలు కాస్త తక్కువేమో' అనుకున్న పూర్ణ భయాన్ని ఎగరగొట్టేశాడు. ఆ తరవాత ఎంతో ప్రేమగా తియ్యగా పూర్ణ చేతులు నిమురుతూ మాట్లాడేవాడు కాని హాస్పిటల్లో అడుగు పెట్టగానే మనిషే మారి పోయేవాడు. కేవలం అవసరమైన పేషంట్స్, సర్జెన్సు ఇవే మాట్లాడేవాడు. ఆ ప్రశాంతత, నిగ్రహం పూర్ణకెంతో నచ్చాయి. అవే మాలి పట్ల ఆరాధన కలిగించాయి.

మాలి అందమైనవాడు. పొడుగాటి ఎత్తు, పలచగా లావూ, బంగారు రంగు జుట్టు, గ్రే, విజ్ఞానం వెదజల్లుతూన్నట్టుండే చురుకైన చిన్ని కళ్ళూ— ఠీవిగా హుందాగా వుంటాడు. పూర్ణకళ్ళు ఆవేశపూర్ణ

కొత్త
సూపర్
సర్ఫ్
అత్యంత
అమిత తెల్లగా
ఉతుకుతుంది
NEW SUPER SURF
FOR SUPER WHITENESS
సూపర్ సర్ఫ్ అత్యధిక ఉతికే శక్తిని కలిగియున్నది! అది ఎక్కువగా మాసిన బట్టలనైనా అత్యంత తెల్లగా చేస్తుంది.
నేడే సూపర్ సర్ఫ్ కొనండి.
హిందుస్థాన్ లీవర్ వారి విశిష్టమైన ఉత్పత్తి

సూజీమీదనుండి తిరిగి రాలేక పోయింది! సూజీని చూడకుండా మాట్లాడకుండా వుండలేని స్థితికి వచ్చింది పూర్ణ. కానీ పూర్ణ అంతరాంతరాల్లో ఏదో కీడులాంటి భయం సంకోచం ఎప్పుడూ పీడిస్తూండేది.

పూర్ణ మనస్థిమితం పూర్తిగా కోల్పోయింది. నిరంతరం ఎడతెగని ఆలోచనలు ఆమెను చిత్రవధ పెట్టసాగాయి. మస్తిష్కం మొద్దుబారిపోయినట్లనిపించేది. ఈ చిక్కుముడి ఎలా విడుతుంది? భవిష్యత్తులో ఏమవనున్నది? ఎలా? ఏం చెయ్యాలి?" అని దిగులుపడుతూండేది.

సూజీ ఆరోజెందుకో ప్రతి పనిలో ప్రతి మాటలో ఏదో తొందర పడుతున్నాడు. అనవసరపు విషయాలకు కూడా నవ్వుతూ మాటమాటకూ పూర్ణవంక చూస్తూ ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని నొక్కి వదులుతూ వున్నాడు పూర్ణ గమనించింది, అతనెంతో పతనం యేమీ తోచకుండా వూరుకుంది. సూజీ వున్నట్లుండి పూర్ణని పొదవి పట్టుకొని గుండెలకానించుకొని గాఢంగా చుంబించాడు. పూర్ణ చెప్పలేని పరవశత్వంలో మునిగిపోయి సూజీని పెనవేసుకుంది.

సూజీ, "డియర్, ఐ లవ్ యూ" అన్నాడు మత్తుగా పూర్ణను అలాగే పట్టుకొని.

పూర్ణ, సిగ్గుతో తలవంచుకొని, సూజీని విడిపించుకొని దూరంగా కూర్చుంది.

సూజీ పూర్ణ దగ్గరగా జరుగుకొని కూర్చుంటూ చెప్పు, అనా, నేనంటే నీ కిష్టమేనా? నీవు నాకు ప్రాణం. నిన్ను చూసిన క్షణం నుంచి నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. ఇన్నాళ్ళూ నీతో చెప్పలేకపోయాను. ఇక చెప్పకుండా వుండలేను. మాట్లాడు అనా!" అని అన్నాడు.

మొట్టమొదటిసారిగా మగవాడి నోటినుండి వచ్చిన ప్రేమ సంభాషణ వింటున్న పూర్ణ చెవులకు ఎంతో మధురంగా వినిపించాయి. ప్రేమించిన ప్రియుని మాటలు ఎవరికి ప్రియంగా వుండవు?

పూర్ణ ఖచ్చితంగా కొంత టైమ్ ఇవ్వమని కోరింది.

"అలాగే అనా! నీవు కోరినంత టైమ్ తీసుకో – కాని త్వరగా నీ మనసు చెప్పు" అన్నాడు నవ్వుతూ. సూజీ కాస్సేపు మాట్లాడి వెళ్ళిపోయాడు.

పూర్ణ అలాగే కూర్చుని ఆలోచించసాగింది.

"నాలో ఇంతవరకు ఎన్నడూ ఈ సంచలనం, ఆలోచనలు రేగలేదు. ఈ సూజీని చూసాకే నా మనస్సు ఏవో లోకాల్లో విహరిస్తూంది. ఆ ఆలింగనలో ఎంతటి స్పందనవుంది? ఆ స్పర్శ ఎంత హాయిగా వుంది!

ఇదో క్రొత్త అనుభూతి. నా మనసు అనేకసార్లు ముట్టుకుంది. ప్రక్కన కూర్చుని కబుర్లు చెప్పేది. కాని ఏనాడూ ఇలాంటి ఉద్విగ్నత, ఉద్రేకం కలుగనే లేదు. అదో ప్రశాంత సరోవరం లాంటిదైతే ఇదో తరకలు వేసే సెలయేరులాంటిది.

బావను చేపట్టి సూరిని వదులు కోవాలి. సూరిని వదులుకొని తను బ్రతకలేదు. సూరిని చేసుకొని బావకు దూరమవ్వాలి. బావను చిన్నబుచ్చడం తనకు చేతకాదు.

ఎలా ఈ సమస్య పరిష్కార మయ్యేది?

బావా, తనూ అనేకసార్లు కలిసి సరదాగా షికార్లు వెళ్ళేవారు. పిక్చర్లకు వెళ్ళేవారు. మాలో ఒక్కసారన్నా అలాంటి భావనా, అలాంటి కోరికా కలగనేలేదు. బావ కళ్ళల్లో సూరి కళ్ళల్లో కనబడే భావమేదీ కనబడదు. తమ మధ్య ఎన్నడూ ప్రేమ, పెళ్ళి ప్రస్తావనే వచ్చేది కాదు. కాని ఇద్దరిమధ్య కావలసినంత ఆప్యాయత, అభిమానం వున్నాయి. ఒక్క ఇంట్లో ఒక్క పరిసరాల్లో పెరిగిన మా మధ్య అన్నా చెల్లెళ్ళ అనురాగమేగాని భార్యాభర్తల ప్రేమ పెరగలేదు. కాంక్ష, వ్యామోహం ఎన్నడూ ఏర్పడలేదు. కాని ఈ సూరిని చూస్తుంటే ఎప్పుడూ అతని దగ్గరే, అతన్ని ముట్టుకుంటూ, అతని మాటలు వింటూ వుండాలని, ఇంకా ఏదో యేదో అనిపిస్తూంటుంది. బావ, సూరి కన్నా ఏవిధంగా తక్కువ కాదు. కాని ప్రేమకు హెచ్చు తక్కువల ప్రమేయం లేదు.

ఇప్పుడు నా కర్తవ్యమేమిటి? ఎవర్ని స్వీకరించి ఎవర్ని కాదనాలి? బావను చేసుకోకపోతే మామయ్య ఏమనుకుంటాడో? బాధ పడరేమో? ఏమో— ఎవరినన్నా త్రోసి వేయగలను గాని మామయ్యనా? వీల్లేదు — మామయ్య కించిత్తు అసం

[illegible] తను [illegible] మామయ్య మానవాతీతుడు. అది తన నిశ్చితాభిప్రాయం. నేను కాక పోతే మామయ్యకు కోడలే దొర కదా? మామయ్యకు నా మనస్సు చెప్పే అర్థం చేసుకోరా? అ[illegible] అలా [illegible] మొండి [illegible] [illegible] ఉద్దేశ్యాలు ఎలా వున్నాయో నా గురించి ఏవో ఊహల్లో ఊగడం లేదు కదా? వాళ్ళిద్దరూ ఏకమై [illegible] రాలన్ని, [illegible], [illegible] చేతి [illegible] కరచిన జంతువని భావిస్తే [illegible] ముఖం [illegible] తిరిగి చూడకపోతే [illegible] లాభం లేదు – ప్రపంచంలో నా వాళ్ళు అనుకొనే వాళ్ళు వాళ్ళిద్దరే. వాళ్ళు దూరమయితే తను సహించలేదు. కాని బదులు [illegible]

అందుకే తన [illegible] జీవితం [illegible]

[illegible] అని [illegible]. [illegible] నిర్ణయించుకోలేక [illegible] పోయింది పూర్ణ.

[illegible] లేకా, [illegible] బాధ పడింది. సూజీకి పూర్ణ మనస్సులోని అల్లకల్లోలం ఏం తెలుసు? మామూలుగా ప్రేమగా పూర్ణే తన జీవితం అన్నట్లు వుంటున్నాడు.

మరొకసారి లాన్‌లో కూర్చొని వుండగా సూజీ పూర్ణ చేతిని పట్టుకొని ఆమె కళ్ళల్లోకి ప్రేమగా చూస్తూ "పూర్ణా డియర్ ఏం నిర్ణయించావు? నీ నిర్ణయం మీదనే నా జీవితం ఆధారపడి వుంది. నీవు కాదన్నావంటే నేను భరించలేను. [illegible] కాదు. ప్రపంచంలో అందరికన్నా అదృష్టవంతుణ్ణి నేనే అవుతాను" అన్నాడు.

పూర్ణ మౌనంగా సూజీ ప్రశ్న [illegible] వుండిపోయింది.

సూజీ పూర్ణను తన [illegible] [illegible] నీ [illegible] తెలుసు. [illegible] [illegible] దూ[illegible] [illegible] పోదాము. [illegible] దేశమున్నా ఒక్కటే. ఏ దేశీయులకు సేవ చేయటమన్నా నాకు ఇష్టమే. నాకు వెనక ఎలాంటి బాధ్యతలూ, బంధువులూ లేరు. వున్న వాళ్ళంతా స్నేహి

ంలే! వాళ్ళల్లో ముఖ్యమయిన దానివీ, ప్రియమైన దానివి నీవే గనుక నీ దగ్గర వుంటుమే నాకిష్టం" అన్నాడు నవ్వుతూ.

పూర్ణ డెప్యుటేషన్ టైమ్ అయిపోవచ్చింది. ఇక త్వరలో ఇండియాకు వెళ్లిపోవాలి.

సూజీ, పూర్ణ మౌనం ఇక సహించలేక పోయాడు. ఒకనాడు ఏదో ఒకటి తేల్చుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. పూర్ణ దిగులుగా శూన్యంలోకి చూస్తూ అపార్టుమెంటులో కూర్చునివుంది. పల్చని చెంపలు, పెదవులను సూచించే సన్నటి మొన తేలిన ముక్కు, చిన్న పెదాలు, తెలివిగా మెరిసే పెద్ద కళ్ళు, సన్నటి నడుమూ - సూజీలో నిగ్రహం సడలిపోయింది. వెనక నుంచి వచ్చి పూర్ణను రెండు చేతుల్తో గాఢంగా కౌగలించుకున్నాడు. ముందు ఉలిక్కిపడినా పూర్ణ సూజీ చేతుల్లో కరిగిపోతూ భుజంమీద వాలిపోయింది. సూజీ పూర్ణను మరింత దగ్గరగా తీసుకొని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. ఆ తరి కౌగిలిలోనే "ఆనా, ఇలా ఎన్నాళ్ళు నన్ను దూరంగా వుంచి బాధ పెడ్తావు? ఈరోజు నిన్ను నా దాన్నిగా చేసుకొని పెండ్లి చేసుకుంటాను. లేకపోతే నీవు నామాట వినవు" అని ఉద్రేకంతో పూర్ణ పెదాలను వంగబోయాడు.

లాబోయే ప్రమాదాన్ని వెంటనే గ్రహించిన పూర్ణ కెవ్వున అరుస్తూ దూరంగా జరిగిపోయింది. రెండు చేతులూ అడ్డంగా చాపుతూ, "వద్దు వద్దు సూజీ - ప్లీజ్, ఆవేశపడకు నాకు ఇండియాలోనే పెళ్ళయిపోయింది. నా భర్త డాక్టరు. నా కోసం ఎదురు చూస్తుంటాడు. మళ్ళీ అన్యాయం చేయకు. నీవు నన్ను అవమానం చేశావా నేను యిక ఇండియాకు వెళ్ళను. మీ ఆస్ట్రేలియాలోనే నీ కళ్ళముందే చచ్చిపోతాను" అంది ఏడుస్తూ.

సూజీ షాక్ తగిలినట్లు నిశ్చేష్టుడయి చూస్తూ వుండి పోయాడు. ఎంతో సేపటికి తేరుకుని "ఐ యామ్ సారీ, వెరీ సారీ" అని గొణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

పూర్ణ అలాగే ఏడుస్తూ వుండిపోయింది. తెల్లారి సూజీ మామూలుగా హాస్పిటల్‌కు వచ్చాడు. పూర్ణను విష్ కూడా చేశాడు. పూర్ణ సూజీలో మూర్తీభవించిన గాంభీర్యం, శాంతం చూసి లోలోన నిట్టూర్చింది.

ఏవో ఎంబసీ గొడవలొచ్చి పూర్ణ ప్రయాణం మరో నెల వాయిదా పడింది. అన్నాళ్ళూ సూజీ పూర్ణతో వెనకటి లాగే స్నేహంగానే వున్నాడు. ఏమాత్రం కోపం లేదు. కాని వెనకటి ప్రేమ సంభాషణలు మటుకు మానేశాడు.

ఆరోజు సాయంత్రమే పూర్ణ అభిమానం ఎక్కువైంది. భారమైన మనస్సుతో సామాను సర్దుతూవుంది. అడుగుల చప్పుడుకు తల ఎత్తి "రా సూజీ! [illegible] ర్చో" అంది చ[illegible]వుగా [illegible] చూర్చొబెడుతూ.

సూజీ [illegible]ంగా వచ్చి [illegible] [illegible]

[illegible] అలా [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" అన్నాడు.

ఏనాడూ పైకి రాకుండా అణచుకున్న అభిమానం, ప్రేమ ఈనాడు పూర్ణను వివశం చేస్తున్నాయి. సూజీ ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తుంటే [illegible] కాలేజ్ వదిలేస్తూ" అవును సూజీ వెళ్తున్నాను నన్ను క్షమించగలవా?" అంది.

సూజీ [illegible] దుకుంటూ "అవును, [illegible] నేను ఎప్పుడో క్షమించేశాను. మా [illegible] [illegible] [illegible] చాలా [illegible] [illegible] నీవు [illegible]

...దానివి. అందుకే నీవంటే నాకు ... ఐ ల వ్ యూ' అన్నాడు.

కాస్సేపు పూరుకుని [illegible] పూర్ణ ముఖాన్ని చేతుల్లోకి తీసుకుంటూ, ముఖంలో ఏదో వెతుకుతున్నట్టు చూస్తూ "అనా నిజం చెప్పు ప్లీజ్ - నన్ను మోసం చేయకుండా చెప్పు. నన్ను నీవు ప్రేమించావా లేదా? ప్లీజ్ చెప్పు. అబద్ధం మాత్రం చెప్పకు" అన్నాడు.

పూర్ణ ఇక నిగ్రహించుకోలేక పోయింది. "సూరీ - ఐ ప్రామిస్ - నేను ఇంతవరకు ఎవ్వర్నీ నిన్ను ప్రేమించినట్టు ప్రేమించలేదు. ఇక ప్రేమించలేను కూడా. నా ప్రేమించే హృదయాన్ని నీ దగ్గరే వదిలేసి వెళ్తున్నాను. సూరీ - నన్ను నమ్ము, అంది ఏడుస్తూ, అతని వడిలో ఒరిగి పోయింది.

సూరీ "నాకు తెలుసు అనా నాకు తెలుసు - నీవు నన్ను ప్రేమించావని. ఈమాట జాగ్రత్తగా నా హృదయంలో దాచుకుంటాను. ఒక స్మృతిగా గుర్తుంచుకుంటాను" అన్నాడు.

ఒడిలో పడి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న పూర్ణ తల నిమురుతూ ఉండి పోయాడు. చివరకు "రా అనా, నిన్ను ఏర్‌పోర్టువద్ద దింపుతాను" అన్నాడు.

ఏడ్చి ఏడ్చి అలసి పోయిన పూర్ణలో ఓ విధమైన శూన్యత ఏర్పడి పోయింది. మెల్లిగా తయారయి సూరీ చేయి పట్టుకొని ఏర్‌పోర్టు చేరుకుంది.

విమానం బయలుదేరే టైమ్ అయింది. సూరీ - పూర్ణ చెయ్యి [illegible] ... మృదువైన [illegible] గరంతో "అనా - [illegible] గేజ్ [illegible] వాడు నీకు ఇద్దామని [illegible] ఈ ఉంగరం తీసుకో సూరీ [illegible] పోక" అన్నాడు. [illegible] తంగా మధు పెట్టుకొన్నాను. సూరీ పెదాలు [illegible] నీతమై [illegible] కళ్ళు తుడుచుకుంటూ [illegible] ఎక్కింది పూర్ణ.

సూరీ నోరు [illegible] తిరగక "అనా" అని [illegible] ముద్దుగా "పూర్ణా" అని [illegible] రాలు అన్నపూర్ణ [illegible] ఎంతుకలా [illegible] ఆమెకెలా [illegible] ఏ దుష్ట [illegible] ఆమె కలా [illegible] భగవంతుడు కల్పించిన ఆ సదవకాశాన్ని ఎందుకు [illegible] జీవితంలో ఒకే ఒక్కసారి [illegible] ఆ ప్రేష్ఠ జీవితము [illegible] పోసి [illegible] — ఏమో ఎవరు చెప్పే గలరు? ఏది ఎండ మావో - ఏది చల్లని నీడ వసారాంటి ఆశయ [illegible] తెలుసుకో లేకపోయింది పాపం పూర్ణ. విధి వంచితురాలు.

అంతులేని మానసిక [illegible], దిగులుతో, పీక్కుపోయిన ముఖంతో దిగిన పూర్ణను రఘురామయ్యగారు

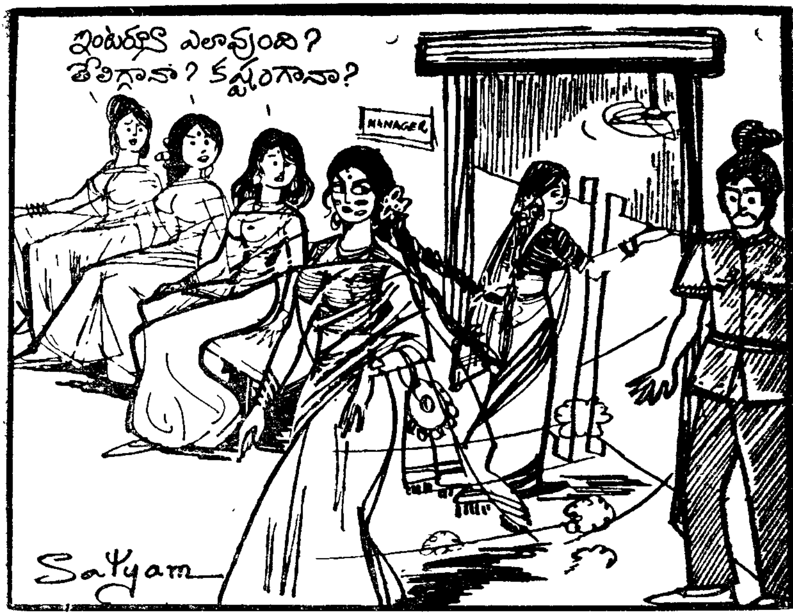
గాని వానుగాని వచ్చి ఎదుర్కోలేదు. పూర్ణ టాక్సీలో ఇల్లు చేరుకుంది.

ఇంట్లో వాకిలి కెదురుగా రఘురామయ్యగారి లైఫ్ సైజు ఫోటో పూలదండతో వ్రేలాడుతూ కనబడింది. పూర్ణ ఆదిరిపడి గొల్లుమంది. ఏడ్చి ఏడ్చి కళ్ళల్లో నీరు ఇగిరిపోయింది. మనస్సులో దుఃఖం, వెల్తి ఏమీ తగ్గలేదు. కాలమే మాన్పగలగాలి ఆమె గాయాన్ని విచారాన్ని. మామయ్య చనిపోయాడన్న మాట ఆమె నమ్మలేకపోయింది.

ఇంటి నౌకరు ఏడుస్తున్న పూర్ణను చూసి కళ్ళనిండా నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ ఓ కవరు ఆమె చేతిలో పెట్టాడు. పూర్ణ వణుకుతున్న చేతులతో కవరు విప్పింది. దానిలో -

పూర్ణా,

నిన్ను సంతోషంగా సాగనంపాముగాని మళ్ళీ ఆనందంగా ఆహ్వానించలేక పోయాము. నీవు ఎంత బాధ పడుతున్నావో నాకు తెలుసు. అందులో ఒకరు స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయారు. మిగిలివున్న నేను కొన్నివేల మైళ్ళ దూరంలో వున్నాను. నీ కోసం ఎంతో ఎదురు చూశాము పూర్ణా. ఏదో ఎంబసీ గొడవ మూలాన నీ ప్రయాణం ఆగిపోయిందని చెప్పారు. నీవు వచ్చే వరకూ ఇక్కడే వుండాలని, నిన్ను చూడాలని ఎంతో ప్రయత్నం చేసినా లాభంలేక పోయింది. నిన్ను

ఇంకో వారం రోజుల్లో వస్తావంగా నా ప్రయాణం నిర్ణయమయింది. నేను న్యూయార్క్ ప్రొఫెసరు డేవిడ్ దగ్గరకు వెళుతున్నాను. నా కూడా ఏమలను తీసుకు వెళ్తున్నాను.

పూర్ణా, నీవు వెళ్ళిపోయాక మామూలుగా దాదాపు మతిపోయినంత పని అయింది. రోజులు గడుస్తు పాతబడుతూంది. ఇంతలో హఠాత్తుగా నాన్నగారు హార్ట్ ఎటాక్ వచ్చి ఐదు నిముషాల్లో చనిపోయారు. నోరు తెరిచి ఒక్క మాటైనా మాట్లాడకుండా పోయారు. నాన్నగారు వెళ్ళిపోయారు. నా పరిస్థితి ఊహించుకున్నంతకంటే బంధువులు చుట్టాలేరు. మన ముగ్గురమే ముగ్గురము నీవుదూరంగా వున్నావు— నాన్న అలా అయ్యారు. నేను ఏకాకినైపోయాను. పూర్ణా, ఆనాటి నా వేదన నేను వర్ణించలేను. మనస్సు ఒక్క లాంటి గమక నా మానసిక స్థితి నీవు నువ్వు గ్రహిస్తుంది. ఎక్కడో ఒంటరిగా పరాయి దేశంలో వున్న నిన్ను కూడా బాధ పెట్టడం నాకు ఇష్టంలేక పోయింది. నీవు అప్పట్లో తిరిగి లేస్తే నీకు తెలిసినంత మాత్రాన కలిగే లాభంకన్నా నష్టమే ఎక్కువనుకొని నీకు వ్రాయలేదు. నన్ను క్షమించు.

నేను తిండి లేకుండా, నిద్ర లేకుండా వీధుల్లో పిచ్చివాడిలా తిరుగుతుండే వాడిని. అప్పుడు విమల - నీకు తెలుసనుకుంటాను — నన్ను ఆదుకుంది. తనని ప్రేమించే పిల్లాణ్ణి తల్లి లాలించినట్టు నన్ను ఆదరించింది. ఓ స్నేహితురాలిలా, ఓ ప్రేయసిలా, ఓ సన్నిహితురాలిలా నన్ను ఓదార్చి, ప్రేమించి, లాలించి మనిషిగా చేసింది. నాకు ఆ స్థితిలో ఓ తోడు, ఓ నీడ, ఓ ఆధారం, ఓ చల్లనినవ్వు, ప్రేమగా నిమిరే ఓ చెయ్యి, ఆప్యాయంగా హత్తుకునే ఓ గుండె ఎంతో అవసరమయ్యాయి. నేను అడక్కుండానే నా అవసరాలన్నీ విమల తీర్చింది. వాటిని శాశ్వతం చేసుకోమని నా ఆత్మ ఆదేశించింది. సరే- విమలను ఏ ఆడంబరమూ లేకుండా పెళ్ళి చేసుకున్నాను.

పూర్ణా, నన్ను నమ్మకద్రోహిగా తలుస్తావు కదూ? వాస్తవంగా మనకు పెళ్ళి చేద్దామనుకున్నారు. అది ఎలా సంభవం? నీవు నాకు తోబుట్టువుతో సమానం. నీవు నాకు ఎప్పుడూ అలాగే కనబడేదానివి. నిన్ను చూస్తుంటే నాకెలాంటి వికారాలూ కలిగేవి కావు. నీవు నా ప్రాణానివి, నా మనస్సులో మనస్సువి. అంతే కాని నా భార్యగా నిన్ను ఊహించలేను. పూర్ణా, ఈ మాటలతో పని ఏముంది? ఇంతకూ, నేను యేమన్నా నీకు ద్రోహిగా కనిపించానా?

నిజం నిర్మొహమాటంగా చెప్పు. నీవు అదే దృష్టితో నా మీద ఆశ పెట్టుకొని వుంటే నన్ను క్షమించు. స్వచ్ఛమైన నీ కళ్ళల్లో, చల్లనైన నీ మనస్సులో భావాల్ని ప్రేమనే చూశాను. నా దృష్టి ఎన్నడూ దగా చేయదనుకుంటాను. నా అంతరాత్మ నన్ను మోసం చెయ్యదని తలుస్తాను. ఈ విషయం నాన్నగారికి అదే చెప్పామనుకొన్నాను. మళ్ళీ ఇప్పుడేయే తొందర, తరువాత చెప్పచ్చులే అని ఊరుకున్నా. కాని ఈ మాట వారితో చెప్పే అవకాశమే రాలేదు. వారి ఆశీర్వాదం కూడా తీసుకొని వుంటే మనకు మరింత తృప్తిగా వుండేది. ఇంక ప్రాప్తం లేదు.

పూర్ణా, నీకు నచ్చినవాణ్ణి చూసుకొని పెళ్ళి చేసుకో. ఈ విషయంలో మరి ఆలస్యం చేయకు. జీవితానికి పరిపూర్ణత వివాహంలోనే లభిస్తుంది. నీవు నన్ను మనస్ఫూర్తిగా క్షమిస్తావని నా దీవెనలు నీకు ఫలిస్తాయని. పూర్ణా మానవ చరిత్రలో మానవత్వం కరవడ నా విశ్వాసం!! కాదూ "నా కథ వినికాదు కదా" అంటావా? సరే- మనోహర్ జగు. పెళ్ళికి వచ్చి నీకు పెండ్లి చేస్తాను!!

పూర్ణా, మరో విషయం. చిన్ననాటినుండి మనమిద్దరం మనసులో రహస్యాలు దాచుకున్నవి లేవు. మరి నీవు నాతో చెప్పకుండా ఎందుకు దాచుకున్నావు?

నూజీ ఎవరు? నాకు వ్రాస్తే నేను కోప్పడుతానని భయపడ్డావా? ప్రియమైన ఓ నిజం పూర్ణా, నిన్ను నేను ఏ విషయానికీ కోప్పడను - బాధ పెట్టను. నాకు దేవుడు మిగిల్చిన అమూల్యనిధివి నీవు మాత్రమే. నీ సుఖం, నీ సంతోషం, నీ తృప్తి తప్పా నాకు కావాల్సినది లేదు. నీవు అనవసరంగా ఏం దేవులాటలతో మనస్సు సంక్షోభపెట్టుకోకు. అది నాకెంతో కష్టం కలిగిస్తుంది. పూర్ణా! నూజీ వట్టి స్నేహితురాలేనా ప్రేమికూడా? ప్రేమే అయితే ఆ ప్రేమ సఫలం చేయడానికి నీ నాన్న యేదైనా సాయం చేయగలిగితే తప్పక చేస్తాడు. పూర్ణా విషయం వ్రాయి, నూజీ గురించి చీటీలోపల మోహన్ ఒకసారి రాశాడు.

పూర్ణా, మన ఇన్ని ఆస్తికి, డబ్బుకి సంబంధించిన కాగితాలు, వివరాలు అన్నీ బ్యాంక్ లాకర్‌లో పెట్టాను. తాళం విమల వాళ్ళ నాన్నగారి దగ్గర వుంది. తీసుకో. ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూసుకో. మరి వుంటాను. జవాబు వెంటనే వ్రాయి.

పూర్ణ ఉత్తరం చదివి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది. అందులో విషయాలు పూర్ణకు విచిత్రమైన మనశ్శాంతిని కలిగించాయి. ఏ విషయానికీ పూర్ణ తల పగులగొట్టుకుని ఆ వ్రతకాండాన్ని వదిలివేసిందో ఆ విషయానే నాన్న తేలిగ్గా, తెలివిగా పరిష్కరించాడు. ఎవరి అదృష్టం వాళ్ళవెంటే వుంటుంది.

రఘురామయ్యగారికి మాధవయ్య అని ఓ స్నేహితుడు వున్నాడు. అతను ఏదో కంపెనీలో ఏజెంట్. ఆయన రెండవ కూతురే విమల. అప్పుడప్పుడూ పూర్ణా, వాళ్ళ దగ్గరకు వస్తుండేది. స్కూల్ ఫైనల్ చదువుతున్నది. చామన ఛాయగా, పొడవుగా, సన్నగా ఓ మోస్తరుగా వుంటుంది. మంచి మనస్సు కలదీ, మంచిదీ.

పూర్ణ మనస్సు అదుపులో పెట్టుకోవాలని చాలా ప్రయత్నం చేసి కృతకృత్యురాలు కాగలిగింది. ఓ విధమైన విరక్తి ఆవహించింది. ఓపిక వున్నంతవరకు, శరీరం అలసిపోయేవరకు హాస్పిటల్‌లో పని చేసేది. తరవాత నిద్రపోయేది. అలా కొన్ని రోజులు గడచిపోయాయి.

మధ్యలో ఒకటి రెండు సార్లు నూజీకి ఉత్తరం వ్రాస్తే నూజీని గురించి వ్రాస్తే? అని మనస్సు కొట్టుకుంది. కానీ ఏదో సంకోచం. ఎప్పుడూ ఆ పని చేయనే లేదు. మరో నెల తిరిగేసరికి నూజీ దగ్గర నుండి ఉత్తరం వచ్చింది. దానిలో ఇలా వుంది.

డియర్ అనా,

నీవు ఖాళీ చేసిపోయిన మనస్సు

ఏన్నాళ్ళు ఖాళీగా వుంచి జీవితాన్ని భారంగా గడపగలను? అందుకే ఒక అమ్మాయిని పెండ్లి చేసుకున్నాను నీలా ప్రేమించి నిచ్ఛత్రించలేక పోయినా, నీలా దూరంగా వెళ్ళేసి పోదని ఆశిస్తాను. డాక్టరు వాసుకి, నీకు నా శుభాకాంక్షలు.

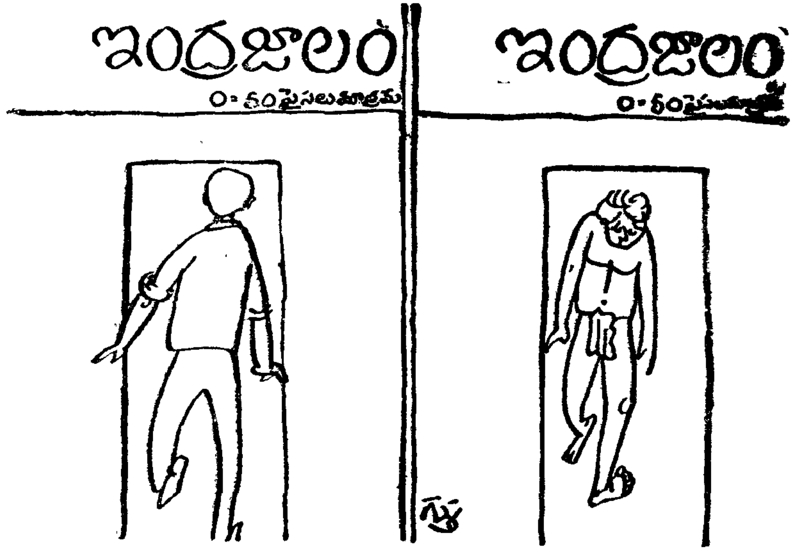
నీ సూజీ.

ఇక ఆ అధ్యాయం కూడా ముగిసి పోయింది. పూర్ణ మనస్సులోని తెరలు శాశ్వతంగా మూయబడి పోయినై. ఆ హృదయంలో స్పందన అనుభూతి పూర్తిగా మాయమయి పోయాయి. మిగిలిందల్లా కేవలం యాంత్రికంగా పనిచేసే గుండె మాత్రం వున్నట్లుగా డాక్టరు అన్నపూర్ణ మాత్రమే.

పూర్ణ పూర్తిగా రోగులు, రోగాలకే అంకితమైపోయింది. సేవ చేయడం, వైద్యం చేయడం ఇదే జీవితమైపోయింది. ప్రమోషన్ కూడా త్వరలోనే వచ్చింది.

ఏడాదికి తిరిగి వస్తాడనుకున్న వాసు రెండేళ్ళకు వచ్చాడు. పూర్ణని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ పెద్ద మనిషి తరహాగా ధైర్యం చూసి చకితుడయ్యాడు. పూర్ణ పదేళ్ళు ఎక్కువైనట్లు కనిపించింది. "పెళ్ళి చేసుకో పూర్ణా" అని చెప్పాలనిపించినా సంకోచించాడు. చివరకు వుండబట్టలేక "పూర్ణా, ఎందుకిలా మారిపోయావు? ఇలా మరమనిషిలా తయారయావేం? పెళ్ళి చేసుకోవా? అని ప్రాధేయపడ్డాడు.

పూర్ణ చిన్నగా నవ్వుతూ, "నాకేం బావా! బాగానే వున్నానే. వెంట్రుకలు తెల్లబడటం నా తప్పా! పని చేయవద్దా? డ్యూటీ తప్పుతుందా? నాకు పెళ్ళి ఇష్టంలేదు బావా. నాకిలా వుండటమే బావుంది" అంది.

వాసు దెబ్బ తిన్న వాడిలా, "అదేం పూర్ణా అలా నిర్ణయించుకున్నావు! నాతో నిజం చెప్పు నీవు ఏం చెప్పినా భరించగలను. నేను విమలను చేసుకొని నీకు అన్యాయం చేయలేదు కదా! చెప్పు పూర్ణా!" అన్నాడు బొంగురు పోయిన గొంతుకతో.

పూర్ణ కంగారుగా వాసు చేతులు పట్టుకుంటూ గాతర స్వరంతో "లేదు బావా లేదు అలా ఎప్పుడూ అనుకోకు నీవు విమలను చేసుకొని నాకెంతో శాంతి కలిగించావు. నీవు నా అన్నవి. నేను నీ చెల్లెల్ని. ఇది ఏనాడో నిర్ణయమైపోయింది" అంది.

వాసు, పూర్ణను ఎంతో బ్రతిమాలి కోప్పడి, విసుక్కుని కూడా వివాహానికి వప్పించలేకపోయాడు. పూర్ణ చివరకు నవ్వుతూ, "నాకు పెళ్ళి చేసుకోవాలని వున్నప్పుడు నీకు చెప్తాలే బావా, నీవే నా పెళ్ళి చేసి బాధ్యత తీర్చుకుందువుగాని అప్పటి వరకు నా బ్రతుకు నీ భుజాలమీద కొద్దిగా వుండనీయి. నీవు మోయగలవు అల్లాగైనా ఇండియాని ఇక్కడే వుండవున్న పూర్ణని మరువలేవు" అంది.

వాసు తిరిగి అమెరికా వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడే ఉద్యోగం సంపాదించాడు. కొంతకాలం అక్కడ వుండటానికి నిర్ణయించుకున్నాడు.

కాలం ఎవ్వరికోసం ఆగకుండా రెపరెప లాడుతూ ఎగిరిపోయింది.

హార్ట్ గైనకాలజీ ప్రొఫెసరయింది. ఎంతులేని పేరు ప్రతిష్టలు సంపాదించుకొంది. ఆమె మంచితనానికి, సేవా నిరతికి అంతా ఆశ్చర్యపడే వారు. వినయం, శాంతం, ప్రేమ, ఆప్యాయత తొణికిసలాడుతూ వుండేది ఆమెతో మాటాడితే చాలు సగం జబ్బు తగ్గిపోతుందనుకునే వారు రోగులు. ఆమె చల్లని స్పర్శ తగిలితేచాలు రోగాలు మాయమయి పోయాయి అనుకునేవారు. పేద, గొప్ప తేడా లేకుండా చిన్న బిడ్డల్లా చూసి వైద్యం చేసేది. గొప్ప ఖ్యాతి పొందిన ఆయిన స్త్రీల నెందరో కన్న తల్లి మూర్తులుగా నిలబెట్టింది. మృత్యు ముఖంలోకి అడుగు పెట్టిన వారి కెందరికో ప్రాణం పోయగలిగింది. భయంకరమైన వ్యాధుల నెన్నింటితో ఎదుర్కొని జయించి రోగులను రక్షించగలిగింది. మొత్తానికి స్త్రీల పాలిట కల్పతరువుగా తల్లిగా నిలిచింది. ఎటువంటి వారికైనా శ్రేష్ఠ వైద్యం, సేవ అందుబాటులో వుంచేది. సంతోషంగా తమిచ్చింది [illegible] తీసుకునేది కాదు భగవంతుడు నాకు అవసరంగా చాలా ఎక్కువే ఇచ్చాడు. నాకీ ధనం ఎందుకు? అని మృదువుగా తిరస్కరించేది. తన స్టాఫ్ని గాని, పేషెంట్స్ని గాని వ్యక్తి గతంగా ఎప్పుడూ మాట్లాడి లేదు.

చిరునగవుతో, భుజాల నిండుగా కప్పుకొని మాయని చిరునవ్వుతో, ప్రశాంతంగా, నెమ్మదిగా నడచి వస్తే ఆమె రూపు ప్రతివాళ్ళను భక్తితో, గౌరవంతో, ప్రేమతో నమస్కరించేలా చేసేది. ఆరోగ్యం పొందిన ఎంతమంది దీపం వెలిగించి పూజలు తలచుకొనే వారో?! కోపం, విసుగు, చిరాకు అనేవి ఈమెకు భగవంతుడు ఇవ్వడం మరచిపోయాడా అని అనుకునేవారు.

ఆప్తులు, స్నేహితులు ఆమె త్యాగము చూసి బాధపడేవారు. ఇంతటి మంచి మనస్సు, అందం, విజ్ఞానం, వున్న వ్యక్తి ఈమెకు వరుడే దొరకలేదా? ఇంత చల్లని హృదయంలో అనుభూతులు, రాగ విరాగాలు ఉత్పన్నమైనాయా? ఇంత వయస్సు వచ్చినా పెండ్లిమీద మనస్సు లేకుండా, పురుష వాంఛ లేకుండా ఎలా వుంది? ప్రకృతి విరుద్ధంగా ఈమె ఎలా బ్రతుకుతుంది? పాపం! ఎంత కష్టంతోనో? ఎలాంటి మనస్సైతేనేం? భగవంతుడు చిన్న లోపం చేశాడు అని పోయి ఇంటికి వచ్చిన ఆమెకి ఓ ప్రేమ పూరితమైన హృదయం, ఓ చల్లని మాట చెప్పి, ఆదరించే వారు లేరు. కనీసం జీతం తీసుకొని పనిచేసే వారెంతమంది వుంటే మాత్రం ఏముంటుంది? అని అనుకునేవారు.

ఇలాంటి విమర్శలకు, సానుభూతికి అతీతంగా పూర్ణ నిశ్చలంగా నిలిచిపోయింది. ఆమెకు ఏ విషయంలో ప్రతిఫలాపేక్ష లేదు. శక్తి వంచన లేకుండా పీడిత మానవాళికి సేవ చేయడమే ఆమె ఆదర్శం. అలాగే రాగద్వేషాలకు అందనంత అతీతంగా ఉన్నత స్థాయిలో రోజులు గడపసాగింది. ఎంతటి ప్రాణ స్నేహితులైనా ఆమె మనస్సులో ఏముందో [illegible] కోయారు.

అనేక [illegible] కాలెండర్లు మారిపోయాయి. ఏళ్ళ తరబడి చేసిన నిరంతర [illegible] పూర్ణ [illegible] మీద దెబ్బ [illegible] ఆరోగ్యం ఆమె [illegible]. ఎన్నో [illegible], పరీక్షలు అన్నీ [illegible] నిపుణులు గాల్ స్టోన్స్ [illegible] ఉన్నాయని [illegible]. ఆ నెప్పి [illegible] బాధలో [illegible] తీసేస్తూ [illegible] పోయేది. ఆమె [illegible] బాధ [illegible] [illegible] [illegible] ప్రేమగా [illegible] [illegible] [illegible] గారు. [illegible] కట్టుకోని పోయిన ఆమె [illegible] [illegible] మేఘాల్లా [illegible]. దాని మూలం [illegible] తెలియకుండా తుడిచేసు కునేది

హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళి పని చేయడం ఆమె శక్తికి మించిపోయింది. [illegible] గానికి రిజిగ్నేషన్ ఇచ్చేసి ప్రసిద్ధి పొందిన [illegible] నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేరింది. వందలకు మించిన [illegible] మానుల సానుభూతి [illegible] శక్తి లేక [illegible] ప్రతిమాలి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సిద్ధమైన డాక్టరు [illegible] [illegible] పూర్ణ [illegible] గాల్ స్టోన్స్ తీసి వేయడానికి [illegible] పూర్ణకు [illegible] డానికి దయగల నర్సును [illegible] చేశారు.

ఒకరోజు నెప్పి తీవ్రంగా వచ్చింది. కాస్త [illegible] ప్రతిమాలి [illegible], పెన్ను [illegible] కోసం మంచానికి [illegible] వ్రాయడం మొదలు పెట్టింది.

నర్సు [illegible] డిక్టేట్ చేయండి [illegible] వ్రా[illegible].

పూర్ణ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇలాంటి [illegible] జీవితంలో [illegible] సా[illegible] ఆఖరిసారిగా వ్రా[illegible] ఇప్పటికే [illegible] చేశాను. [illegible] లేకుండా [illegible]

నర్సు దుప్పటి సవరించి మౌనంగా అవతలకు వెళ్ళిపోయింది.

ప్రియతమా, నూతీ,

ఎన్నో ఏళ్ళ తరవాత నీకీ

ఉత్తరం వ్రాస్తున్నాను. నిన్ను చూడక పోయినా నీవు వ్రాస్తున్న ప్రతి అక్షరం చదువుతూనే వున్నా.

మాజీ, నేను జ్ఞాపకం వున్నానా? మరచిపోయావా? టిమిడ్ ఇండియన్ గర్ల్ అనాని నీవు మరచి పోలేవు.

మాజీ డియర్, నీవు అనా కిచ్చిన ఉంగరం, నీ స్మృతి, నీ స్పర్శ, నీ మాటలు అన్నీ నా మనస్సులో భద్రంగా దాచుకున్నాను. నీ కౌగిలిలో పునీతమైన నా శరీరం మరి ఎన్నడూ కళంకిత మవ్వలేదు. నీ కళ్ళల్లోకి చూసిన ఈ కళ్ళు మరి ఎవ్వర్నీ చూడలేదు. మాజీ! నేను దురదృష్టవంతురాల్ని - అంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పలేను.

మాజీ! మరో పది రోజుల్లో నాకు కోరి సిసెక్షను చేస్తారు. నా కెందుకో భయంగా వుంది. నేను బ్రతకనని నా కెవరో చెప్తున్నట్లుంది. చావంటే నాకు భయం లేదు మాజీ, కానీ దిక్కు లేకుండా పోతానేమోనని నా భయం. నాదో కోరిక మాజీ, తీరుస్తావా? నా కోసం నేను ఎన్నడూ ఎవ్వర్నీ కోరలేదు. చివరకు భగవంతుణ్ణి కూడా అడగలేదు. నా మాజీ— ఇప్పుడడుగుతున్నాను.

నా ప్రాణం నీవడిలో, నీ చేతిలో, నీ స్పర్శలో, నీ కన్నీళ్ళల్లో కడుస్తూ పోవాలి మాజీ, అదే నా కోరిక. ఇన్నాళ్ళకు నాకీ చిత్రమైన కోరిక కలగడం ఆశ్చర్యమే కదూ? ముసలితనం ముంచుకు వస్తున్న మన మధ్య సానుభూతి తప్ప రాగానురాగాలు ఎలా వుంటాయి మాజీ!?

నెప్పి మళ్ళీ వస్తోంది. ఎక్కువగా రాయలేను. మాజీ వస్తావు కదూ? నీ కోసం ఆఖరి నిమిషం వరకు ఎదురు చూస్తుంటాను.

నీ అనా

ఉత్తరం పూర్తిచేసి పూర్ణ నర్స్‌ని పిలిచి "ఈ ఉత్తరం జాగ్రత్తగా త్వరగా పోస్టు చేయించు తల్లీ" అంది.

నర్స్ ఉత్తరం తీసుకొని గుడ్‌నైట్ చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

తెల్లవారి ఎనిమిది గంటలకు నర్స్ పూర్ణకు ప్రియమైన తెల్ల గులాబీల గుత్తి తీసుకొని నర్సింగ్ హోమ్‌లోకి ప్రవేశించింది.

ఛీఫ్ గదిలో డాక్టర్లందరూ చేరి విచారంగా వున్నారు. ఛీఫ్ కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ "నర్స్, యువార్ అన్‌లక్కీ. ఆ దేవతకు సేవచేసే భాగ్యం మనకు లేదు. రాత్రి సడన్‌గా పర్‌ఫోరేషన్ అయి ఆమె శాశ్వతంగా కన్ను మూశాడు" అన్నాడు.

□

చిత్ర(వి)చిత్రాలు

* స్వామి చిత్రానంద

"ముగ్గురు మాంత్రికులు-ముప్పై హత్యలు" అనే హాస్యప్రధాన, కరుణరస భరిత చిత్రానికి తాను మాటలు రాయలేదనీ, తన పేరును దుర్వినియోగంచేసి, తన చిన్న పేరును సవ్యాపాలు చేస్తున్నారని ఒక కవి తెచ్చుకొచ్చిన అభియోగాన్ని చూసిన న్యాయమూర్తి నవ్వుకున్నాడు. ఇంతవరకూ "ఈ కథ నా దంటే-నాది" అంటూ కేసులు పెట్టినవారేగాని, ఇటువంటి కేసు రావడం ఇదే ప్రథమం.

"సంభాషణలు ఎవరు రాశారు? వారిని ఎలా పట్టుకోవాలి? అనవసరంగా ఒకరి పేరును పాడు చేస్తున్న వారిని ఏం చేయాలి?" అని న్యాయమూర్తి బాధపడి, దోషిని పట్టుకుని దండించి తీరాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఆ నిర్మాత దగ్గరనుంచి స్క్రిప్టు తెప్పించారు. నిర్మాతలు సెన్సారు స్క్రిప్టు ఇచ్చారు. అది టైపు చేయబడి వుంది. దీన్ని టైపు చేసిన అతన్ని—

"నీకు ఇచ్చిన వ్రాతప్రతి ఏదీ?" అని అడిగారు. దాన్ని చూసిన న్యాయమూర్తి "దీన్ని రాసింది ఎవరు?" అన్నాడు.

"నే...ను..." అన్నాడు సహాయ దర్శకుడు.

"దీనికి మూలం ఏదైనా వుందా?" అని గద్దించాడు న్యాయమూర్తి.

"ఉం.డి-" అని నసుగుతూ వున్న

పాపు ప్రశ్నపత్రం చూపించాడు. దాన్ని పరిశీలించి న్యాయమూర్తి—

"ఇది నీ రాతే — అవునా?" అన్నాడు అసిస్టెంట్ని.

"అవును. కాని—" అని ఏదో చెప్పబోయాడు.

"ఏమీ చెప్పక్కర్లేదు. సంభావనలు [illegible] జడ్జిమెంటు రేపు ఇస్తాం" అని వాయిదా వేశారు.

నిష్కారణంగా అసిస్టెంట్కు శిక్ష పడుతుందని అంతా భయపడుతున్నారు.

ఆ రోజే జడ్జిమెంట్.

"[illegible] నా [illegible] [illegible]న్నాడు న్యాయమూర్తి.

"[illegible]" అని న్యాయవాది సహాయ [illegible] చెవిలో ఏదో చెప్పాడు. ఆ యువకుడి మొహం [illegible] అయింది.

"అయ్యో! ఆ సంభావనలు నేనే రాశాను" అని ఒప్పుకున్నాడు సహా[illegible]డు.

"ఏ రిపోర్టరు పేరు శి. శంకరం అని అన్నారే?"

"అది నా కలం పేరండి."

"అయితే, ఈ కేసు డిస్మిస్ చేస్తున్నాం."

● [illegible] ఫొటోలు పత్రికలో వేయడానికి ఒక పాత్రికేయుడు ఆమె యింటికి వెళ్ళాడు.

ఆమె లోపలకు ఆహ్వానించి, కూర్చోబెట్టి, ఫొటోలన్నీ అతనికి యిచ్చింది తల్లి. వాటన్నిటినీ పరిశీలనగా చూసి, తప్పరించేసిన పాత్రికేయుడు—

"మంత్రిగారితో కలిసి వున్న ఫొటో ఒకటీ కనబడదేం?" అన్నాడు.

"ఆ [illegible] కాడో-పాడో - ఎంత సేపూ మంత్రిగారి ముందర ఫ్రంటు తీసేవారు - [illegible] ఎవరివాళ్ళన్న మేం ఎవరం పడలేదు"

"వద్దు లేదులెండి - మంత్రిగారి ఫొటోలు ఇంతకన్నా [illegible] — బ్లాకులే వున్నాయి నా దగ్గర. ఓ మంచి బ్లాకు [illegible] నాట్యం [illegible] శేఖరులు..." అని [illegible]."

"ఆ [illegible], మరి [illegible] రాయకు. ఓ పాతిక ఎక్కువైనా — సిద్ధమ్మురాండి" అని హెచ్చరించింది తల్లి.

●●●

రేవు... రేపుని తల్చుకుని తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడు రామనాథం. రేపు తన జీవితంలో ఎంతో ముఖ్యమైన సంతోషకరమైన రోజు. రేపట్నుంచీ తన కోరికల్ని కొద్దిగానైనా తీర్చుకో గలడు. అనుమానంలేదు. అన్నిటి కంటెతనకుఎక్కువ సంతోషాన్నిచ్చే కారణం తను రేపట్నుంచి ఎర్ర సిరాతో సంతకాలు చేయొచ్చు. వ్రాయవచ్చు. తను చిన్నప్పట్నుంచీ కొరుకుంటున్న కోరిక ఎర్రసిరాతో వ్రాయగల్గటం రేపట్నుంచీ తీరబో తోంది.

రేపు తప్పకుండా లక్ష్మిని, పిల్లలిద్దర్నీ తీసుకుని సినిమా కెళ్ళాలి. వెధవది, ఈ సంసారం గొడవల్లోపడి

లక్ష్మి. తమా కలిసి సినిమాకెళ్ళి ఎంత కాలమయింది. సంవత్సరం దాటి పోయిందేమో! ఇకనుంచీ వారానికో సినిమా అన్నా కలిసి వెళ్ళాలి. ఇంత జీతం మరీ లెక్కపెట్టుకుని ఖర్చు పెట్టుకోనక్కరలేదు గదా? ఆఫీసరయ్యాడుగదా తను మరి. ఆఫీసర్... ఎర్రసిరాతో వ్రాయొచ్చు మళ్ళా ఎర్రసిరా గుర్తొచ్చింది రామనాథానికి.

ఎర్రసిరా

ఎర్రసిరా అంటే భలే ఆసక్తి తనకు చిన్నప్పట్నుంచీ.

ఎర్రసిరా చిన్నప్పట్నుంచీ తనలో కల్గించిన భావాలన్నీ తనకు ఇంకా గుర్తే.

చిన్నప్పుడు, తను సెకండ్ ఫారం చదివే రోజుల్లో తనకు ఎర్రసిరా అంటే బాగా ఆసక్తి కలిగింది.

క్లాసులో తనొక్కడే ఎర్రసిరాతో కాంపోజిషన్ వ్రాసుకెళ్ళాడు అది చూచి ముక్కచీవాట్లు పెట్టాడు తమ్మన్న మేష్టారు.

"వెధవా! నీవప్పుడే ఎర్రసిరాతో వ్రాసేంత గొప్పవాడివయ్యావుట్రా! హెడ్మాష్టారు తప్పించేమే వ్రాయం ఎర్రసిరాతోటి. దొక్క చించేస్తాను జాగ్రత్త ఇలాంటి వేషాలేశావంటే!"

అప్పుడే తెలిసింది తనకు గొప్పవాళ్ళు తప్పించెవ్వరూ ఎర్రసిరాతో వ్రాయకూడదని.

తర్వాత డిప్టీ కలెక్టరూ మొదలైన గొప్ప గొప్పవాళ్ళు వచ్చినప్పుడు ఎర్రసిరాతోనే సంతకాలు చేయటం తను మరీ మరీ జాగ్రత్తగా గమనించాడు.

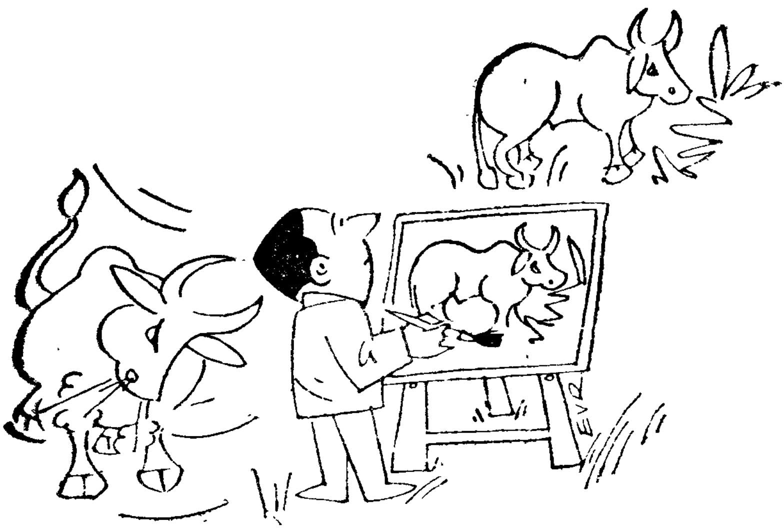
అప్పట్నుంచీ తన మనసులో ఆ కోరిక గాఢంగా నాటుకు పోయింది ఎలాగైనా తను ఎర్రసిరాతో సంతకాలు చేసేంత గొప్ప ఆఫీసర్ కావాలని!

అసలు మొదట్నుంచీ ఎంత కష్టపడి చదివాడు తను మంచి మార్కులు తెచ్చుకోటానికి! స్కూల్ మొత్తం మీద ఫస్టు, పి.యూ.సీ. బియ్యేల్లో కాలేజీ మొత్తం మీద ఫస్టు వచ్చాడు మరి!

ఎమ్. ఏ. చదివి ఐ. ఏ. ఎస్. కెళ్ళాలని తన కోరిక. తను బియ్యే పూర్తిచేసేసరికి ఆ కోరిక తన మనసులో బలంగా పాతుకునాటుకుని మహా వృక్షమై కూర్చుంది.

తను బి. ఏ. పూర్తి చేయగానే, తండ్రి పోవటం, కుటుంబ బాధ్యతలన్నీ నెత్తిన పడటంతో చదువు చాలించి ఉద్యోగం వెదుక్కోవలసి వచ్చింది. ప్చ్! లేకపోతేనా తప్పకుండా తను ఐ. ఏ. యస్. కెళ్ళేవాడు సెలక్టయ్యేవాడు

అబ్బ! ఎన్ని కలలు కలలుగానే మిగిలిపోయాయి. ఆఫీసర్ కావల్సిన తను క్లర్కుగా ఉద్యోగంలో చేర

తలసివచ్చింది. అదీ, ఎంత కష్టపడి, ఎంతమందిని బ్రతిమాలితే వచ్చింది.

క్లర్కుగా చేరినా తనలో ఆఫీసర్ కావాలన్న కోర్కె ఏమాత్రం వదల లేదు. పట్టుదల తగ్గలేదు. ప్రైవేటుగా ఎమ్. ఏ. చదవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. తర్వాతమాత్రం తను ఎమ్. ఎ పూర్తి చేయడానికెన్నేళ్ళు పట్టింది. సరిగ్గా ఆరేళ్ళు!

ఎప్పుడూ ఏదో ఒక విషయం అడ్డొస్తూ ఉండేది మరి తన చదువుకి తన పెళ్ళి, చెల్లెలి పెళ్ళి, తనకు పిల్లలు కలగటం ఎప్పుడూ ఏదో ఒక కుటుంబ వ్యవహారం అడ్డువస్తూనే ఉండేది గదా! ఎలాగైతేనేం చివరికి సాధించాడు.

తర్వాత ఈ ఆఫీసర్ ఉద్యోగం రావటానికి మళ్ళీ, రెండేళ్ళు పట్టింది. [illegible]! ఎలాగైతేనేం, ఎట్టకేలకైతేనేం ఆఫీసర్ ఉద్యోగం వచ్చింది. తన చిరకాలవాంఛితం తీరబోతోంది. ఎర్ర సిరాతో సంతకాలు చెయ్యొచ్చు!

రేపే తను ఆఫీసర్‌గా ఛార్జి తీసుకోబోతున్నాడు.

రేపట్నుంచీ ఆఫీసర్ [illegible] పోతుందేమోనని ఆ [illegible] నాలుగు మెతుకులు నోట్లో వేసుకుంటూనే [illegible] లేదన్న మాట!

సినిమా కెళ్ళాలంటే అబద్ధాలు చెప్పి పర్మిషన్ తీసుకోవాల్సిన అవసరం రావటానికి తనపై అధికారి ఎవరూ ఇక్కడలేదు.

తనే మరొకరికి ఉద్యోగాలివ్వ గలడు. ఇతరులలాగా కాకుండా అనుమాత్రం తప్పకుండా మెరిట్ ప్రకారమే ఉద్యోగాలివ్వాలి. తన ముందేమన్నా భస్తైలంగీకరించకూడదు.

తనక్రింది క్లర్కులూ మొదలైన వాళ్ళంటే దయగా ఉండాలి. వాళ్ళను అనవసరంగా కసరుకో గూడదు. తన ఇదివరకటి ఆఫీసర్ లాగా! పరి వాళ్ళ బాధలు గూడా సానుభూతితో చూడాలి గదా! ఎర్ర సిరాతో ఇష్టం వచ్చినట్లు రిమార్కులు రాయకూడదు. వీలయినన్ని మంచి పనులు చెయ్యాలి.

రేపట్నుంచి తను ఎర్రసిరాతో సంతకాలు చెయ్యొచ్చు.

కలలు గంటూ హాయిగా నిద్ర పోయాడు రామనాథం

* * *

మామూలుగానే మూర్నాడు ఉదయ మైంది. రామనాథానికి మాత్రం ఉదయంలో ఏదో ప్రత్యేకత ఉన్నట్లని పించింది

సాయంత్రం సినిమాకెళ్ళా రెడీగా ఉండమని ఇంట్లో చెప్పి పదిముందే క్రీమ్‌గా తయారయి ఆఫీసు కెళ్ళాడు. ఛార్జి హేండోవర్ చేస్తూ పాత ఆఫీసర్ మిగతా వాళ్ళం దరికీ రామనాథాన్ని పరిచయంచేసి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆఫీస్ గదిలో కూర్చున్నాక రామనాథం ఫాన్ వేసుకున్నాడు ఆలోచిస్తున్నాడు. తను జాగ్రత్తగా పనిచెయ్యాలి, చేతిలోకి ఎర్రసిరా పెన్ను తీసుకుని ఒకసారి దానివంక చూశాడు.

ఇంతలో ఫోన్ మ్రోగింది.

రిసీవర్ ఎత్తి చెవి దగ్గర పెట్టు కున్నాడు. హెడ్డాఫీసు నుంచి డైరెక్టర్ ట్రంక్ కాల్ చేస్తున్నాడు.

'హలో... అవునండి. నేను రామ నాథాన్ని మాట్లాడుతున్నాను.'

'ఆఫీసంతా హేండోవర్ చేసి

ఉన్నారా... గుడ్. ఆ చూడండి ... నా కర్జెంటుగా ఎ. పి. ఎమ్. ఫైలు కావాలి. అది ఇవ్వాళ పోస్టులో పంపించమని మీ ముందు ఆఫీసర్‌గారికి చెప్పాను. అది ఇవ్వాళే పోస్టు అయ్యేట్లుగా చూడండి..."

"ఓ. యస్ సార్... అలాగే..."

"... ఇవ్వాళ చూడండి ... మీ ఫైలులో అప్పాయింట్‌మెంట్ పోస్ట్ ఒకటి ఖాళీగా వుంది గదూ ... మీరే కాండిడేట్‌ని సెలక్ట్ చెయ్యాలి. ఇంటర్వ్యూ కార్డులు కాండిడేట్స్ అందరికీ పంపించడం పూర్తయి పోయింది. ఇంటర్వ్యూకు వచ్చే వాళ్ళలో రంగనాథరావని బి. కాం కాండిడేటు ఉంటాడు. అతను మన కాండిడేటే. అది కొంచెం చూడండి"

"అలాగేలెండి" వినయం వచ్చేసింది రామనాథానికి ఆ మాట వినగానే.

"... మరో ముఖ్యమయిన విషయం. ఆ ద్రోణాపురం రోడ్డు కంట్రాక్టు ఉంది చూశారూ. అది ఎలాగయినా సరే కంట్రాక్టర్ వీరభద్రరావుగారికి వచ్చేట్లు చూడండి. ఏముంది. మీ చేతిలో పనేగా. అతను రెండు మూడు రోజుల్లో మిమ్మల్ని కలుసుకుంటాడులెండి."

విసుగ్గా ఫోన్ పెట్టేశాడు రామనాథం.

ఛ ఛ ... అప్పుడే వెధవ గొడవలు. నా నెంత నిజాయితీగా పనులు చేద్దామనుకుంటున్నానో అంత తీవ్రంగానూ తనతో అవినీతి పనులు చేయించేలా ఉన్నాడే ఈ డైరెక్టర్. ముందా ఫైల్ సంగతి చూడాలి.

బెల్ నొక్కాడు.

"రంగారావుగార్ని రమ్మను."

రంగారావు రాలేదు. క్లర్క్ రామారావు వచ్చాడు.

"రంగారావుగారు లీవులో ఉన్నారండి!"

"లీవులో ఉన్నారా! ప్చ్! సరేలెండి. అతని రాక్‌లో ఎం. పి. యం. 1964 ఫైలుంటుంది. ఒకసారిలా పట్రండి."

... ...

"మీ కోసం ఎవరో వచ్చారు సార్."

"నా కోసమా? సరే లోపలికి రమ్మను.

ఎవరో వ్యక్తి లోపలికి వచ్చాడు. వయస్సు పాతికేళ్ళుంటాయి. బట్టలు పీదగా ఉన్నా శుభ్రంగా ఉన్నాయి. తెలివితేటలుట్టిపడుతున్న కళ్ళు. కళైన ముఖం. కొంచెం దీనంగా కనిపిస్తున్నాడు.

"నమస్కారం సార్" అన్నాడు చేతులు జోడించి.

"నమస్తే! కూర్చోండి. మీరు వచ్చిన పనేమిటో..."

"నా పేరు ప్రసాదరావండి. బి. కాం. యూనివర్శిటీ ఫస్ట్.

వచ్చాను. మీ ఆఫీస్‌లో ఉద్యోగానికి ఇంటర్వ్యూ వచ్చింది. కొంచెం ముందుగా మీ దర్శనం చేసుకుని నా కథ చెప్పుకుందామని వచ్చాను. మీ రెకమండేషనా ఈ ఉద్యోగం నాకిస్తే మా కుటుంబాన్నంతటినీ రక్షించిన వాళ్ళవుతారు సార్. యూనివర్శిటీ ఫస్టు గా రికమండేషన్లు లేక ఇంతవరకూ ఉద్యోగం రాలేదు. ఈ ఉద్యోగం కూడా రాకపోతే ఇక మా కుటుంబం వీధుల్లోనే ఉండవలసి వస్తుందిసార్..." చెప్పలేక చెప్పుకున్నట్లుగా చెప్పాడతను

బాగా మూలిగింపె రామనాథం హృదయం తన స్థితిలో ఉండవల నివవాడు. యూనివర్శిటీ ఫస్ట్ క్లాస్... తను అశక్తుడు. ఇప్పుడితనికి యేదో అబద్ధం చెప్పాలి ఖర్మ.

"చూడండి! ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో నేను ఒక మెంబర్ని మాత్రమే గదా! మొత్తం నా చేతిలో లేదు. మీ ఉదంతం ఏకో నా శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తాను. నా చేతనైనంత వరకూ తప్పక సహాయం చేస్తాను. ఆల్‌రైట్... మీ రిక వెళ్ళొచ్చు..."

"థాంక్యూ సార్."

తలపట్టుకు కూర్చున్నాడు రామనాథం

"సార్! ఇదిగోండి ఫైల్!"

ఫైల్ చూశాడు రామనాథం.

రంగారావు వ్రాసిన 'నోట్' ఎక్కడా కన్పించలేదు. అసలు నోట్ వ్రాయనే లేదు. యిప్పుడీ ఫైలంతా చూసి నోట్ వ్రాసి పంపించాలి కాబోలు. ఏమైనా ఎప్పుడో యిచ్చిన ఫైలు మీద ఇంతవరకూ నోట్ వ్రాయకపోవటం ఏమిటి? ఇంత ఆలస్యమా ... లాభంలేదు. ఈ రంగారావు పేరిట కాన్ఫిడెన్షియల్లో 'బాడ్'గా రాయాల్సిందే

ఫైల్ ముందేసుకు కూర్చున్నాడు.

● ● ●

'సార్' సుబ్రహ్మణ్యం పిలిచాడు. సుబ్రహ్మణ్యం అతని ఆఫీసులో టైపిస్ట్.

'యస్' విసుక్కున్నట్లు చూశాడు రామనాథం.

చేతులు నలుపుకుంటూ అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

'మా అన్నయ్య 6-30 ట్రైనుకు వెళుతున్నాడండీ. స్టేషన్‌కు వెళ్లాలి. కొంచెం పోవలసిన పని ఉంది...'

'ఆ లెటర్స్ అన్నీ టైప్ చేసేశావా?'

నసుగుతూ అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం 'లేదండీ! రేపు మార్నింగ్ రాగానే ఇచ్చేస్తాను'

'సరే, ఆల్ రైట్, వెళ్ళండి'

'థాంక్యూ సార్'

మళ్ళా ఫైల్ చూడటంలో మునిగిపోయాడు రామనాథం. ఇంతలో ఫోన్. ఆయనగారి ఫోనెత్తాడు.

"నేను ఫలానా మంత్రిగారి పి.ఎ.ని మాట్లాడుతున్నాను. నిన్ననే హైదరాబాద్ నుంచి వచ్చారు. మళ్ళా ఈ రాత్రే వెళ్ళిపోతున్నారు. వారు మీతో అర్జెంటుగా ఏదో మాట్లాడాలంటున్నారు. మీరు వెంటనే వచ్చేయండి. టి.బి.లో ఎదురు చూస్తుంటాం మీ కోసం."

ఫోన్ పెట్టేశాడు మంత్రిగారి పి.ఎ.

అబ్బ. నాలుగో తేదీ. ఇక చాలు ఇవాళికి పని. అలా వెళ్ళి మంత్రిగార్ని చూసి, ఇంటికెళ్ళి పిక్చర్ కెళితేగాని ఈ బోర్ తగ్గదు.

... ...

"రండి రండి మీరేనన్నమాట రామనాథంగారంటే. కూర్చోండి.. మీకు ఆర్డర్ వేస్తున్నప్పుడు నేను హైదరాబాద్‌లో అక్కడే ఉన్నానండి. ఆఫీస్ పని బాగా చేస్తుంటారు..." గలగల నవ్వుతూ అన్నారు మంత్రిగారు.

'బాగానే వుందండీ' నవ్వుతూనే అన్నాడు రామనాథం.

"ఈయన రంగధామరావుగారని నా కుడిభుజం. ఇక్కడ పెద్ద కంట్రాక్టర్... ఇంతకీ అసలు విషయానికి వచ్చేద్దాం ... ఆ మరేం లేదు. ఆ ద్రాక్షారామం రోడ్డు కంట్రాక్టు ఉంది చూశారూ. మీ చేతిలో

కదేనా... మనకే వచ్చేట్టు చూస్తుంది. రంగధామరావుగారు చాలా మంచి వాళ్లెండి..."

రామనాథం నిరుత్తరు డయ్యాడు.

రంగధామరావు నవ్వుతుంటూ లేచి మంత్రిగారి భుజం తట్టి, రామనాథానికి నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు.

"ఏమిటలా ఉన్నారు. మరో చిన్న విషయం. మీ ఆఫీస్‌లో ఏదో పోస్టు ఖాళీగా వుందటగా. మా వాడొకడు బి కాం పాసయ్యాడు. అప్లై చేశాడు కొంచెం మీతో చెప్పమని చంపుకు తింటున్నాడు. వాడి పేరు రామచంద్రరావు. గుర్తుంచుకోండి. నేనీ రాత్రే వెళ్ళిపోతున్నాము. మళ్ళా ఎప్పుడు కలిస్తానో తెలియదు. మర్చిపోకండి.

అలాగేనని నీరసంగా తల ఊపి [illegible] వచ్చేశాడు రామనాథం. వెధవ ఎర్రసీసా ఉద్యోగం. పాత ఉద్యోగమే హాయి. ఇలాంటి వెధవ పన్లు తన చేతిమీదుగా చెయ్యాల్సిన అవసరం వచ్చేదిగాదు. కనీసం తృప్తిగా నిద్రన్నా పోయేవాడు. ఇలాంటి వెధవపన్లు చేస్తే తన కింక నిద్రపడుతుందీ! మొదటి రోజే ఇలా అయితే ముందు ముందింకేమి చెయ్యాలో!

ఆలోచనల్లోపడి ఇల్లు చేరుకోవటం గమనించనే లేదు రామనాథం. ఒక్కసారి తల విదిలించుకుని లోపలికడుగుపెట్టాడు. పిల్లలిద్దరూ గంతులు వేసుకుంటూ చేతుల్లోవున్న ఆపిల్ పళ్ళు తింటున్నారు. నవ్వొచ్చింది రామనాథానికి. ఎర్రసీసా ఉద్యోగం రావటంతో హోదా అరటి పళ్ళనుంచి ఆపిల్ పళ్ళకు పెరిగిందన్నమాట.

"సినిమాకు రెడీయేనా" కాఫీ గ్లాసు నోట్లో పెట్టుకుంటూ అడిగాడు రామనాథం. రుచి మరోరకంగా ఉంది. అది కాఫీ కాదు హార్లిక్స్. "రాణీ గారి హోదా పెరిగిందన్నమాట. కాఫీ మాని హార్లిక్స్ కొనేశారు" నవ్వుతూ అడిగాడు రామనాథం.

"అది సరేగాని మీకో విషయం చెప్పనా" చిరునవ్వుతో అంది లక్ష్మి.

"చెప్పు"

"ఇందాక, ఎవరో పెద్ద కంట్రాక్టరు రెడ్డిగారట. నేను వంటింట్లో పని చేసుకుంటున్నాము. రెండు పెద్ద బుట్టల నిండా పళ్ళూ, రెండు హార్లిక్స్ సీసాలూ తెచ్చి మనింట్లో పెట్టారు. నాకేమీ అర్థం కాలేదు. మీరు కోప్పడుతారని, వద్దని చెప్పినా వినలేదు. మళ్ళా రేపు మీరున్నపుడు వస్తామన్నారు."

"ఊఁ!" హార్లిక్స్ గ్లాస్ క్రింద పెట్టేశాడు రామనాథం. హార్లిక్స్ అదోరకంగా తన్నుతున్నట్లనిపించింది.

"ఇంకో సంగతి మర్చిపోయానండీ! మా పెద్దమ్మ మూడో కొడుకు

లేదండీ, మొన్న [illegible] పాస య్యాడు. వాడు త్తరం వ్రాశాడు.'

కానిమ్మన్నట్లు చూశాడు రామనాథం 'మీ ఆఫీసులో ఏదో [illegible] పుందట, [illegible] ర్యూ కోస్తున్నారట. మీ [illegible] చెప్పమని వ్రాశాడు. ఇం[illegible] ఆ దో గం [illegible] టీ అని రేపు ఉత్త[illegible] నేద్దామను కుంటున్నాను.'

[illegible] పోయింది [illegible] నాథానికి [illegible] 'సరేలే మ[illegible] సినిమాకు వెళదాం పద.'

[illegible] కొని సినిమాహాలు చేరుకున్నారు [illegible] సినిమా [illegible] బాగా [illegible] ఉన్నారు. [illegible] ఒక చోటు నిల్చోమని టిక్కెట్లు తెచ్చాడు రామనాథం.

[illegible] చోట ఎవరో ఎరిగిన ముఖం తనను [illegible] కన్పడింది [illegible] అనుమానం లేదు... వాళ్ళ [illegible] ట్రెయిన్ కు పంపించా[illegible] బద్దా[illegible] చెప్పి పర్మిషన్ [illegible] న్నది [illegible] రావటానికే [illegible] మాట. [illegible]

కోపం వచ్చేసింది రామనాథానికి

'ఆఫీస్ పని ఎగ్గొట్టానికన్న మాట [illegible] ఎత్తు[illegible]. [illegible] మంచిగా ఉండి లా [illegible] లేను. రేపు రానీ ఆఫీసుకి [illegible] ఎర్రసిరాతో వ్రాయాలి, అప్పుడు గాని బుద్ధి రాదు...'

●●●

పన్ చాంగమ్

తిరపతి [illegible] ఓనాడు ఒక కోతి [illegible] ముక్కను లా[illegible] పోయింది. [illegible] "నాకో" [illegible]. వెంటనే మొదటి కోతి "[illegible] ఇసాము! ర[illegible] తిమ్మన బ[illegible] అని పొమ్మంది.

●

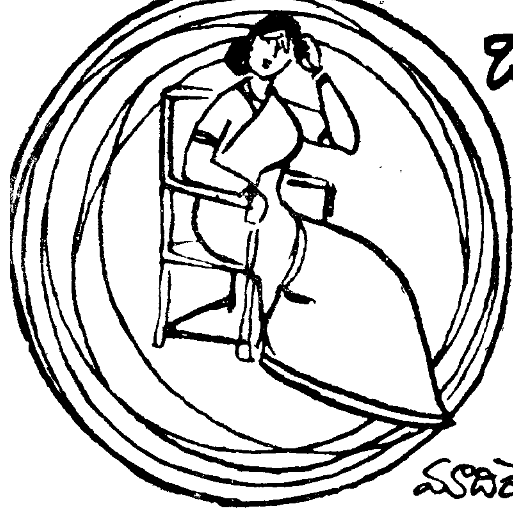
'బాటా' షాపు మేనేజరు నాకు పరిచయమయ్యేడు ఆ మధ్య కనపడి 'మాష్టారూ! బొత్తిగా రావడం మానేసే' అన్నాడు. నేను వెంటనే 'ఏ[illegible], చెప్పుచ్చుకుంటారని భయపడి షాపుకి రాలేదు' అన్నాను.

●

ఆడవాళ్ళకు అగ్ని [illegible] స్వాధీనుడు! అందు[illegible] దేవి దగ్గరకు చాలా 'కంప్లెయింట్లు' వచ్చేవి. వాటన్నిటిని ఆమె విననట్లు నటించి 'ఏమిటే! [illegible] ఆయన నిప్పులాంటి మనిషి' అని కసిరేది.

— జగ్గారావ్,

●□●

డబ్బు ఇచ్చి బిరుదు కొన్నాము

కథ

మాదిరెడ్డి సులోచన

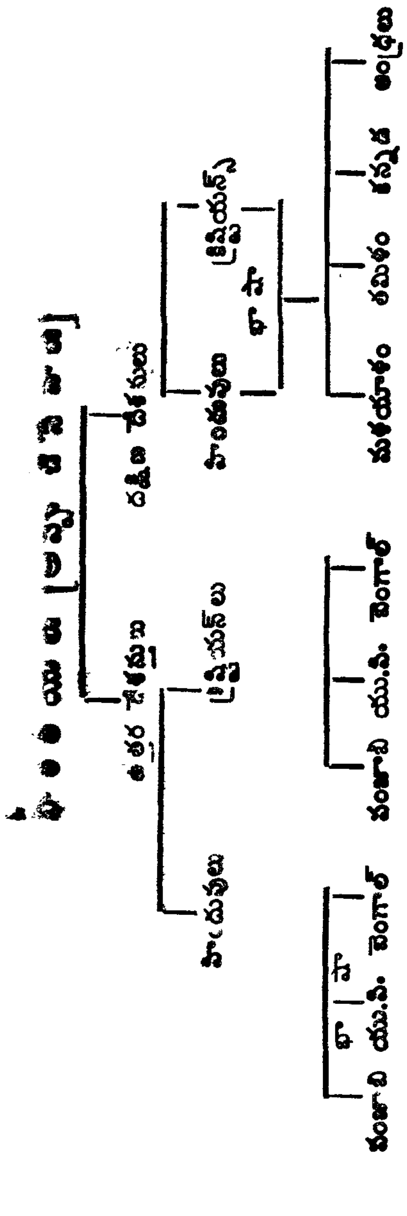
నిజంగా కొన్నిసార్లు మనవారి మనస్తత్వము చూస్తే నవ్వాలా ఏడ్వాలా అనిపిస్తుంది. చిత్రమైన ప్రవృత్తులు. సౌకర్యవల్యము లేదా అంటే అది లేదు. డిగ్రీకు డిగ్రీలు సంపాదించి, ఉద్యోగరీత్యా విదేశాలకు వచ్చినవారు. విశాల సముద్రము దాటినా, మనసు సంకుచితత్వము వదలలేరు.

మేము ఇథియోపియాకు వచ్చిన మూడు నెలలకు అనుకుంటాను, కోటి భారతీయ సోదరుడు అత్యంత ఆదరముతో మా యింటికి వచ్చారు.

"ఏమండీ; ఆఖరు సోర్స్‌గా మీ దగ్గర కొచ్చాను. మూడు వందల డాలర్లు కావాలి. మళ్లీ రెండు నెల్లలో తిరిగి యిస్తాను." యెంతో జాలిగా అడిగాడు. నిజంగా మా దగ్గర అంత డబ్బు లేదు. క్రొత్తగా వెళ్ళాము. ఎన్నో వస్తువులు కొనాలి. ఆ మాటే చెప్పాము.

"అయితే కారు మరెవరికో అమ్మేయమంటాను. భారతీయులు నిలకడలేని వారు అంటారు. మన రెపుటేషన్ పాడవుతుంది." అతను బాధగా ముఖముపెట్టాడు. మా వారు భారతీయుల మంచితనానికి తానే ప్రతినిధి అయినట్టు ఫీలయ్యారేమో, లోపలికి వచ్చారు.

"పోనీ ఆ మూడు వందలు యిచ్చేయి. ప్రిజిడైర్ లేకుంటే

మనము తచ్చిపోము. అతనికి ప్రిస్టేజ్ క్వెశ్చన్'. లోపల మాకి పోయినా, మాట్లాడక తీసిఇచ్చాను. అతను యెంతో యిడిగా కృతజ్ఞత చూపుతూ వెళ్ళిపోయాడు. ఇక్కడ రాను, రాను తెలిసిం దేమిటంటే జంతు విభాగములా, భారతీయులంతా విభాగింప బడినారు

ఆంధ్రులు ఉదహారణ కొక్కటుగా ఉన్నారు. ఇదంతా తెలిసి మన దేశం పారిపోదామా అనిపింపింది.

ఒకరోజు బజార్లో ఒకతను కనిపించి ఒంకరగా నవ్వాడు.

"వంద డాలర్లకు బదులిస్తారా?... అలా చూస్తారేం మూడెసి వందలు యిస్తారటకద. మాకు యెంతోచ్చిన మిగులుతు." అతని కేదో జవాబు చెప్పాను. రెండవరోజు మరొకతను వచ్చి "మీరు శెట్టుగారయ్యాకుటు కదా! మా కయితె యింటికి రెమిటెన్స్ పంపడానికి డబ్బు మిగులటు."

"పోనిద్దురూ. ఇంత దూరం వచ్చి గడ్డి కరవటానికా" అతని భార్యంది. గడ్డి యెవరు కరుస్తున్నారో అర్థం కా లేదు. "మీరు వియ్యం కొంటారా?" ఒకరడిగితే, మీరు కూరగాయలు తింటారా అని మరొకరు. నాకేం అర్థం కాలేదు. మా వారికో తమిళ స్నేహితుడున్నాడు. అతను చెప్పినవన్నీ విచ్చి అభ్దాలని తెలిసినా; మా వారు నవ్వుతూ, ఓపి

తగా కోతలు వింటారు. అందుకే ఆయనకి మా వారంటే చెప్పలేని ప్రేమ, గౌరవము. అతను ఒకరోజు వచ్చి మా వారిపై విరుచుకు పడ్డాడు. 'నీ కెన్నిసార్లు చెప్పాను! ఇక్కడ దొరవ యువా బతుకు తిరిగితే, ఫస్టున జీతము రాకముందే మా జీతమంతా ఖర్చు అయింది. మేము నెలకు కోడిగ్రుడ్లే వందజాలల్లి తింటాము. వెయ్యి ఖరో వందవుతుంది అని చెప్పలేవూ? ఎంత వచ్చినా, మా వాడి చిరుతిండ్లకే సరిపోదని చెయ్యలేవూ.'

'నీ గోల ఏమిటయ్యా! కొయ్య బొమ్మకి, సొరకాయలు బీరకాయలు అతలు లేక. సంగతేమిటో చెప్పు' విసుక్కున్నా రీయన.

'అదిగో, నీ శాంతము చూస్తే మండిపోతుంది. ఫలానా వా అతనికి తెప్పించి తిస్తున్నారు? మా దగ్గర తేకనే మేము లేదన్నామా? అతని స్వభావం మంచిదికాదు. అందరి దగ్గర తీసుకుని, ఈ వెధవల కెక్కడి నుండి వస్తుంది డబ్బు? తింటారా పెడతారా అని నిన్న అందరితో చెబుతున్నాడు. నీవు వినీ వారివలె డబ్బు అలా చేయటమే తెలుసుకు. ఒకే పూట తిండి తింటారుట...'

'అసలే అతిగా వేస్తారా. తింటామో, లేదో మా ఆరోగ్యాలు చూస్తే తెలియదూ! అందరు అను కునే మాటకు ఏమి బాధ్యుడివా? వెటకారంగా అడిగారు మా వారు.

'పల్లె మువ్వలా వెటకారంగా ఉంటావనే అలా అన్నారు. నేను అయితేనా ఫైర్ చేసేవాడిని.'

'ఏమీ చేశావులే. వాడు ఏం చేయడు. ఇంట్లో తిండికి, కటకట లాడుతూ, బయట బార్లో కూర్చొని అందరు చూడాలని బ్లాక్ అండ్ వైట్ విస్కీ త్రాగతాడు. పోద్దూ.'

'వన్నె పోనివ్వమంటావేమిటో! అతని మాటలు నీకు ఆమోదమే నన్న మాట!'

'ఇలాంటి విషయాలు అమోద కరంగా ఉంటాయా? ఒకందుకు బాధగా ఉంది, విద్యావంతులు, విచక్షణా జ్ఞానము కలవారని పేరు గాంచిన పెద్ద మనుష్యులు చిన్న పిల్లలా మాట్లాడటము. నా కొచ్చిన

కష్టంలేదు. వారే యెప్పుడూ అశాంతితో బాధ పడుతారు" మా వారి మాటలు వారి స్నేహితుడికి నచ్చనట్టున్నాయి ఆయన వెళ్ళిపోయాడు.

"అవసరాలు కట్టిపెట్టి, పోనీకదా అవి యిచ్చేగంతకు కదా, ఆయన యిచ్చే బిరుదు! వెళ్ళి తులిపెయ్యండి."

"తలనడము తెలిసే. ఆ తరువాత కథ యింకా రసవంతముగా నడుస్తుంది."

"మీ రన్నింటికి యిలాగే అంటారు. మీ స్థలంలో నేనే గనక ఉంటేనా..."

"ఉం... ఏం చేసేదానవు? వారి అజ్ఞానా... ఓ నవ్వు నవ్వి ఊరుకునే దాన... హైదరాబాద్ ఉండే కుటీరవేళ ... దే ... లెలిని ... వ్వుడే మరిచి పోయావా, "ఛాయా దేవి.." అవి బిరుదు ... యిచ్చారు. యెడమ... దే ... ళ్ళు..." ఆయన ... దగానే మూడు సంవత్సరాల కిం జరిన విషయము నా కళ్ళ ... మెదిలింది. యెవరో పిలువడముతో ఆయన బయటికి వెళ్ళారు

2

ఇంటి ... వారి పోరు యింతింత కాదయా. అన్నట్టు అద్దెకుండి విసుగువచ్చి వారి పోరు భరించలేక మా యిల్లు కట్టడం పూర్తి కాక మునుపే గృహప్రవేశం చేశాము. భాజా భజంత్రీలు ఏం లేవు. ఇంటి వారి సాధింపు నుండి తప్పించుకుంటే చాలనుకున్నాము. ఓ తెల్లవారు ఝామున నేను, చెల్లి పిల్లో బిరుదె శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి పటము తీసుకొని గృహప్రవేశము చేశాము. పూజా ద్రవ్యాలతో మావారు ... కొబ్బరికాయకొట్టి మామిడి తొమ్మలు ... పూర్తి ముగించాము. రాత్రి ... అమ్మా పిల్లలు వచ్చారు ... సా నన్ని వరండాలో పడేసి వెళ్ళిపోయారు. ఆ రాత్రి బంధువులతో ...ళ్ళి.

"...కి ... బాత్రూండదు దొడ్డి స్నానాలు గది లేవు. ఈ సామానులు యిప్పుడు సర్దుకుంటావే తల్లీ" అమ్మ ... పడి ది

"... లే ... జి... అంటారే" అన్నాను. వడమాన్న ... వండి, తిన్నాము ... వాళ్ళు వెళ్ళిపో... బాలు ప్లాస్టిక్ బిల్డింగ్ మెటీరియల్‌తో ... కడుతున్నాడు. నామా ... ను యిల్లు సర్దుతున్నాను.

"అమ్మా... తల్లీ... నీ పేరేమిటో అమ్మా..." ... మైన పిలుపు వినిపించి యెవరా అని తలెత్తి చూశాను ... పొట్టిగా ధవళ వస్త్రధారిణి అయిన ఓ బామ్మ

గారు నిల్చున్నాను ఎవరో తెలియక పోయినా పెద్దామె కాబట్టి నమస్కరించాను "హా తలే ..ఏం వినయము, ఏం లక్షణము! తెల్లవారు ఝామున రిక్షా ఆగుతుంటే చూచాను. అందరో అమ్మాయెవరూ చెల్లెలా, లక్ష్మి, సరస్వతుల లాగే ఉన్నారు. నిన్ను చూడగానే కడుపు నిండిపోయింది." తలపై ముసుగు సవరించుకుంటూ అన్నది. "అయితే రోజా అమ్మగార్ని చూస్తూ ఉండండి పాపాలన్నీ ఇయ్యాలే మునుగుతాయి" దూరంలో నీటి హౌజు కడుతున్న పావయ్య వెక్కిరించాడు.

"ఆ బియ్యము సంగ డానికి ఉండి ఉంటే కదా! బియ్యము బంగారము అయిపోయాయి. తల్లీ నీ పేరేమి టన్నావ్?" చెప్పాను.

"ఎంత అందుగా ఉందమ్మా పేరు. మా మనుమరాలు పిల్లకేం పేరో పెట్టిందమ్మా, గీతో, రాతో నటు నాకు నోరు తిరిగి చావదు." అలాగే నాకు తెలియని తన బంధువులనంతా పరిచయము చేసుంది. పతి బోరెడు చేయన్న బాధలకవంక పీకుతుంది బామ్మ దేవాంతకురాలే! నా భావము వసిగట్టింది.

"పాపము సామానన్నీ బయట పడి ఉన్నాయి. సర్దుకో. వస్తానమ్మా." ఆవిడ వెళ్ళిపోయింది ప్రొద్దుటే, నా పనికి సరిపోయింది. పిల్లవాడు అలసి పడుకున్నాడు. బియ్యము కడిగి స్టౌమీద పెట్టాను.

"అమ్మాయ్ ఏం చేస్తున్నావ్?" ప్రొద్దుటి బామ్మగారు వచ్చారు.

"వంట చేస్తున్నానండి."

"అన్నమేనా, కూర నార పీచు లాంటి వెధవ గోధుమ రొట్టెలు! బజారులో కిలో రెండు రూపాయ లంటున్నారు బియ్యము ధర కొర్రి గట్టిగా తీసుంచమ్మా."

"మాకా బాధలేదండి. మాకు వండుతాయి." నిజంగా ఆ లక్షణము గొప్పకోసమే చెప్పుకోవచ్చు.

"అలాగా అమ్మాయ్..." రహస్యం మాట్లాడినట్టు చెప్పింది. "అబ్బాయి ఎటో వెళ్ళాడు తిరిగి రాలేదు. సల్లడి బంధువులు వచ్చారు ఎవరు కొట్టు తెలిసి చావదు. ఓ నాల్గు గొట్టాల బియ్యమున్నంతే యిద్దాం. ఇలాంటి బతుక్కు, మధ్యతరగతి

కుటుంబీకులకు అతి సహజము. ఒకో సారి అగ్గిపులులు కూడా సరాసరి దగ్గర వచ్చుచుంటాము వెంటనే దబ్బాతీసి బిస్కెం ఇచ్చాము.

'రేపు వాళ్ళంతా భోజనాని కుంటే ఇబ్బంది, మరో వాళ్ళు గొప్పాలు పొయ్యమ్మా' అలాగే చేశాము.

"మా యింటిముందు రాశావు, రవ్వలు కొత్త వదిలి వస్తావా?" ఆమె కిటికీ దగ్గర ప్రక్కింటి వరకు తీసుకుని వచ్చాము.

"పొద్దుట ఇంత చీకటిలో లక్ష్మి దేవున్ని ... పించారని చెప్పేదే అమ్మగారు. ఇప్పుడు దాని కపిపించడానికి అప్పుడే బయటి నుండి వచ్చి మూసారు అడిగారు.

"పెద్దామె ఏదో మాట వరుస కన్నా ఎదురూ" చీరకాయలు తగుకూ కూర్చున్నాను.

"వదినగారూ... వదినగారూ..." పిలుస్తున్నా, నా మరదళ్ళు అని లేచాము. వరండాలో ఒక స్త్రీ నిల బడి ఉన్నారు. పెట్టు వాకిట గుమ్మ ముంది.

ఆమె ప్రక్కయింటిలో ఉంటూ వుంది. మా వారు రాలేదు. యింటి తాళం చెవి పోయింది. ఓ రెండు రూపాయలుంటే యిద్దరా ఉదయాన్నే యిస్తాము కొత్త వారిని అడగా ... ఏదో గా అనిపించింది. అయినా ముఖము చూస్తే అందరి లాంటి వారు కాదు అనిపించింది. మా బాబూ, ఇక్కడే నా యొక మందు ... సున్నారండి? అందులో మా ఊరే తీరక, ఇవిక లేక ఎంత వడిగము లేకుండా వస్తుంది! రెండు రూపాయలు ఇచ్చి పంపి నాము. అలాంటి ఆడువారాలు యెవరి కైనా కస్తాయి. కాని మర్నాటి నుండి నా పని ఇరకాటములో పడింది.

"అమ్మాయ్, ఇంటి పెంకా కప్పు ... తిని వచ్చి ... లేదు ... కాఫీ పొడుమిస్తావ్" అని అమ్మ గారు, "వదినగారూ! నాకింత పంచదార ఇవ్వండి పిల్లలకి ఉదయం మనగా పంపితే యింకా రాలేదు. బజారు నుండి" నా మరదలుగారి మాట.

"అమ్మాయ్ ఈ హైదరాబాద్‌లో వీధుల పేర్లు తెలియ కావటే తల్లి, పైదాబాజా, బాగా అక్కడ బంధువు లను చూపుంద లేదుట వెళ్ళాలి. పంతో ... ... ఓ రెండు రూపాయలుంటే యివ్వమ్మా."

"మా వారు రెప్పుడు వస్తారో తెలియ లేదు. పిల్లలకి ఫీజు కట్ట లేదని స్కూలునుండి తరిమేశారు. రూపాయి తలకై పెట్టుకున్నంది వదిన గారూ" "కాసింత పెరుగు, రెండు బంగాళా దుంపలు యివ్వు. మా వారందరికి బయటే భోజనమట. ఈ రెండు దుంపలు వేయించుకుంటాను. అమ్మ ట్టు కాఫీ పొడుమివ్వాలి కదూ, రే పిస్తాము తల్లి..."

"వదినగారూ! మావారి బంధువులు వచ్చారు. ... లేవు అప్పట్టు వారికి కావలెనదూ!"

"అమ్మాయ్ బుట్టెడు రొట్టులుంటే

యిద్దూ. మా వాడికి చెప్పి నాల్గు రోజులు అయింది."

"పదిహేనగారూ! ఎంత మతి మరుపో చూడండి. చిన్న అల్లుడు వస్తాడని అన్నీ తెప్పించి కందిపప్పు మరిచాను! దైవమువుంటే ఇప్పుడు గుర్తు నాకు నవ్వొచ్చింది. అయితే ఇల్లు ఉన్న పసిపాపనా మరదలన్న మాట వయము బామ్మగారు "చిన్నిగారని పిలవలేదు "ఏమిటండి అలా చూస్తారు? ముందు తీసుకెళ్ళిన వస్తువులు యివ్వ లేదనా! మా అమ్మాయిని పంపిస్తాక అన్నీ యిస్తాను లెండి."

"అది కాదండి. మా యింట్లో అయిపోయి వారం రోజులు అయింది. డబ్బుకు యిబ్బందిగా ఉండి తెప్పించలేదు."

"వెలకు ఓ నాల్గు కిలోలు తెప్పించుకోవాలి. ఇల్లన్నాక ఆ మాత్రం ఉండాలి." అని ఆవిడ వెళ్ళిపోయింది.

"అమ్మాయ్ మీ యింట్లో మిషను ఉందట. నీ చెల్లెకు రెండు రవికెలు కుట్టమ్మా"

"నా చెల్లి..." ఎవరు! నాకున్న దొక్క చెల్లి కొన్ని వందల కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. "ఇదేనమ్మా, మా ... పనికి పెళ్ళాం." నీకు ఏం తెలియనట్లు నవ్వింది. "పాపం రవికెల గుడ్డ తెచ్చి వారం రోజు లయింది. టైలర్ వాడు రూపాయి పావలా అడుగుతున్నాడు. 'నాకు పెద్దగా కుట్టురాదు. ఎలాగో నావి మాత్రం కుట్టుకుంటాను. ఇంకా తీరికుండదండి. ఈ మాత్రం కష్టం నిష్టమని తీస్తుంది."

"నాకు తెలియదటమ్మా. అది వారం ఇస్తా..."

"ఒక్కరోజు నాకుండేవి. ఇంట్లోకి కావల్సినవి చూసుకోవాలి. సినిమాలకు వెళ్ళాలి బంధువులు వస్తారు."

"ఊ... ఇదివరకు ఈ యింట్లో యింటామెకు మిషన్ ఉండేది. వీధిలో వారందరికి కుట్టి పెట్టేది ధర్మతల్లి." అని వెళ్ళిపోయింది.

బదుళ్ళు తీసుకోవడాలు ఇవ్వడాలు చాలా సహజమైనవి కాని మితిమీరరాదు. బామ్మ, పరమేశ్వరరావుగారు మితిమీరిపోయారు. ఒక వస్తువని కాదు, సమస్తమూ, సమయా సమయాలుండేవి కాదు ఇట్లో ఏకరువున్నా రావడం అడగడం మామూలు అయిపోయింది. నేను ధర్మతల్లిని కాదు ధనవంతురాలిని అంతకంటే కాదు. అయితే యింతగా యిళ్ళు తిరిగే అలవాటు ఎందుకు! వారు డబ్బుకు కటకటలాడిపోతున్నారా అంటే అదేం లేదు సాయంత్రము యిటు నా చెల్లెలు, అటు మరదలూ, కనకాంబరాలు, మల్లెలు, మరువం కొంటూ కనిపించేవారు అర్థరూపాయి పూలు అలా తేలికగా కొనే మనుష్యులు కొన్నిసార్లు పది

పైసలకు ఋణాలు అడగటం చిత్రంగా కనిపించింది.

మా బాబుద్వారా, వీధిలో గుట్టుగా కాలక్షేపం చేసే మరో ఇల్లాలు పరిచయమయింది. ఆమె యింట్లో నలుగురు పిల్లలు. మావాడు అక్కడే ఆడుకునేవాడు. ఓ రోజు మాటల సందర్భంలో మరదలి మాటలు, బామ్మగారి విషయాలు ఆమెతో చెప్పాను.

"ఈ వీధిలో వారిద్దరంటే అందరికీ తెలుసు. అందరిని వెర్రి పీనుగులను చేస్తారు. మీరు కొత్తవారుగా. మేము రెండక్షరాలు 'లేదు' అని నేర్చుకుని చాలా రోజులయింది." ఆవిడ తన అనుభవాలు చెప్పింది. వారింట్లో వారేం మూర్ఖులు కారే. చదువూ, సంస్కారం కలవారిలా యెందుకు ప్రవర్తిస్తారు? కోర్కెలు గుర్రాలవలె పరుగులు పెడతాయా?

నెలరోజులు గడిచాయి. ఏ ఒక్క రోజూ, ఏ ఒక్క వస్తువూ అడగనిది లేదు. ప్రొద్దుటే వాళ్లింట్లో రెండు గీతలు గీసి ముగ్గు డబ్బాతో వెనక్కి తిరిగాను.

"గుమ్మడి నిండుకుందే తల్లీ. కొందామంటే మరో వారం రోజుల్లో ఇల్లు మారుతున్నాం. విడికెడు పెట్టు" బామ్మగారు చెయి చాపారు.

"ఎందుకు, ఎక్కడికి మారుతారండీ?"

"ఈ చుట్టుప్రక్కలంతా పాడుజనముందే. చచ్చారే తల్లీ. అవసరమైతే అడుకోనేనా ఉండేది? బ్రహ్మగారు చెప్పినట్టు ... ఆఁ ... ఫలానా వీధిలో నాలుమంచి కొంపలున్నాయి" ముగ్గు పిండి తీసుకుని వెళ్ళిపోయిందావిడ. ఆవిడ యిల్లు మారితే బతుకు తీపవుతుందా, అన్న భయం పట్టుకుంది. చిన్నవి, చవ్వవి పోనీ అనుకున్నా, ముగ్గివి, పెద్ద బావతులు చాలా ఉన్నాయి. ఏ ముక వదలాలి? బియ్యమూ, డబ్బు యిచ్చుకు రమ్మని పనివాళ్ని పంపాను. అవ్వ తిరిగి వచ్చింది! తనే తెస్తారటమ్మా! మరో గంటలో, చేతిలో కోటుసూరట్టు పట్టుకుని వచ్చింది బామ్మగారు పాలుస్సరంటూ తూచ్చింది

"పప్పో, పులుసో చెయ్యమ్మా. నక, నవలాడే కోటసూర" ఆ తరువాత ఆమె బంధు పురాణం విప్పింది.

అంతా లక్షాధికార్లే దానకర్ణులే. నా ముఖంలో విసుగుదలం కని పెట్టిందేమో, చూడమ్మా అమ్మాయి పది రోజులపాటు ఊరు వెడుతున్నాడు. అప్పుడు మిగులుతాయి బియ్యము. వస్తుంటూ కట్టు పళ్ళల్లో పెట్టి తెస్తానే లేచిందీ' అని లేచింది, ఆమెను సాగనంపుతూ బయటకు వచ్చాము. అప్పుడే మా అవ్వ మధ్యాహ్నం గానించి యిండబోతుంది

"ముక్కాల్లా ఉన్నావే. యింత నుష్టులేవా? నిశ్చయంగా ఇంత వేసే రెండు నెతికిళ్ళు ఒడిలో పోసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడు ఆ ఓ మంచి పచ్చి ... చతికిల బడ్డారు. వాళ్ళ మనుమరాలు పూల ... చేస్తుంది బామ్మగారు వచ్చారు.

"అమ్మాయ్! పది పైసలివ్వవే. కల్లా కనిము కొనాలి. వాళ్ళు ... ఇచ్చేస్తా మిగా' వాడు మందికో ఉంది. మేము పైసా పైసాకు కక్కుకటలాడు తుంటే వారు హాయిగా అన్నీ అను భవిస్తున్నారు.

"లేదండి. నా దగ్గర ఒక పైసా లేదు' ఆ రోజు నుండి లేవన్నమాట చెప్పుకున్నాను మరదలు కాస్త నయమే మనను పడితే, మరురోజు మరో దస్తు ఊ అవసరమనుకుంటే పంచదార, కాఫీ పొడుం లాంటివి తెచ్చి యిచ్చేది. బామ్మ మనుమ రాలు వీధిలో వారందరికి ఉత్తుల్యను తిరుగు యిచ్చిందట. నాకయితే యివ్వలేదు నయమే అనుకున్నాను. బామ్మ మనుమరాలు ఆఫీసు నా చెల్లెలు లాగా కలిసిందే. బామ్మతో పాపులా వాదులాడుతుండగా నన్ను బయట పడలేదు.

ఆఫీసు వారికి మూడు రోజులు సెలవలుండాయి. మాకు సెలవు రాలేదు. మొదటి తేది పెళ్ళి రెండవ తేది ఆదివారము అన్నట్టు వచ్చాయి. పిలుచింగా చేతిలో ఎట్టి ఏమీ లేదు. ఇన్నాళ్లలో స్నేహితురాలు టికెట్ తీసుకుంటే ఊర్కుళ్ళి నాను. ఇంటికి రాగానే పనిమనిషి దాని

"అమ్మా! యింట్లో పదిరోజుల గింజలు లేవు, జీతం కావాలి."

"నాకు, అయ్యగార్కి జీతాలు యెలా యిచ్చేది?"

"ఇట్టాగ పెట్టి యిల్లాగ మ్మా రెండు రూపాయలే, లేకపోతే లేవని చెప్పినా అది నమ్ముతుందా? దాని దృష్టిలో ఉద్యోగస్థులు వారికి పూట ఉపవాసముల్నా ఇంటి వలగని బట్ట లేమున్నామాయే. వాళ్ళో ఉపాయము తోచింది.

"బామ్మగారి మనుమడి జీతం వచ్చింది. అడుగుపో" అన్నాను. అప్పటి గొడవ వదిలించుకున్నాను. మరో పది నిమిషాల్లో మా నవ్వు బామ్మగారు ఊరువ..ము, మది ... మే అటు యిటు వెళ్ళే

మము కింతేమిటని అడగటము మానివేసింది.

"మర్యాద తెలియాలి. చదువుకున్నా, చదువుకుంటూ ఉండుకు? ఇరుగు పొరుగులని ఏదో ఒకటి తీసుకుంటే, ఏమాటకు పని మని ..., అవ్వ ...' అని గడ్డప్ప ... చూచాను. రెండు రూపాయల ... మనవడు ... మనుమరాళ్ళు ... వెళ్లాయి. నా వంక ఒక తీక్షణమైన చూపు విసిరింది. ఇలాగ్ తంటాలు ... అప్పట్లు. ఆ రోజు గొడవ ముగిసింది.

ఆ రోజు లాంటి రేపటికి ఆలస్యం అయింది. త్వరగా పని ముగించుకుని వచ్చేసరికి చీకటి పడింది. ఇప్పటి దాకా అలవాటుగా తాళం తీయకుండా ... తాళం చెవులు అక్కడే మరచి వచ్చాను. అందులో మా యింటి తాళం కీస్ కూడా ఉన్నాయి. అప్పటికే గంట ఆరు దాటింది. ఏడు గంటలకే, మా వాడు ఫోను చేస్తాడు. ఇంటి కెవరయినా వచ్చారా, ఇక ... పడిపోతా ... రెండో కీ మా వారి దగ్గర ఉంది. మా ... బియ్యంలో ... ఓ గొట్టం ... మా మేనల్లుడు వస్తే ... పంపితే తీసుకువస్తాడు కదా అని. వరండాలో నిలుచున్నాను. వాళ్ళ మనుమరాలు ... వరండాలోకి వచ్చింది.

"ఏయ్ అవ్వాయి. ఎవరికిచ్చారు, ఎవర్ని ... గుడిస్తారు! నా కిచ్చారా. ... ఇలా అడిగితే మర్యాద ఉండదని చెప్పు. ఇలాగలవంటి ... ...' అని విసురుగా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఆశ్చర్యపోయాను. ఇలాంటి మనుష్యులు కూడా ఉంటారని మొదటిసారిగా తెలిసింది. పోయిన ... పెట్టుకుంటూ ... ఆ ... మర్నాడం ... అనుకున్నాము. మరో రెండు రోజులకు ఓ ... అమ్మ దానిని ... మనుమడు, మనుమరాలు వెళ్ళిపోయారు. ... కొట్టు ... కొడుకు ... గుమాస్తా ... అంతా గోల పెడుతూ ... అడిగినప్పుడు, అమ్మ! మేము ... మాతో ... మరి కొందరు ఫూల్స్ అయ్యారని తృప్తి చెందాము.

3

నాకు సికింద్రాబాద్ కు ట్రాన్స్ఫర్ అయింది. ... రైలు బండిలో వెళ్ళి రావటము సరదాగానే ఉంది. ... నా స్నేహితురాలు ... చెప్ప

తుంటూ, మా మరదలు యింటి ముందు నుండి వెళ్ళేవారము. మా మరదలి కూతుళ్ళు మా వయసు వుందో, ఒకటి అర తక్కువేనో వారి గేట్లో నిలబడి, నలగని దుస్తులతో మాపై విమర్శలు డైరెక్ట్‌గా విసిరేవారు. వీధిలో పేరు మోసిన వారితో మా కెక్కడ కుదురుతుందని తప్పుకునే వారము.

ఆ రోజు బండి దిగుతుండగానే వాళ్ళమ్మ మహమ్మరాలు కనిపించింది. నన్ను చూడలేదు. మా భవానిని మాత్రమే చూసింది. అత్యంత సంతోషంతో తన కేదో చెప్తోంది. నేను అక్కడకు చేరాను. నన్ను చూస్తూనే ముఖం మాడ్చుకుని వెళ్ళిపోయింది.

'ఆవిడ నీకు తెలుసా! నన్ను చూసి అలా వెళ్ళిపోయిందేం!' భవాని అడిగింది. మా యిరువురి పరిచయము చెప్పక తప్పలేదు.

'అలాగా. సాయంత్రము నోము నోచుకుంటుందిట. పేరంటానికి రమ్మంది.'

'వెళ్ళరా ఇదిగో... భలా వా వారిక్కు తెలుసా! ఆవిడ పేరంటానికి రమ్మని చెప్పింది' అన్నాను. ఇది వరకు భవాని ఆ వైపునే ఉండి వచ్చింది.

ఇందాక పిలిచిందే మా చెలెలు వారింటికి మీయింటికి గోడే అడ్డము' సమస్య తీరింది అనుకుని, త్వరగా యింటికి వచ్చి, తయారయి యిద్దరమూ పేరంటానికి బయలుదేరాం.

నేను వెళ్ళిన వాళ్ళింట్లో హాలు నిండుగా ఉన్నారు జనము అందరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. నేను ఒంటరిగా ఒక మూల కూర్చున్నాను. పసుపు, కుంకుమ, పండు ఇవ్వగానే తీసుకుని వచ్చాము. భవానిని పిలుద్దామని పక్క వాటాలోకి వెళ్ళాను హాల్లో నుండి పేరంటాళ్ల మాటలలో నుండి మా చెల్లాయి గొంతు స్పష్టంగా వినిపిస్తుంది.

'ఆవిడ మీ కెలా తెలుసు భవాని గారూ!'

'నా జతనే పని చేస్తుంది' భవాని చెబుతుంది. అయితే నన్ను గురించే నన్న మాట.

'అబ్బో ఆ మనిషి మహా గట్టిది.

మేము భలే పేర్లు పెట్టాము. 'జలగా' అని 'షైలాక్' అని 'భాయీ దే' అని. అసలు కూడు తింటారో లేదో అవసరమైతే వీధిలో వారి ప్రాణాలు పోతున్నా గుక్కెడు మంచి నీళ్ళివ్వరు...' తన ప్రశ్నాపానికి ముగిసిపోతూ యింకేమో చెప్ప బోయింది. మా భవాని ఓ క్షణం కసిరింది.

'నువు చెప్పింది. ఆ వీధిలో వారంతా చెప్పారు యెవర్ని గురించి చెప్పా. పొద్దుట లేస్తూనే బజార్లకు తిరిగే వారు. ఇళ్ళు ఖాళీ చేసే టప్పుడు గుట్టుగా ఖాళీ చేశారట. పోలీయితే...' మా భవాని మాటలు మధ్యలోనే త్రుంచి వేసింది మా చెల్లెలు. నేను చూడలేదుగాని, భవాని చెప్పింది వంద క్యాండిల్స్ పవర్‌లో వెలిగే బల్బులాంటి ముఖం, జీరో వాట్స్ బల్బులా మారిపోయిందట. మిగిలిన వారంతా ళ్ళు గమనించారేమోనని కంగారు పడిందట.

'మా అమ్మగారు మేం చెబితే వినకుండా అలా వెళ్ళేదండి ...' నేను తలుపు మీద కొట్టగానే భవాని లేచి వచ్చింది. యెంత తెలివి గలది. నేనుమంతా అక్కమ్మ మీదికి నెట్టివేసింది వెంటనే ఆ అమ్మాయిని వాళ్ళు తులిపి బదులిచ్చే జాలితో తలపోస్తున్నాను, గుణం లేని మనుష్యులతో స్నేహం చిట్లిపోతుంది. విద్యాహీనులలో నీ వారిలో కూడా మంచితనముంటుంది అద్దె, కుంటే. యింటో ప్రక్కవారికి పని చేసే మనిషి, ఒకరోజు అర్ధరూపాయి బకాయి తీసుకుంది. ఇల్లు ఖాళీ చేసి వచ్చాను. ఆ విషయమే మరిచి పోయాము. ఒక రోజు దారిలో కని పించింది.

'అమ్మా, నేను మీకు డబ్బు లివ్వాలి. వద్దామంటే ఇల్లు తెలియదు' దానికి సంధి వివరించింది.

'వద్దులే గుండమ్మా యెన్నిసార్లు నాకు పనులు చేయలేదు.' వారించాను. నా వెనుకాల అన్నవరకు వచ్చి యెక్కించి వెళ్ళిపోయింది, గుండమ్మకున్న సంస్కారము కూడా లేదా!

'ఆ అమ్మాయి అన్న మాటలు విన్నావా!' భవాని అడిగింది.

'ఆం...' అన్నాను.

'అలాంటి వారి మాటలకు బాధ పడుతావా!'

'బాధకాదు భవానీ, ఈ అప్పు చేసి వస్తువులు అనే వారికింతా యింత పొగరా, బకాయిలు చేసి తీర్చక పోగా, చిరుదులిస్తారా! వారికల్ల పొందిన సాయము అప్పుడే యెలా మరచిపోయారు!'

'అదంతా మిడి మిడి జ్ఞానము వల్ల అనే మాట. మానసికంగా యెదగలేకున్న మాట ఒక విషయము ఒప్పుకోవాలి. అభిమానము లేని వారు అలా బకాయిలు చేసి చిందులు త్రొక్కేవారే సుఖంగా బ్రతుకుతారు. మనలాంటి వారము ఇబ్బంది పడతాము' భవాని ఓదార్చింది. స్త్రీ విజ్ఞానము దూరం నెట్టి వికాసించని మనసుతో, అమ

అసహ్యమైన మాటలవి తనను తాను గొప్పగా భావించుకుంటుంది. ఆ కోపమూ అంతవరకే మా చెల్లెలు అను కుని ఊరుకున్నాను.

ఈగాడు మిత్రుడు నా తమ్ముడు విదేశాల లోకి ఉద్యోగరీత్యా వెళ్ళిన పెద్ద మనిషి మా వల్ల సాయం పొంది, మనస్ఫూర్తిగా అనడము చిత్రంగా అని పించింది.

"ఏమ్మా అంత దీర్ఘాలోచన" తల తెత్తి చూశాను. చౌధరిగారబ్బాయి కులాభిమాన విద్యార్థుడు అతన్ని చూసే సన్నయ్యో గుర్తుకు వస్తాడు. శాంతగా హితవు చెబు తాడు.

"రావగారే !" మా వారికి కేకలే! అంటారు.

"అయితే వెళ్ళారు. రండి" కార్యార్థులైన ఆహ్వానించాము. విషయాలు చెప్పాము. అనువు వచ్చారు.

"అది పెట్టుకే కొత్త అనుభవములా ఉందేమిటమ్మా. మాలాంటి అనుభ వాలు అయి తరవాత వచ్చిన వారే ... తెలియజేసేవే, ముందే నా కష్టాలు చెప్పడం మొదలు పెడతాను. అతి తెలివిగల వారయి అనుకుంటాను. వారి శక్తికి ఎంతు వైపులా పదునే."

"నిజమే." అతని భార్య అందు కుంది. "డబ్బిస్తే పిలిచినాడి, మనకు లేని దుబ్బు ఏది దగ్గరలా వచ్చింది అంటారు. ఇవ్వకపోతే 'నమ్మి ముట్టు కోరే...' అంటారు ఇచ్చి రెండు విధాలుగా బాధ పడే కంటే ఇవ్వకపోవడమే మంచిది ముఖ్యంగా మీకు డబ్బి చ్చారే... అతనిలాంటి వారు అమృతం త్రాగినా 'విషం' అంటారు. మొదటి రెండు సంవత్స రాలలో యిలాంటి అనుభవాల ... బుద్ధి తెచ్చుకున్నాము"

"తెలిసింది తెలిసింది ఇక జాగ్రత్తగా ఉండడమే మాత్రం మిము ... మా మూడు తరాల గంగలో కలిసిపోతాయి ... కాల ప్వాద యులూ మీ గుణాలు చరిత్రలో కూడా లేవు. మీ ... చక్రవర్తి ... అని చెప్పేసి ... కొండి.

"సారీ... ఇదో ... అను కున్నాము. ... మాట్లాడి వెళ్ళి పోయాక ఇద్దరం మరొక్కసారి ... యిద్దరం ... నా ... పైగా మా వారికి ... బుద్ధి పుడుతుందో! అలాగే ఆదరా భ్యాగ్రత్త పడడము మంచిది. కలిగి నాలెన్నట్లు మీ ... కోపతాలు ప్రారంభించాలి.

అంకితము :

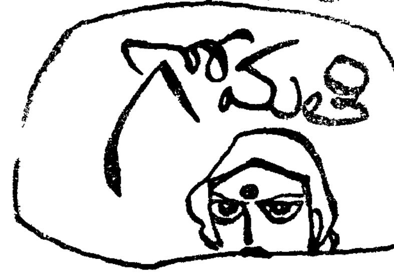
[illegible]

— రచయిత్రి.

●●●

జ్యోతి

సీరియల్

ద్వివేదుల విశాలాక్షి

[గత సంచిక తరువాయి]

"నువ్వు ఇంతకు పూర్వం అన్నట్లు నేను స్వార్థపరుణ్ణి గోమతీ! ముఖ్యంగా నీ విషయంలో అతను అంటే నేను అక్కడ ఉంటే ఆ స్వార్థం ఏ వెర్రితలలు వేస్తుందో చెప్పడం కష్టం. అందుకే వెళ్లిపోయేను. నా గాలి నీకు సోకనంత దూరంగా నా నీడ నీ వైవాహిక జీవితంమీద పడకుంత దూరం" గోపాలం ఆవేశంగా, హృదయ విదారకంగా చెప్పుకు పోతున్నాడు. గోమతి మౌనంగా తలవాల్చి వింటున్నది.

62

గోమతి అక్కడ కాలు పెట్టే వరకు ఉన్న చిరువెలుగు వ్యథాభరితమైన ఆ సంభాషణ విశుద్ధి కావటం మెల్ల మెల్లగా తప్పుకు పోయింది. అభాగ్యులకి, అరులకి నా నీడలో చోటు ఉంది అన్నట్లు చీకటి ముందుకొచ్చి ఆవుకొంది. ఇంటిలోని దీపాల వెలుగులు సమయం చూసుకొని తోటలో కొమ్మలలో ప్రయత్నిస్తున్నది. దూరంగా ఉన్న గేటు లైట్లు కొంత కొంత వెలుగలో చీకటిని తరుముతున్నాయి.

నల్లని ఆకాశంలో అక్కడక్కడ మెరిసిన చుక్కల నడుమ బాల చంద్రుడు ఊగుతూ ఉత్సాహంగా ప్రకాశిస్తున్నాడు. ఇప్పటి వరకు కొబ్బరి చెట్ల ఆకుల్లో, అశోక వృక్షాల చిగుళ్లలో కదలిక, మెదలిక లేని ఉండి గాలి కథ

వింటున్న గాలి ఉస్సురని నిట్టూర్చి బయటికి వచ్చింది.

ఆ చిరువెన్నెల వెలుగులో గోపాలం కళ్ళలో తడి; గోమతి కంఠంలో ఆర్ద్రత, ఇద్దరి మనసుల్లో మోయలేనంత బరువు; ఆ విషాద రాగానికి శృతిలా కీచురాళ్ళ రొద; దూరంగా కప్పల బెకబెక.

తాను చూడని ఆ ఉత్తరంలోని విషయాలు గోపాలం ద్వారా విన్న గోమతి మనసు వెయ్యి గొడ్డళ్ళతో నరుకబడినట్లు ఛిన్నాభిన్నం అయిపోయింది. ఆనాడు తన చేతబడిన చిన్న కాగితం ముక్కమీద ఉన్న 'నా ప్రియమైన గోమతీ' అన్న సంబోధన చెవుల్లో రింగుమన్నది. తల్లి పట్టువల్ల తాను నష్టపోయిన జీవితం కళ్ళముందు కదులాడింది. 'ఎంతపని చేశావు? ఎందుకిలా అనుకొన్నావు బావా! నా దగ్గర...

జరిగిన కథ

గోమతి, గోవిందు చిన్ననాటి నేస్తాలు. వారివి ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళు. వారి అల్లరికి వూరూ వాడా ఏకమయ్యేది.

ఇలా వుండగా గోమతి తండ్రి రామనాథం ఒకనాడు తల్లి దండ్రులులేని తన మేనల్లుడు గోపాలాన్ని యింటికి తీసుకు వచ్చాడు. వాడిని పెంచి పెద్దచేసే భారం తనపై వేసుకున్నాడు. గోమతిని వాడికిచ్చి పెళ్ళిచేయాలని రామనాథం దంపతులు ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నారు. అతనికి పెద్దచదువులు చెప్పించారు. కాని, గోమతి తన్నుగాక గోవిందును ప్రేమిస్తున్నదని భావించి గోపాలం ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోనని చెప్పివేశాడు. గోమతి పెళ్ళి గోవిందుతో జరిగిపోతుంది. ఒకనాడు గోవిందు పని చేస్తున్న ఫ్యాక్టరీలో యాక్సిడెంటుకు లోనవుతాడు. కృత్రిమపాదంతో హాస్పిటల్ నుండి యింటికి వచ్చాడు గోవిందు. గోమతి జీవితంలోకి తిరిగి గోపాలం వస్తాడు. పెద్ద హెూదాలో వున్న అతడు గోమతికి మంచి ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాడు.

గోపాలం ప్రవేశంతో ఊహించలేని అనేక మార్పులు రాసాగినై. దాంతో గోవిందు మనసు కకావికలమై పోయింది. గోవిందు నోదార్చాలని గోమతి ఎన్నో విధాల ప్రయత్నిస్తూంది —

ఒక్కసారి... ఆ మాట అనిపించుకుంటే...' గోమతి కంఠం గద్గదికమై మిగిలిన మాట పైకి రాలేదు.

ఇంతకాలంగా గోపాలాన్ని ఒక్కసారి కూడా 'బావా' అని గోమతి పిలువలేదు. సాధారణంగా ఏ సంబోధనా అవసరం లేకుండా సంభాషణ సాగించేది. తప్పనిసరి అయితే "గోపాలం" అనేది.

గోమతియొక్క మిగిలిన వాక్యం అంతా గోపాలం విప్పించుకోలేదు. ఆ బావా అన్న రెండు అక్షరాల పదం మాత్రం అతనికి కర్ణపేయంగా వినిపించింది. అంతవరకు కళ్ళలో ఉబుకుతున్న నీరు ఆనంద బాష్పాలుగా పొరలుతూ బుగ్గల్ని తడిపింది.

గోమతి జాలిగా అతనివంక చూసింది.

'ఏడవకు బావా! నువ్వు కంట తడి పెడితే నేనూ ఏడవ వలసి

ఉన్నుంది. మనల్ని ఓదార్చేందుకు ఈ మహా ప్రపంచంలో ఒక్కరు కూడా ముందుకి రారు' అంది.

గోపాలం మెదడుకి ఆమె అన్న మాటలు అందాయో లేదో చెప్పడం కష్టం. ఏ భావం అతడి ముఖంలో కన్పించలేదు. వేళ మీరుతున్న రాత్రికి, చిరువెలుగు చిందిస్తున్న ఆ చందమామకి తన కథ విన్పిస్తున్నట్టు చెప్పుతు పోతున్నాడు.

"కొంతకాలం విదేశాలలో తిరిగి వచ్చినప్పటికి మనసుకి కొంత ఊరట కలిగింది. మంచో, చెడో జరిగి పోయిన దానికి వగ చెందుతూ కూర్చుంటే ఫలితం లేదన్న వివేకో దయం అయింది. భగవంతుడు నా కోసం నిర్ణయించిన దారిలో ప్రయాణిస్తూ పరిస్థితులతో రాజీ పడాలనుకొన్నాను.

"ఆ సమయంలో అందమైన అనుపమ యువతి అరుణతో పరిచయం అయింది. కొంతకాలం గడిచేక ఆ పరిచయం వివాహానికి దారి తీసింది. ఈ రోజు నేను ఈ పదవిలో ఉన్నానంటే దానికి కొంతవరకు అరుణే కారణం. ఆమె తండ్రికి పెద్దవారి మధ్యగల పరపతి, అందు ఫలితంగా కలిసివచ్చే అవకాశాలు, అన్నీ కలిసి నన్ను అందలం ఎక్కించేయి.

"జీవితంలో అదృష్టం ఒకసారి నన్ను చూసి పరిహసించినా, వేరొక సారైనా ఆ పటుగా కల్పించుకుని సంతృప్తి చెందేను. కాని, అభాగ్యుని జీవితానికి అవలిగట్టలేని గోపతి! దుఃఖంలో, దురదృష్టంలో మునుగుతూ, తేలుతూ చివరికి ప్రాణం విడవడమే గతి మిగిలేది.

"మా వైవాహిక జీవితం పెళ్ళికి తిరిగేవరకే వెల్లివిరిసింది. సంసారంలో కలతలు రేగి, కంటక ప్రాయమయింది. ఒక విధంగా ఆ అవాంఛనీయ పరిణామానికి నేనే కారణం. పెళ్లి చేసుకొన్న ఆమెను అంత మనసుతో ప్రేమించలేక పోయాను. నా మంచి కోరమైన ఆమె మీద ప్రేమ చంపుకోలేక పోయాను.

"అరుణ అభిమానవతి. తన భర్త హృదయాన్ని ఇంకో స్త్రీ పాలు భాగం పంచుకొని భర్తను పాగించే మనస్థితికి ఆమె దిగజారలేదు. ఫలితం ఇద్దరం వేరుపడడం.

"పకాలంలో పరిపూర్ణమైన వసిచేసింది అరుణ. ఇద్దరికి విముక్తి కలిగించింది. ప్రస్తుతం ఆమె భర్తతో చంటి పాపతో ఈ ఊర్లోనే ఉంటోంది. మా ఇంటి పక్కకి ఆమె భర్త కూడా వచ్చాడు. ఒకప్పుడు ఒక సమయంలో మేమిద్దరం భార్యాభర్తలమన్న సంగతి వలు మా ఇద్దరి మనసుల్లో ఏ విధంగానూ రావు. అందుచేతనే ఎక్కడ తారసపడినా ఎటువంటి వ్యగ్రతా

భావం లేకుండా స్నేహంగా పలుక రించుకొంటాం.

"అరుణ పెళ్ళయిన తరువాత నా జీవితంలో ఇంకొక స్త్రీ రాకు [illegible] తన నాశము లేదని నిర్ణయించు కొన్నాను. గృహస్థుగా నేను పొంద లేకపోయిన తృప్తిని కల్పించి నని చెయడంతో, కలిసి మెలిసి తలు పుతో సరదాగా తిరగడంలో పొందగలుగుకొన్నాను. ఈ విద్యాయం నుంచి భరిశాస్త్ర అందించిందిం. [illegible] సరసత పెరిగింది. జీవి తంలో [illegible] ఎదిరించుతున్నా [illegible] వంశస్థి [illegible] ఆ విధంగా మిగి లిన [illegible] [illegible] లేకుండా [illegible] తను [illegible]

"ఇప్పు క్రమబద్ధంగా [illegible] పోతున్న ఆ సమయంలో [illegible] వ స్థితుల్లో న్యు ఎదురువద్దాన్ని [illegible] మొనటు చూడగానే [illegible] [illegible] నా జీవితంలో ఎంతగా [illegible] అమ [illegible] అంతలోనే నిమ్మ తిరిగి చూడగా [illegible] గడం అన్ని వరాన్ని ప్రసాదించిన ఆ భగవంతునికి భక్తితో నమస్కరిం చేను."

గోపాలం [illegible] చెప్పుత్తు పోతు న్నాడు. తను పనవంపినది ఇంత [illegible] గోమతి లేదింది. అమె [illegible] లేకుండానే [illegible] వెన్ను [illegible] దారితీసేను. మొద్దుపోయిన మనసు [illegible] చర్యని ప్రశ్నించలేను.

సరదా [illegible] ఉన్న తండమామ "ఇంత [illegible] వెళ్ళిపోతున్నావా గోమతీ" అని ప్రశ్నించేడు. గేటు [illegible] కావలావాడు [illegible] గుతున్నాడు. [illegible] వరండాలో వంటవాడు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గోమతి గేటు [illegible] [illegible]

గోపాలం మనసుకి ఆ విషయం అందేసరికి గోమతి గేటుదాటి రోడ్డు మీదికి వచ్చింది. "గోమతీ [illegible]" గోపాలం పిల్చిన పిలుపు అతనికి మాత్రమే [illegible]గింది. గోమతి వెనుతిరిగి చూడలేదు.

ఆ రాత్రి సమయంలో [illegible] ఎవరో చెప్పి పంపినట్లు, ఎదురుగా వస్తున్న [illegible] [illegible] ఎక్కివెళ్ళి పోయింది గోమతి. పెళ్ళికొడుకు [illegible] గేటుదాకా వచ్చిన వారు [illegible] పోయింది. గోమతిని ఆ సమయంలో [illegible] [illegible] గోపాలానికి [illegible] అమెని వెంటతరుము [illegible] అనుసరించేంతటి [illegible] మనసు [illegible]

గోమతి ఎందుకిలా చేసింది? తనని [illegible] [illegible] వెళ్ళి పోయిందా? తిరిగి ఈ ఇంటికి ఎప్పు డైనా వస్తుందా? కళ్ళు మూసుకొని సోఫాలో కూలబడ్డాడు.

గోమతి ఇల్లు [illegible] టాక్సీవాడికి డబ్బులు ఇచ్చి [illegible] వరండాలో అంత [illegible] నిలచి ఉన్న రంగమ్మ ఇంటిలోకి వెళ్ళిపోతూ [illegible]

కనిపించింది. చిన్న కిటికీలోంచి, ఈ తవ్వల్లా ఉన్న రెండు కళ్ళు వెనక్కిరిగి పోతున్న టాక్సీ లైట్లు వెలుగులో స్పష్టంగా కన్పించేయి గోమతి తిన్నగా పెరటాకిపోయి కన్నీటి చారికలతో మలినమైన ముఖాన్ని కడుక్కొని వచ్చింది.

పీట వాలుస్తూ "రా... భోజనం చేద్దువుగాని" అంది రంగమ్మ. వడ దెబ్బతిన్న మనిషి ప్రాణంపోయే మనిషి ప్రాణంపోయే సమయంలో చేసిన ఆర్తనాదంలా ఉంది ఆమె గొంతు.

"వద్దు. ఆకలిలేదు." బిందెలోంచి గ్లాసుతో నీళ్ళు ముంచుకు తాగి ముందుగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది గోమతి.

"చాలా రాత్రయింది. ఎక్కడికి వెళ్ళేవు!" గోవిందు చేతిలో పుస్తకం చూస్తూ ప్రశ్నించేడు.

"పల్లెకాన్లో." అసహనంగా జవాబుచెప్పి తలుపు వార ఉన్న చాపచుట్టు, ఒక తలగడ తీసుకొని విసురుగా వెళ్ళిపోయింది.

గోవిందు పరీక్షలు దగ్గరపడుతున్న కారణంగా బాగా రాత్రివరకూ చదువుకున్నాడు. దీపం ఉంటే తనకి నిద్రరాదని గోమతి వెనకింటి వరండాలో పడుకొంటున్నది.

గదిలోంచి గట్టిగా వినిపించిన గోమతి జవాబు విని భారంగా నిట్టూర్చింది రంగమ్మ. "శ్రీరామచంద్రా, ఈ సంసారానికి ఇంకా ఏం రాసి పెట్టేవు తండ్రీ" అని బాధపడుతూ పక్కమీదకి వాలింది.

కలత నిద్రలో, గోమతి వెక్కి వెక్కి ఏడ్వడం రంగమ్మ వింది. కాని ఆమెని లేవదీసి ఓదార్చాలనే శక్తి ఆశ కలుగలేదు. ఏడుపు మనిషిలోని బాధని కరగిస్తే, కన్నీరు మనసులోని మాలిన్యాన్ని కడిగివేస్తే... ఆ ఏడుపు గోమతికి అవసరమే అనుకొంది రంగమ్మ.

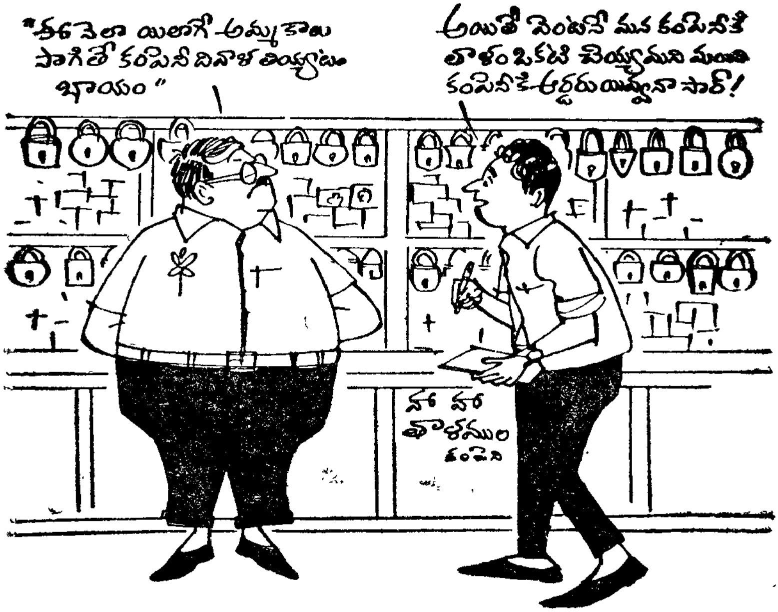
ఆ రాత్రి గోవిందు గదిలో లైటు ఆరలేదు. అతని చేతిలో ఉన్న పుస్తకంలో పేజీ కదలలేదు. ఆ ఇంట... ళ్ళు క తెల్లవారింది.

63

తెలతెలవారుతుంటే గోమతికి నిద్రపట్టింది. బాగా ఎండ ఎక్కేవరకు తెలివిరాలేదు. ఒకటి, రెండుసార్లు ఆమెని నిద్రలేపాలని ప్రయత్నించి రంగమ్మ ఊరుకొంది.

పనిమనిషికి అత్తారు ఇస్తున్న జవాబుతో గోమతికి మెలకువ వచ్చింది. "అన్నం అంతా అలాగే ఉంది తీసిపెట్టుకో. కాకులు తినిపోతాయి" అంది రంగమ్మ.

ఏమిటి గోవిందుకి ఒంట్లో సరిగా లేదా? ఏమయింది? ఏ రాత్రి జ్వరం వచ్చిందా? అనే మాట మాత్రంగానైనా చెప్పలేదేం? కంగారుగా లేచి ముందు గదిలోకి వచ్చింది గోమతి.

ఆరోజు నుంచి గోవిందు పరీక్షలు ప్రారంభమవుతున్నాయి. పరీక్షలో గోవిందు రాసే కలకి గోపాలం కారు పంపుతానన్నాడు. గోవిందు సిద్ధమై వీధి గడపలో నిల్చున్నాడు. గోపాలం అన్నరీతిగా కారు పంపలేదు. బ్లూ ఎంబాసిడర్ కారు ఆగి ఉంది. అంతలో వేరొక టాక్సీ వచ్చి దాని వరసనే ఆగింది. దుబీ వాటూ వారి అబ్బాయి టాక్సీ ... గేడు, గోవిందు ఏదో తప్పుగా కారు ముందు కదలిపోతుండగా టాక్సీ వాడి సహాయంతో ... పెట్టుకొంటూ గోవిందు అందులో ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

గోవిందు పరీక్షకి వెళ్ళేందుకు ఇంకా వేళ కాలేదు. అందులోన లి తిరిగి వస్తాదనుకొంది గోమతి. టాక్సీ ఎదిరిపోతూండడం చూసి వీధిలోకి వచ్చింది. కాని అప్పటికే అది దూరమయింది.

గోవిందు పరీక్షకి వెళ్ళేముందు గోమతి ఎన్నోమాటలు చెప్పింది. ఎంతగానో అతడికి ధైర్యం చెప్పింది. నేను స్వయంగా వచ్చి నిన్ను పరీక్ష హాల్లో కూర్చోబెడతాను పేపరు అయ్యేసరికి తిరిగి వస్తాను కావాలంటే నేను ... ఆఫీసుకి సెలవు పెడతాను. ఏవ్వూ దేనికీ కంగారు పడకు. అన్నీ సవ్యంగా జరిగి

పోయ్యేలా నేను చూసుకొంటాను. అంటూ ఎన్నో చెప్పింది.

కానీ అసలు ఆరోజు మొదటి సారిగా పక్కకి వెళుతున్నప్పుడు మనసు ఏదో — శుభకాంక్షలైనా తెలుపలేకపోయింది. కనీసం నవ్వు ముఖంతో అయినా అంపకం పెట్టలేకపోయింది.

ఎందుకిలా అయింది ? అవాంఛితమైన ఈ దూరం తమ ఇద్దరిమధ్య ఎందుకిలా ఏర్పడుతున్నది! పెను గాలిలో ఎగిరే ఎండుటాకులా తమ తీరు కొట్టుకుపోతున్నది! ఈ చర్యలకి ఫలితం ఏమిటి! ఈ జీవితానికి అర్థం ఏమిటి!

పది గంటలు దాటినా గోమతి గది వదలి బైటికి రాలేదు. "ఈరోజు ఆఫీసుకి పోవా!" రంగమ్మ గుమ్మంలో నిల్చి పలుకరించింది.

గోమతి తలగడలోంచి తల ఎత్తి ఆమె వంక చూసింది. చర్మంలో కూడగట్టిన ఎముకల మూటలా ఉంది రంగమ్మ. ఆ కళ్ళలో ఆశ, ఆ మనసులో ప్రశాంతి ఏనాడో కరువయ్యాయి. ఆయువు మూడేవరకు బ్రతకాలి, బ్రతికినంతకాలం ఈ బాధలు భరించాలి అన్నట్లు ఉన్నాయి ఆమె చూపులు.

తలకాయ నొప్పిగా ఉంది. ఈరోజు సెలవు పెడతాను"

ఏడ్చి ఏడ్చి ఎర్రబారిన గోమతి కళ్ళవంక ఒకసారి చూసింది రంగమ్మ.

'అంత రాత్రి వరకు నిద్రమానుకొని తిరగడం మంచి పని కాదు. తలమున్కొని బ్రతుకుతున్న దానివి. ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి' అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

ఇదివరలో ఒకసారి తనకాలులో ముల్లు విరిగితే రంగమ్మ తడిసిన ఆందోళనా, తంగారు గోమతికి గుర్తొచ్చింది. ఆ ఆప్యాయతను తనే చేతులారా పాడుచేసుకొంది. ఈనాడు తన కన్నీరు తుడిచి ఓదార్చగా ఒక్కమాట చెప్పాలనే కోరిక ఆమెకి కలగలేదు.

గోమతి విరక్తిగా నవ్వుకొంది.

గొడ్డూ, గోదా పోతుంటే కట్టుకొయ్య కోసం ఏడ్చిందట ఎవరో. తన లాంటిదే మెడలో తాళి కట్టిన భర్త అమరాగాన్నే విస్మరించి తను, అత్త అభిమానం తొలగిపోయిందని బాధపడుతున్నది. కడుపు తిండికే ఏటేటలాడే తను వింత వంటలు కోరుకొంటున్నది.

ఆలోచనల మధ్య కాలం దొర్లిపోయింది. ఒకటి రెండు సార్లు గంగమ్మవచ్చి భోజనానికి రమ్మంది. 'ఆకలి లేదు' అంటూ తిప్పిపంపింది గోమతి.

సాయంకాలం నాలుగింటి వేళ లేచి, స్నానంచేసి బట్టలు మార్చుకొని వీథిలోకి నడిచింది గోమతి.

'రాత్రి నుంచి నోట ఏమీ పెట్టలేదు. కాస్త కాఫీఅయినా తాగి మరీ వెళ్ళు' అంది రంగమ్మ.

శేషం

'ఎక్కడికీ వెళ్ళద లేదు అత్తయ్యా! ఐదు గంటలకల్లా గోవిందు పేపరు అయిపోతుంది. తోయితీసుకువస్తాను' అంటూ గుమ్మం దిగింది.

గోమతి, గోవిందు పరీక్షలు జరుగుచున్న చోటుకి చేరేసరికి - బెల్లుకి ఇంకా నాలుగు నిమిషాలు తక్కువాయి ఉంది. బయట వరండాలో కూర్చుని గోవిందు రాక కోసం ఎదురు చూసింది. అబ్బాయిలు, అమ్మాయిలు ఒక్కొక్కరే పరీక్ష హాల్లోంచి మెల్లగా బైటికివస్తున్నారు. తాము తీసుకొన్న ప్రశ్నలు, వ్రాసిన విధ ఉత్సాహంగా చెప్పుకొంటు న్నారు. పేపరు సన్నగా చెయ్యని మొద్దబ్బాయిలు, మొద్దమ్మాయిలు, ముఖాలు వేలవేసుకొని బైటికి వస్తు న్నారు.

ఆ పిల్లల్ని తప్పించుకొంటూ గోమతి హాలులోకి వెళ్ళింది. అక్కడ ఉన్న లెక్చెరరుని ఆమె గోపాలం ఇంటి విందులో చూసి ఉంది.

'ఏమిలా వచ్చేరు!' అన్నాడు అతడు పలుకరిస్తూ.

గోమతి తను వచ్చిన పని చెప్పింది.

"ఓ... ఆయనా మీ భర్తా! నాకు తెలియదు సుమండి! లేకుంటే ఏదైనా సహాయం చేసి ఉండేవాణ్ణి ఏదో భరించలేని బాధ అనుభవిస్తున్నట్లు తడబడుతూనే పేపరంతా అప్పగు చేసేసి అరగంట క్రిందట ఇంక రాయడం తన వశంలో లేనట్లు పేపరు ఇచ్చి వెళ్ళిపోయేరు పాపం ...ఏక్సిడెంటు ఏమైనా అయిందా? ఇంక నడక అలవాటు కాలేదులా ఉంది. నాలుగు అడుగులు వేసి తూలి పడబోతే ఎవరో పట్టుకొన్నారు. ఆ క్షణం ఒక ప్యూనుని సాయం ఇచ్చి పంపించేము"

అతడి మాట పూర్తి కాకుండానే "థాంక్స్" అంటూ గిర్రున వెనుతిరిగి వెళ్ళిపోయింది గోమతి. ఆమె బైటికి వచ్చేసరికి గోపాలం కారు వచ్చి ఉంది. గోమతిని చూస్తూనే డ్రయివరు తలుపు తీసి పట్టుకొన్నాడు. అందులో ఎక్కేందుకు గోమతి కొంచెం తటపటాయించింది. గేటు దగ్గర బస్సులు, టాక్సీలు విద్యార్థులతో నిండిపోయి ఉన్నాయి. వాటి కోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చుంటే ఎప్పటికి దొరుకుతాయో? వెంటనే ఇంటికి చేరాలని గోమతి మనసు ఆత్రత చెందింది.

కారులో ఎక్కి కూర్చుని "పోనీయ్" అంది

'అయ్యగారు ఏరి?' తను వచ్చిన పని మరచిపోలేదు డ్రయివరు.

'ఆయన ముందుగా వెళ్ళిపోయెను" గోమతి రోడ్డుమీదకి చూస్తూ జవాబు చెప్పింది.

వీధి తలుపు బారా తీసి ఉంది. కారు ఆగిన శబ్దం విని తల్లీ, కొడుకులు ఇటు చూసేరు గోమతి కారు దిగి లోపలికి వచ్చింది.

"నీ కోసం అక్కడికి వెళ్ళేను" అంది గోమతి.

"అవునట. అమ్మ చెప్పింది" అన్నాడు గోవిందు

"పేపరు ఎలా రాసేవు?"

"బాగానే రాసేను."

"ముందుగా వచ్చేసేవేం?"

"రాయడానికి ఇంక ఏమీ లేక పోయాక అక్కడ కూర్చుని ఆ బొమ్మ గోపడి కాలు విరుచుకోవడం ఎందుకని కాస్త ముందుగానే బైటికి వచ్చేను"

ఇంక చెప్పవలసింది, అడగవలసింది ఏమీ లేదన్నట్లు అక్కడి నుంచి కర్ర చప్పుడు చేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయేడు గోవిందు.

అతడు వెళ్ళిన దిక్కుకే కళ్ళప్పగించి చూస్తూ బొమ్మలా ఉండిపోయింది గోమతి.

(సశేషం)

శాస్త్రిగారి ఉపన్యాసాలు

ఏమంటావు పంతులూ! ఇంకో దేశం పట్టిపోయి, ఉన్నవూరు, కన్నవూరు విడిచి, వూరుకాని వూళ్ళో, ఉద్యోగం గురించి ప్రయత్నించలేనంటావా? ప్రవాసాంధ్రుడిగా మెలగలేనంటావా? ఏం మనిషివోయ్! వున్న వూళ్ళో ఏం వుంది కనక, మేష్టరు పనేగా?

ఒకప్పుడు, నేనూ, నీలాగే అంటే మావాన్న, నన్ను దగ్గరికి పిల్చి, రెండు తన్ని నాలుగు చీవాట్లు, పాతిక శొంఠి పిక్కలు, అరవయ్యో ఆరో కొంకి జెల్లలు తినిపించి, పంపించేరోయ్, ప్రవాసాంధ్రుడిగా మంచి కీర్తి ప్రతిష్టలు గడించమని.

ఓయ్ పంతులూ! నీకు తెలీదేమో కాని. అలా పరదేశం పట్టిపోయినవాడే మంచి అదృష్టవంతుడనుకో. నువ్వే ఆఫీసులో గుమాస్తాగా చేరినా చిన్నతనం లేదు. ఎందుకంటే "ఆంధ్రుడు, ఆంగ్లం అనర్గళంగా మాట్లాడ్డంలో అఖండుడు" అన్నాడు వెనకటికో పెద్ద. అలాగ చెప్పి, ఇంటిలోని, యింగ్లీషురాని, ఇల్లాలితో కూడా ఇంపుగా, యికిలింపుగా సరదాగా, సరసాలు ఆడ్డం మొదలెట్టుకు, యింగ్లీషులో వెనకటికోడు, చాకలాణ్ణి ఇంగ్లీషులో తిట్టేట్టు పెళ్ళాం ముందు గొప్పగా.

ఏమంటావ్! మా బావతో

ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడతావా ఎప్పుడూ! నాకు తెలుసునోయ్ నీకు తెలుగు రాదని(! అంటే ప్రవాసాంధ్రు పిల్లలు నీలో జో..గా తప్పిస్తున్నాయన్న మాట.

చిన్నప్పుడు మా తెలుగు మేష్టారితో ఇంగ్లీషులో వాడించేవని, తెలుగు పద్యం ఇంగ్లీషులో అప్ప చెప్పేవని విన్నాడు. అప్పుడే అడిగారు మా నాన్నని, 'తెలుగు మేష్టారు' మీ అబ్బాయినిగాని ఇంగ్లండు పంపిస్తారా!' అని దానికేంలే.

హిందీ దేశంలో వాళ్ళకి హిందీ తప్ప, ఇంగ్లీషు సరిగా రాదంటావా! అందుకే కదటోయ్ నే చెప్పింది, నిన్ను తెలుగుదేశం విడిచి వెళిపో మని. ఆఫీసరు మీద అంతగా చిరాకేస్తే, మొగాండిమీదే తిట్టొచ్చోయ్, అచ్చ తెలుగులో. కాపోతే. అసలు, అసలు ఇంగ్లీషులో వాడికి అర్థం కాదుగా, ఏదో పెద్ద లాభం అనుకో.

ఏంటి! అలాంటి దేశాల్లో వున్న సంఘాలు సమితులు నీకు నచ్చవంటావా! ఉండు, ఆ విషయానికే వస్తున్న, కాస్త యీ పొడుం పట్టు పీల్చని, వివరంగా చెప్తా.

నాకు తెలుసునోయ్ ఆంధ్రులెక్కువున్నా, అలాంటి సంఘాలు, సమితులు లేవదీస్తారు. ఓ అరువెల్లో ఆరవై రోజుల్లో బ్రహ్మాండంగా నడిపిస్తారు. దాన్లో మళ్ళీ పార్టీలంటాయంటావా! అమ్మమ్మ ఎంతమాట! పార్టీల్లేంది ప్రవాసాంధ్రులు మన లేరు. అంతులో ఎన్నో 'పిలింగులూ' జాతి వైషమ్యాలు.

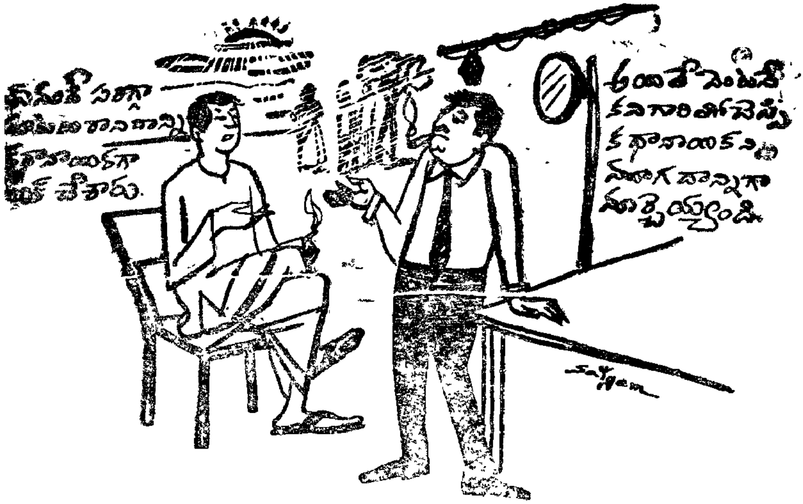
'జనరల్ బాడీ మీటింగ్' అంటారు. ఇంగ్లీషులోనే ఆరంభిస్తారు. సాగించుకుంటారు. ఆఖరికి ఇంగ్లీషులోనే తిట్టుకుంటారు. 'మురికి చీడ పురుగంటే,' 'నువ్వు చీడ పురుగవి,' అక్కడితో అవుతుంది. ఆ వారం మీటింగ్.

తెలుగులో తప్ప, తదితర భాషా ప్రయోగ పదజాలాన్ని వాడరాదని వీడవలెనని, అదియు ఆ సమితి 'బైలాస్'లోని ఒక పాయింటు.

కాని 'చీడ పురుగులు' అనే తెలుగు మాట తప్పించి, ఇంకో తెలుగు ముక్క రాదంటాడు ఆ సమితి అధ్యక్షుడు తెలుగంటూ ఒక భాష వుందని తను మరిచే పోయినన్నాడు ఆ పెద్దమనిషి (!)

'తెలుగు' అంటే ఏమిటి!' అని అడిగాడనుకో యింకో పెద్దమనిషి తను మొదట్నుంచి ఇంగ్లీషులోనే పుట్టి పెరిగినట్టు.

వీళ్ళ విషయానికేంలే, ఎంతవరకు వస్తుంది! అదే సమితిలో వి కొందరు ప్రముఖులు, వ్రాత ప్రతిలాంటిదో ఓ త్తు ప్రతి, చిత్తం వద్దు పట్టు రాని, చిత్రాలాపంగా, ఆ చిరకాలంలోనే 'ప్రింటు' చేయిస్తామన్న ఆత్రుతతో ఆరంభించి, అనతికాలంలోనే అడుగంటింప చేస్తారు. ఆ 'లిఖిత పత్రికను' కారణాలడుగుతావేంటోయ్ పిచ్చివాడలా!

ఆ పత్రిక … వాడో, ఏక
పత్రిక … తెస్తే
… వాడో, … పక్షపాతం
చూపిస్తాడు అంటే ఆ పత్రిక సర్వ
హక్కుల పక్షపాతం వస్తుంది

సంపాదకుడుగా నియమింపబడ్డ వ్యక్తికి అసలు కథలంటే ఏమిటో తెలిస్తే కదూ, ప్రతి కథ దిద్ది, తప్పు లెంచుకోడానికి. అంతే కాదోయ్, తను, పెళ్ళాం, పిల్లలు రాసిన కథ తప్ప, యింకోటేవీ రానియ్యడోయ్ అందులో. ఇంత కంగా కథ లిచ్చినా వేసుకోడంలేదేం అంటావా? ఇంకో విషయం, అసలు కథకులు పైకి రారోయ్. కాపీ కథకులు అంతా పైకి వస్తారు. ఆ తరువాత వాళ్ళకి సన్మానాలు, పథలు, అని ఏదో పత్రికల ప్రకటిస్తే, … కథల … వాడినో, … వాళ్ళ … మాకి మాట … (!) … (!) రాయమనో అవ్వన్నీ … ఇక్కడికి మనవాడు గొప్పవాడై(నట్టు) కూర్చుంటాడు. ఇదంతా యీనాటి కథకుల పగటి కలలోని కలవరింతలే.

"నాటకాలు కూడా యింతేనా." అని అడుగుతున్నావా?

నాకు మాత్రం తెలీ … టి?

నేను 'రిటైర్' అయ్యేవరకు ప్రవాసాంధ్రుడ్నే గొ … చెప్పుకోడం కాదు. …ని, నేనూ … న్నాం ఆ విషయం తెల్సిన … బొమ్మలు కూడా వేరుకున్నారే తప్ప.

"అయ్యా! మేష్టారూ! మీ నాటకంలో వెయ్యాలి, సొంతంగా డైరెక్టు చెయ్యాలి" అన్న ముక్క ఒక్కడి నోటంటా వచ్చిందీ? అయినా నా కెందుకోయ్ పిలవని పేరంటాలా?

ఎంతసేపూ వాళ్ళ వాళ్ళు, రామారావు, అప్పారావు, పాపారావు, సీతారామయ్య, చిదానందం, చిద్విలాసం, దిగంబరం, ఏకాంబరం అంటూ ఏకరువు పెట్టేరే తప్పితే, "అయ్యా శాస్త్రిగారు! మీరు నిర్వహించందే యీ నాటకం మేం వెయ్యలేం" అన్న ముక్క నా ముందని, దీనవదను లౌతారనుకున్నాగాని, ధీమాగా నిలబడతా రనుకోలేదు.

ఇక యీ సమితో, సంఘమో సచ్చిక, మరికొందరు, మరో సమాజమో, బృందమో లేవదీయడం, దాంతో వాళ్ళ వూళ్ళోనో [illegible] సంఘాలు, సమితులు, సమాజాలు పెరగడం, జెండా లెత్తడం జరుగుతుంది.

[illegible] "లైబ్రరీ" [illegible] దేవుండదాకే [illegible]గుతున్నావా? బావుందోయ్, [illegible] [illegible]గులు, [illegible]గులు వుంటే, గ్రంథాల[illegible] వచ్చింది లోటు?

ఆ సమితి ఒక గ్రంథాలయాన్ని కూడా నడుపుతుంది. చందాలు వసూలు చెయ్యడానికి తరచుగా వచ్చే వారేగాని, పుస్తకాలు చూద్దాం అంటే, లైబ్రరీలో "నిల్".

ఒకటి, వచ్చి వెళ్ళిన వాళ్ళు పుస్తకాలు తిరిగి యివ్వరు. అథవా, ఏ వేళ మర్చిపోయి యిచ్చేసినా, ఆ పుస్తకం, మునుపటి రూపాన్ని వదిలి, పాత రంగుల్ని, అట్టల్ని విసర్జించి, కొత్త రంగుల్ని ధరించుకుంటుంది.

అట్ట, ఆ రంగుల పేజీలు, ఆఖరి పేజీలాటి [illegible] వుండవు. సిరాడ బరంగా, ముక్కలుగా, మన్న పేజీలు రెపరెపలాడుతుంటాయ్.

కారణం ఏమంటే, వచ్చి వెళ్ళిన పెద్దమనిషి వదలలేదా పుస్తకాన్ని. వాళ్ళ అక్షరజ్ఞాయి చదివి, అక్షింతలు చేసుకుని, జీర్ణం చేసుకున్నారా పుస్తకాన్ని.

"కొత్త పుస్తకాలేమైనా తెప్పిస్తారా?" అంటే, "ఎం వగైరాలు వరకు వస్తాయ్, కాని ఫైళ్ళు విడిపించడానికి డబ్బు లేదం"టాడు లైబేరియన్.

"ఇచ్చే చందా, ఎంతో యేం చేస్తాయ్యా" అంటే, అది నీ లాంటి పెద్దమనిషి వెయ్యవల్సిన ప్రశ్న కాదంటాడు.

ఇలా చెప్పుకు పోతూంటే, ప్రవాహంగా, ప్రవాసాంధ్రుల ప్రగతి విషయాలు సాగుతూనే వుంటాయ్ నాకు అలిసొస్తోందోయ్ వక్తలూ, భోయి [illegible] వినడానికి కాబోలు, నా ఎవరికి [illegible] గుమ్మంలో కొచ్చినట్టుంది. వస్తా మరి...

● ●

సినిమా

చలన చిత్ర వార్తలు

● నూతన సంస్థ చిత్ర కల్పనలో నాగేశ్వరరావు - విజయనిర్మల సరికొత్త కలయిక

నూతన చిత్ర సంస్థ చిత్ర కల్పన వారి తొలి సాంఘిక చిత్రంలో అక్కినేని నాగేశ్వరరావు విజయ నిర్మల సరికొత్త భూమికలలో కనిపిస్తారు.

బాపు దర్శకత్వం వహిస్తున్న ఈ చిత్రాన్ని గోదావరి తీరంలోనూ, హైదరాబాద్ నగర పరిసర ప్రాంతాలలోనూ ఎక్కువగా చిత్రీకరిస్తారు. ఈ చిత్రంలో వెంకటరత్నం ఛాయాగ్రహణం ఒక ప్రత్యేకత.

ఆరుద్ర రచించిన పాటలకు భారత ప్రభుత్వంనుంచి [illegible] ఉత్తమ సంగీత దర్శకుడిగా బహుమతినందుకొన్న కె. వి. మహాదేవన్ సంగీతం సమకూర్చుతున్నారు

● కృష్ణకుమారి ద్విపాత్రాభినయం

చందా మూవీస్ వారి సాంఘిక చిత్రం ప్రసాద్ స్టూడియోలో ప్రారంభించబడింది. శోభన్ బాబు కృష్ణకుమారి ముఖ్యపాత్రలైన ఈ చిత్రానికి [illegible], త్యాగరాజు, ఛాయా: సి. ప్రసాద్, జయకృష్ణ, రమాదేవి, పిడుగు నాగేశ్వరరావు, [illegible], కె. కె. మూర్తి, నూతన నటుడు ఇతర నటీనటవర్గం.

ఈ చిత్రంలో కృష్ణకుమారి ప్రప్రథమంగా ద్విపాత్రాభినయం చేస్తోంది.

"సత్తెకాలపు సత్తెయ్య"లో చలం, హేమలత, శోభన్‌బాబు

● పంచకళ్యాణి – దొంగలరాణి

దర్శకుడు [illegible] కుడుగా [illegible] మంచి ప్రశంసలు పొందిన శ్రీ గిడుతూరి సూర్యం స్వతంత్రంగా [illegible] ప్రారంభించారు. "శ్రీ [illegible] స్వతి [illegible]" అని పెడుతూరు [illegible] అపూర్వ [illegible] "పంచకళ్యాణి – దొంగలరాణి" అని ఆ చిత్రానికి పేరు పెట్టారు. పేరుమబట్టి యీ చిత్రం సాహసాలతో కూడి వుంటుం [illegible] రాబిన్‌హుడ్ తరహా పాత్రతో [illegible] రకాల [illegible] పొంగులు [illegible] ఊహించవచ్చు. [illegible] విజయలలిత [illegible] వంచకుల [illegible] మగరాయుడు [illegible] గడుతూ [illegible] ఎప్పుగడి అర్థంగా గలుగుతుంది.

[illegible] పాటల రికార్డింగ్‌తో

బాటు తోటి పెద్యూలు షూటింగ్ గూడా జరుపగలరు.

● శుభ లేఖ

శ్రీ శ్రీ ... వారి తొలి ఈస్టు మన్ కలర్ చిత్రానికి 'శుభలేఖ' అని పేరు పెట్టారు. కె. ఆర్. విజయ, ఎల్. విజయలక్ష్మి యీ పెళ్లి కుమార్తెలు. ఇద్దరి పేరూ చివరలో విజయ కావడంతో కథ ఉద్భవ పడక ప్రారంభిస్తుంది. ఆ పాత్రలు పడే అవస్థ చూసి కడుపుబ్బ నవ్వు కుంటాం. ఆ పాత్రలు అసందర్భంగా అనాది చేసే సన్నివేశాల ఫలితాలు తెలిసి ... బాధపడిపోతాం. ఆదే దర్శకుడు ... గొప్పతనం! ప్రేక్షకులను ... నడిపిస్తాడు, నవ్విస్తాడు, ఏడిపిస్తాడు.

ఆ సెక్షన్ ... టులు ... తూంటే, ... కృష్ణ ... కర్తృత్వ బాధ్యత ... యీ 'శుభలేఖ' ... తరహా. పయనులో వున్న శివాజీ, ముత్తురామన్ ఎగిరి ... సముచితమే మరి ... నాగేష్, బాలయ్య గొడవ ... తేనేం? ... చూడగం 'శుభలేఖ!' శుభమని అనగలం మూలాకా

"ముహూర్తబలం"లో కృష్ణ, విజయనిర్మల

● ప్రతీకారం

శ్రీ రాధాకృష్ణవారి 'ప్రతీకారం' తుది మెరుగులు దిద్దుకుంటోంది. తెలుగు–ముఖ్య-నగరాలలో తీయవలసిన పాట తప్ప మిగిలిన షూటింగ్ పూర్తయిందని చెప్పవచ్చు. హరనాథ్, శోభన్‌బాబు సంధ్యారాణి, చంద్రకళ, ధూళిపాళ, రాజబాబు ముఖ్య పాత్రధారులు. చెరువు ఆంజనేయశాస్త్రి మాటలు, పాటలు, వ్రాశారు. ఎం. నాగేశ్వరరావు దర్శకుడు. యువతరం ఉడుకు నెత్తురు వెల్లువకు ఉప్పెన తెచ్చి వస్తున్నాడు. అదే ప్రతీకారం! ప్రతీ వ్యక్తి పరవశించేలా, ప్రతి యింటా మార్మోగేలా వినిపించే యీ ప్రతీకారం దేశాన్ని, జాతిని ఎంతటి ధైర్యవంతం చేయగలుగుతుందో చూడాలి!

● శ్రీ విఠల్ కంబైన్స్ వారి ప్రొడక్షన్ నెం. 3

జనవరి 29 ఉదయం 6-15 గం॥ లకు సుమూహూర్తాన శ్రీ విఠల్ కంబైన్స్ వారి ప్రొడక్షన్ నెం. 3 నిరాడంబరంగా నిర్మాణ ప్రారంభం జరిగింది. పద్మశ్రీ ఎన్. టి. రామారావు, జయలలిత నాయకా నాయకీలుగా నటిస్తున్న ఈ చిత్రాన్ని శ్రీ బి. వి. శ్రీనివాస్ డైరెక్టు చేస్తున్నారు. కథా రచయిత, నిర్వాహకా కర్తయైన శ్రీ బి. విఠలాచార్య కెమెరాను స్విచ్ ఆన్ చేయగా, దర్శకుడు శ్రీనివాస్ క్లాప్ కొట్టడం - తొలి షాటును పద్మశ్రీ ఎన్. టి. రామారావుపై చిత్రీకరించడం జరిగింది.

● శ్రీ విఠలావారి స్టుడియో నిర్మాణం

వడపళనిలో శ్రీ బి. విఠలాచార్య స్టుడియోను నిర్మించే సన్నాహాలు చురుకుగా చేస్తున్నారు. తొలుదొల్తగా రెండు ఫ్లోరులతో ఈ స్టుడియో నిర్మాణం జరుగుతుంది. విఠలాచార్యకు దిగ్విజయోస్తు!

● లవ్ - ఇన్ - ఆంధ్రా

శ్రీ భావన్నారాయణ గారు ఆర్ట్ ఫిలిమ్స్ బ్యానర్ పై నిర్మించిన పై చిత్రం ఫిబ్రవరిలో విడుదల కానున్నది.

కృష్ణ, రాజబాబు, రాజనాల, విజయనిర్మల, విజయలలిత, అనూరాధ నటిస్తున్న యీ చిత్రానికి పంపిణీదారులు రాజశ్రీ పిక్చర్స్.

●□●

చైత్రమాసము

గోపాలకృష్ణా ప్రొడక్షన్స్ వారి తాజా దర్శకుడు కె. హేమాంబరధర రావు, నిర్మాత కె. గోపాలకృష్ణ, ఛాయాగ్రాహకుడు వి. ఎస్. ఆర్. స్వామి మొన్న వేటకు బయలుదేరారు. క్రూరమృగాల వేటకు కాదు 'కథానాయకుడు' చిత్రంలో ప్రతి నాయకుని స్థావరం దృశ్యాలు తీయడానికి పనికివచ్చిన లొకేషన్ కోసం నెటోల్ అ స్థావరం [illegible] వలి దృశ్యాలు తీశారు. గుడ్డి దీపాలు, ఒకమూల బాగా అరిగిపోయిన లాంతరు, మరోమూల కాఫీ డ్రమ్ము వంటి పెద్ద డ్రమ్ము [illegible] అనేక అలంకరణలు. కె. ఎస్. కృష్ణ నిర్మించిన యీ 'యింటీరియర్'కి సరిపడే 'ఎక్స్టీరియర్' కోసమనిమాట యీ జోక్తి

వెతుకులాటలో మద్రాసు వాతావరణానికి దగ్గరగా ప్రశాంతమైన సుందరమైన స్థలంలో ఒక యిల్లు కనబడితే అదీ బాగుండదంటే బాగుండదనుకొన్నారు.

ఒకనాటి ఫిలిం ఎక్స్ప్రెస్ రహస్య వకం జమీందారిల్లది. రెండు రోజుల ముందుగా ప్రాసిక్యూటర్ అనుమతి తీసుకొన్నారు. సాయంత్రం ఏడు గంటలకు [illegible] షూటింగ్ లో [illegible] కల్లు [illegible] లిగయ్య, [illegible], మిక్కిలినేని కొంత కొత్త ముఖం [illegible] పాల్గొన్నారు. స్వామి [illegible]

ఏ. ఎ కె. రంగారావు

తేస్తూంటు రచయిత (కామన్న దర్శ కుడూ) అయిన అదుర్తి నరసింహ మూర్తి, కళా దర్శకుడికి సహాయకుడై ...ంటాస్ వాతావరణ సూచిక (Atmospheric Props) లైన ...తైర్లు, ... వెలికి సాధం చారు. ఇవి లేనిచోట ప్రతి వాయ కుని కార్యాలయం కారాదని ఒక ...చారం. వారిద్దరూ సాధించిన వాటిని కృష్ణ ఎక్కడెక్కడ యెలా ...లో చూపించారు. వాళ్లమధ్యగా కోలాహలంగా అందరూ ... యిటూ వరుగెత్తారు, నటించారు, చేతు లూపుకొంటూ తిరిగారు. తీసేవాళ్ళ ...నేగాని చూసేవాళ్ళకు ... తమాషా ... ముఖ్యంగా ... ముందుగ మిక్కిలి నేని ... తీసిన 'షాట్' ... బెదరటు ... వాటికి ... చూసేవాళ్ళ ... వినోదమే

...స్. వి రామారావు, జయ ... ప్రధాన పాత్రలు ధరించే యీ ...పూర్ణ ద్వారా యీ నెలలో గాని ... గాని ... కాగలదని యిప్పటి వార్త.

జోజో జో కొడుకూ
కథ చెవితే
ఊ ... దుతూ వింటావా
నా కన్న పాపా
నే కన్న పాపా

ఒక కొండ ఒక ...
ఆ రెంటి నడుమ
అనగనగా ఒక తోట
పచ్చని తోట
ఆ...వమంతే...
గూ...చే చోట
ఆ తోట ఒక చిలుక
ఆడే పాడే
అది రాకు...
...లీ వాగూ పూలా ...
సూ ...దు ...
చుక్కలు ...
పగలంతా ...యే...
పాడి పాడి
...యెన్నా సుక్కలలో
ఆడీ ఆడీ
పోయి ... వుండేది
ఆ ... మచి ... జోజో
ఒకనాడు వచ్చాడు
ఒయ్యారి దొర ...డుకు
...టకదకు
వలచింది రాచిలుక
ఆ ... జా ... డు
వా...ది ...గకాని
వల...లి పై...
బం...పు పంజరపు
...తైపోయింది.

పెపాట వాహినీ వారికి బి ఎస్. రెడ్డి నిర్మిస్తున్న '...గారు పంజరం' చిత్రం లోనిది. రచన దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి సంగీతం ఎస్. రాజేశ్వరరావు, బి. గోపాలం. పాడినది జానకి. చివరి చరణం:

"లవ్ ఇన్ ఆంధ్ర" లో
విజయలలిత

కోనయితే పిలిచేను
కొండా పిలిచేను
ఆకాశమంతేసి
ఆ గూడు పిలిచేను
ఎగరని రెక్కలతో
పొలిన గుండెలతో
పంజరపు బ్రతుకాయె
ఓ రామ చిలుక
బంగారు పంజరపు
బ్రతుకాయె ఓ రామ చిలుక!

●

సముద్ర పుటలపై ఒక ప్లాస్టిక్ పెట్టె కొట్టుకు వస్తుంటుంది. దానిని అడుగునుంచి వింత వేషం ధరించిన ఒక స్త్రీ నడుపుతుంటుంది. అంతలో రహస్యపత్రా లున్నవనే అనుమానంతో దాని వెంట ఓ కుర్రాడు పడతాడు. వాడిని దాని తప్పించాలని ఒక పన్నెండు విదేశ్ర తన సతీ బ్బాగంతో ప్రయత్నం స్తుంది. చెడుగుడు ఆట నేర్పింతో ఆ చిన్న వాడిని పైకెత్తేస్తుంది. ఆ ప్లాస్టిక్ పెట్టె తప్పిపోతోంది. కాని ఆ పసివాడు బాతులా వచ్చి దాన్ని పట్టేస్తాడు. ఈ సన్నివేశం "లవ్ ఇన్ ఆంధ్రా" చిత్రంలోనిది.

కుర్రాడు రాజబాబు. పసపుత్రి జ్యోతిలక్ష్మి. అమ్మలాడు కృష్ణ. ఈ విచిత్ర చిత్ర నిర్మాత ఎన్. భావనారాయణ. నాయకుడు కృష్ణ. ఏ కృష్ణ అంటారా! "తేనె మనసు"లతో ప్రేక్షకుల హృదయాలలో చోటు చేసుకోవటానికి ప్రారంభించిన కృష్ణ. ఏది హీరోదాత్త లక్షణాలో మాకే తెలుసనుకొనే పత్రికేయుల తీక్ష్ణ విమర్శలకు గురవుతూనే అనేక చిత్రాలలో నటించిన, నటిస్తున్న కృష్ణ.

"కన్నె మనసుల"లో పల్లెటూరి బైతు వేషం బాగా చేసినప్పుడు ఆదుర్తి చేయించాడన్నారు. "గూఢచారి 116"లో కత్తిలా మెరిసినప్పుడు అది దూండీ నేర్పు అన్నారు. "మరపురాని కథ"లోను అదే మాట అన్నారు. "చెల్లెలికాపురం" దెబ్బ తిన్నపుడు మాత్రం దానికి కొంత బాధ్యత కృష్ణదన్నారు వాటు మెరిగిన విజ్ఞులు. "మంచి మిత్రులు"లో బాగా చేసినందుకూ టి. రామా

"మంచి మిత్రులు" లో కృష్ణ

లావునే మెచ్చేసుకొన్నారు. నిజమే ప్రేక్షకుడు తన విధులను ప్రత్యక్షంగా నిర్వర్తించకపోతే యే యువకుడు సత్ఫలితాల్ని సాధించలేదు కాని యీ బలం వెనుక వున్నా వొర్లుపడిన వారెందరు లేరు !

కృష్ణకుమారి నటి జీవితం నిరూపించిన విషయమే కృష్ణ నటజీవితం మరోసారి నిరూపిస్తుంది. నోరు మంచిదైతే ఊరు మంచిదవుతుంది మనసు మంచిదైతే మనుగడ బాగవుతుంది. ఆ తరువాత అన్నీ దారికి వస్తాయి. పద్మాలూ, సిరులూ, పద్మశ్రీలూ !

●

పాఠకులు ఒక విషయం గురించి వ్యాకులపడుతుంటారు. విడుదలకాకు ముందు ప్రతి ఒక్కరూ ప్రతి ఒక్క చిత్రమూ అందులో ప్రతి ఒక్క అంశము బ్రహ్మాండంగా ఉందని వ్రాయడమేమిటి చూసేసరికి అది చీదేసిన మతాబాలా తుస్సుమనేయడమేమిటి అని ఇలా జరగటం వెనుక చేతులు మారే డబ్బేమన్నా వుంటుందని అపోహ కూడా కొందరు పడటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. నిజాయితీగా డబ్బు దులిపే వారూ అలా సభ్యత పరచటం అవసరమైన పత్రికలో, నూటికో కోటికో. మరి దీని వెనక రహస్యమేమిటి ! ఒక్కటి బాధ్యతాయుతమైన ప్రాతినిధ్యులు తయారవుతున్న చిత్రం గురించి చెడుగా వ్రాయటం మంచేదని వ్రాస్తారు. చెడుగా వుందని తెలిసినా వ్రాయటానికి వెనుకాడతారు. విడుదల సమయానికి ఆ చెడు పరిహరింపబడవచ్చును. గనుక,

కొన్నేళ్ళ క్రిందట ఒక చిత్రం షూటింగ్ చూశాను అతి సున్నితమైన ఆపరేషన్ ఒక డాక్టర్ చేస్తున్న దృశ్యమది పనస పండు లాంటి కోసి సంత దానిమ్మగా కోస్తూ అభినయించాడు ఆ నటుడు, కళ్ళు బిగించి చాలా భయంకరంగా వుందనుకొన్నాను. ఎవరికి సినిమా దివున్న రెండు పాళ్ళు నిజంగా సున్నితం, గానే వున్నాయి. ప్రేక్షకుడూ, ఎడిటరూ దీనిని సాధించారనుకొండి

అది వేరే సంగతి. షూటింగ్ చూసి కొందరవరకు భయంకరంగా వుందని వ్రాసేసి వుంటే, అనవసరంగా ఆ చిత్రానికి చెడ్డ పేరు, గోరంతలు కొండంతలు చేస్తారురా అని ఈ రచయితల మనకు.

చిత్రం విడుదలయిన తరువాత ఎంత నీచంగా విమర్శించినా, నిర్మాతలు హర్షించలేకపోయినా తక్కినవాళ్ళు తప్పుపట్టరు. ఇదీ సంగతి అనాదిగా వస్తున్న ఆనవాయితీ.

●

నాసికా రంధ్రాల నుంచి నాభి రంధ్రాల దాకా గడ్డివ్వకుంటేనే అది నృత్యానికి తనువైన వేషమని నిర్మాతలూ, దర్శకులూ, నృత్య దర్శకులూ, అభిప్రాయ పడుతున్న ఈ రోజుల్లో ఒంటి నిండా బట్టలు వేసుకొన్న ఒక మిఠారి నృత్య భంగిమ ఆశ్చర్యం కలిగించక మానదు. జస్టిస్ భారతి పిక్చర్స్ వారి "మహా బలుడు"లోనిది. ముఖ్యంగా భంగిమకే మురిపెంగా నిలుచున్నది గీతాంజలి.

ఆ బొమ్మ చూసి ముచ్చటపడి అవన్నీ వేళ చూసే అవకాశం కలిగించుకొన్నాను. ఎడిటర్ ప్రకాశం పలవలో ముఖ్యమైన మోతాదు బాగుంది. శాస్త్రీయ నృత్యం యే మాత్రం కాకపోయినా, శాస్త్రీయ నృత్యాలలో వుండే ఒక సొగసు, వయ్యారం వున్నవి. విదిలింపులు వున్నా అవి చాలా తక్కువ. కుదింపులు కదిలింపులు అసలు కావు. పాట కూడా నృత్యానికి తగినట్లు, రచనలో వరుసలో దాశరథి- కోదండపాణి వున్నారు. పాడినది సుశీల, నృత్య దర్శకత్వం శ్రీనివాస్.

వాణిశ్రీ మూడు పాత్రలు ధరించడం, రావి కొండలరావు మాయల ఫకీరు రాస్ పుటిన్ ల మధ్య మార్గపు వేషం వేయటం, మహా బలుడుగా కృష్ణ, అతని మిత్రుడుగా మిస్టర్ మద్రాస్ రామకృష్ణ నటించటం, అప్పలాచార్య కథా సంభా

"మహా బలుడు" లో గీతాంజలి

షణలు, రవి మాయామర్మ మాంత్రిక ఛాయాగ్రహణం ఇందులో ప్రత్యేకా కర్షణలని వినికిడి.

●

"పర్వతాలూ - పానకాలూ" లేక "గుండయ్య గూడుపుఠాణీ" అనీ "కోటలో పాగా" అని సినిమాలకు

"లవ్ ఇన్ అంధ్రా"లో విజయనిర్మల

పేరు పెట్టగల ధీమంతుడెవ్వరు? వారి అధినేత ఎస్. భావనారాయణ. మూడు జంటల ముచ్చటైన కథకు పేరు మొదటి రెండులో యేదా అని ఆలోచిస్తున్నారట. ఇందులో కృష్ణ, చంద్రమోహన్, రాజబాబు, వారి కెదురుగా విజయనిర్మల, విజయలలిత మరొక పిల్ల ఆ మూడు జంటలు. రేలంగి, నాగభూషణం, రమణారెడ్డి వాళ్ళ తండ్రులు. అందులో యిద్దరు విలన్లు. వాళ్ళ పేర్లే పర్వతాలూ పానకాలు దీనికి సంగీతం సత్యం సంభాషణలూ దర్శకత్వమూ కొత్తవారు — కావచ్చు భావనారాయణ అన్నారు

ఇక "కోటలో పాగా" రాజులూ రాజ్యాల కాలంలో జేమ్సుబాండ్ వంటి స్పై యొక్క చరిత్ర అట. ఈ పేరు కూడా భావనారాయణ అప్పటికప్పుడు చెప్పిన కథనం విని కదలివచ్చిన పాత్రికేయుని సలహా అట.

●●●

● సారథి స్టుడియో వారి "ఆత్మీయులు"

నాగేశ్వరరావు, వాణిశ్రీ, చంద్రకళ, విజయనిర్మల మొదలైన తారాగణంతో. దర్శకత్వం: వి. మధుసూదనరావు, సంగీతం. ఎస్. రాజేశ్వరరావు.